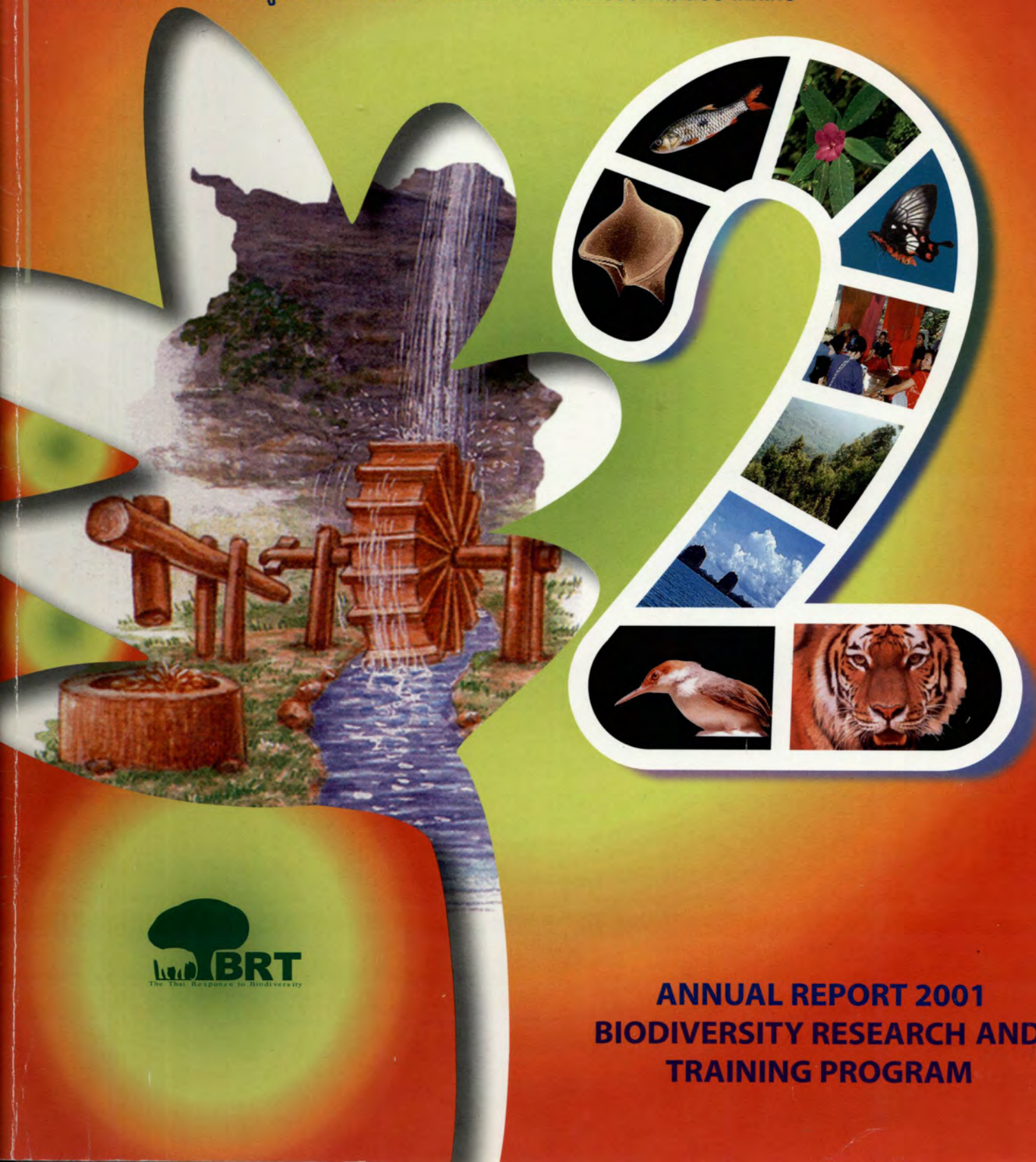

รายงานประจำปี ๒๕๔๔

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย

ออกนิตินันท์จาก
จากโครงการ BRT

รายงานประจำปี ๒๕๔๔

BRT ANNUAL REPORT 2001
BIODIVERSITY RESEARCH AND TRAINING PROGRAM

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

รายงานประจำปี ๒๕๔๔

BRT Annual Report 2001

จัดพิมพ์โดย:

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบาย
การจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT)
ชั้น 15 อาคารมหานครยิบซัม 539/2 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2642-5322-31 ต่อ 255-262, 280
โทรสาร 0-2642-5163
<http://brt.biotech.or.th>

บรรณาธิการ:

ผู้ให้ข้อมูล:

วิสุทธิ์ ไบไม้ และรังสิมา คุ่มหอม
สมโภชน์ ศรีโกสามาตร, กัญญา ลีลาชัย, อำไพ ฉะอุ่ม,
จตุพร ศรีสว่าง, นฤมล จิระนนท์ศักดิ์, ฤดี รอดรุ่งเรือง,
กมลวรรณ เขี่ยมกุล และแสงดาว ปิยศทิพย์

ออกแบบโดย: พิมพ์ที่:

ณัฐลิน พันธุ์ภักดีติสกุล และนางลักษณ์ ชมภูวิเศษ
โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด โทรศัพท์ 0-2247-1940-7
กันยายน 2544

สำหรับการอ้างอิง:

วิสุทธิ์ ไบไม้ และรังสิมา คุ่มหอม 2544. รายงานประจำปีโครงการ BRT 2544.
จัดพิมพ์โดยโครงการ BRT. โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด กรุงเทพฯ. 84 หน้า.

ISBN:

974-8054-80-2

Published by:

Biodiversity Research and Training Program (BRT)
15th Floor Gypsum Metropolitan Tower
539/2 Sri-Ayudhya Road, Rajdhevee, Bangkok 10400
Tel: 0-2642-5322-31 Ext. 255-262, 280 Fax: 0-2642-5163

Editors:

Visut Baimai and Rungsima Kumhom

Contributors:

Sompod Srikosamatar, Ganya Leelalai, Umpai Cha-um, Jatuporn Srisawang,
Naruemol Jiranantasak, Rudee Rodrungruang, Kamolwan Aiemkul
and Sangdoa Piyottip

Designed by:

Nattalin Panpakdeediskul and Nongluck Chomphuvises

Printed by:

Bangkok Printing (1984) Co.,Ltd. Tel: 0-2247-1940-7
September 2001

For Citation:

Baimai, V. and R. Kumhom 2001. BRT Annual Report 2001.
Biodiversity Research and Training Program.
Bangkok Printing (1984) Co.,Ltd., Bangkok. pp. 84.

Contents

สารบัญ

สารจากประธานคณะกรรมการนโยบาย	1
สารจากผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	2
สารจากผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	3
คณะกรรมการนโยบาย (Policy Board)	4
คณะกรรมการบริหาร (Steering Committee)	5
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	6
โครงการ BRT ระยะที่ 2 (พ.ศ.2544-2548)	10
สรุปความก้าวหน้างานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการ BRT	
จุลินทรีย์ เห็ดรา และไลเคน	15
สาหร่ายและแพลงก์ตอน	16
พืช	17
สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง	19
สัตว์มีกระดูกสันหลัง	20
ชุดโครงการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน”	22
ชุดโครงการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ “ป่าเต็งดำ”	26
ชุดโครงการ “ทองผาภูมิตะวันตก”	28
รายงานการเงิน	30
Executive Summary	31
ฝ่ายเลขานุการโครงการ BRT	34
ภาคผนวก	
สรุปผลการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ.2543	36
รายการสิ่งตีพิมพ์เผยแพร่ของโครงการ BRT ปี พ.ศ.2544	41
ปฏิทินกิจกรรมโครงการ BRT ปี พ.ศ.2544	42
ผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการจากโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์	44
รายชื่อโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์	58
รายชื่อโครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	82

โครงการ BRT ก้าวไกล
สนับสนุนงานวิจัย แหล่งองค์ความรู้ใหม่
เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ใส่ใจปัญหาสิ่งแวดล้อม

The Thai Response to Biodiversity

สารจากผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศไทย ที่ผ่านมาการสนับสนุนงานวิจัยของโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT) ระยะที่ 1 (พ.ศ.2539-2543) จึงให้ความสำคัญกับการระดมสรรพกำลัง เพื่อแก้ปัญหาการขาดองค์ความรู้ และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งในปัจจุบันจากจำนวนผู้เกี่ยวข้องในกิจกรรมต่างๆ ของโครงการคงเป็นที่ประจักษ์ว่าโครงการ BRT มีสัมฤทธิ์ผลสูงในการสร้างความตื่นตัวให้แก่แวดวงวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะวงการนักชีววิทยาพื้นฐาน

แนวทางการดำเนินงานของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 (พ.ศ.2544-2548) จะให้ความสำคัญกับการจัดการปลายทางมากขึ้น เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งในเชิงนโยบาย เศรษฐกิจและสังคมระดับชุมชนและระดับชาติ การประสานให้เกิดความเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายนักวิชาการ เครือข่ายชุมชนท้องถิ่นประสานความร่วมมือระหว่างนักวิจัยไทยและความร่วมมือกับต่างประเทศ อีกทั้งการจัดการกับฐานความรู้ที่รวบรวมไว้ให้เป็นระบบเพื่อเตรียมไว้ในการเฝ้าระวังเตือนภัยหรือเสนอทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาในอนาคตได้อย่างทันการณ์ นับเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของคณะผู้บริหารโครงการเป็นอย่างมาก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ยินดีสนับสนุนและประสานศักยภาพในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการร่วมกับโครงการ BRT เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรชีวภาพของประเทศไทย เพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ปิยะ วัติ

(ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง)

ผู้อำนวยการ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สารจากผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

องค์ความรู้พื้นฐานจากการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้การดำเนินงานของโครงการพัฒนางานองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT) ในระยะที่ 1 (พ.ศ.2539-2543) เป็นเครื่องชี้วัดคุณค่าของทรัพย์สินทางชีวภาพบนผืนแผ่นดินไทย และการรวมพลังทางปัญญาของนักวิจัยไทยได้เป็นอย่างดี

การดำเนินงานของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 (พ.ศ.2544-2548) จะเน้นการนำองค์ความรู้ทางด้านชีววิทยาพื้นฐานไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ มีการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และบริหารจัดการข้อมูลวิจัยอย่างเหมาะสม อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทยให้เจริญรุดหน้าอย่างยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ของศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพที่ได้สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาบุคลากรทางด้านนี้มาโดยตลอด

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ พร้อมทั้งจะสนับสนุนโครงการ BRT อย่างต่อเนื่อง โดยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การพัฒนางานวิจัยและบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและนำพาประเทศไทยไปสู่ความอุดมสมบูรณ์และเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศได้

มกท๑

(ศาสตราจารย์ ดร.มรกต ตันติเจริญ)

ผู้อำนวยการ

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

คณะกรรมการนโยบาย (Policy Board)

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
นายแพทย์ประเวศ วะสี
ประธานคณะกรรมการ

นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายจรูญ ชูลาก
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ
ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

นายจิรพันธ์ อรรถจินดา
เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

นายเจลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ
เลขาธิการสำนักงานนโยบาย
และแผนสิ่งแวดล้อม

ศาสตราจารย์ ดร.มรกต ตันติเจริญ
ผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรม
และเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะวดี บุญหลง
ผู้อำนวยการสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์
ผู้อำนวยการศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ

แพทย์หญิงเพ็ญมา ททรัพย์เจริญ
ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย

ดร.อัพล เสนาณรงค์
ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชราภัย
ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง
ผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช
ผู้ทรงคุณวุฒิ

นายพิสิษฐ์ ณ พัทลุง
ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ ไข่มไฉ่
ผู้อำนวยการโครงการ BRT
กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหาร (Steering Committee)

ศาสตราจารย์ ดร.วรรณ บรอดเคลแมน

ศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ ไปไม้
ประธานคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ สุชาดา ชินะจิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์

รองศาสตราจารย์ นพ.ประสิทธิ์ ผลิตผลการพิมพ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สุขวงศ์

ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ดีเอ็กนามกุล

ดร.วีระชัย ณ นคร

นายบุญชู บุญทวี

ดร.ชวลิต วิทยานนท์

นางสาวรังสิมา คุ่มหอม
กรรมการและเลขานุการ

unสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT) ได้เริ่มดำเนินการในระบะที่ 2 (พ.ศ.2544-2548) ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2544 โดยการสนับสนุนต่อเนื่องจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จึงนับเป็นนิมิตหมายอันดีที่นักวิจัยชีววิทยาพื้นฐานได้มี

โอกาสสานต่อองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในระยะแรก และพัฒนาบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพให้สามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนวางรากฐานการวิจัยด้านนี้ในประเทศไทยให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงและเจริญรุดหน้ายิ่งขึ้น

การดำเนินงานของโครงการ BRT ในระบะที่ 2 ได้ปรับให้มีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเน้นให้ความสำคัญกับงานวิจัยพื้นฐานที่มีเป้าหมาย ส่งเสริมการศึกษาวิจัยในสาขาที่ขาดแคลน ให้การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่ในทุกระดับ (ปริญญาตรี-โท-เอก และหลังปริญญาเอก) สร้างเครือข่ายนักวิจัยนักวิชาการและชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนเน้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลงานวิจัยเพื่อการพัฒนาต่อยอดและเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามกรอบนโยบายเหล่านี้ จึงมีรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างไปจากการดำเนินงานในระยะแรกพอสมควร

สำหรับผลการดำเนินงานของโครงการ BRT ในช่วงปี พ.ศ.2544 นั้น กล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในเชิงปริมาณมีโครงการในโปรแกรมต่างๆ ได้รับการสนับสนุนรวมทั้งสิ้น 89 โครงการ เป็นโครงการวิจัยรวม 38 เรื่อง โครงการวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกรวม 39 เรื่อง การฝึกอบรมระยะสั้นรวม 12 เรื่อง ดังสรุปไว้ในตาราง และได้สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการทั้งที่ตีพิมพ์แล้วและอยู่ในระหว่างการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการทั้งในและต่างประเทศจนถึงขณะนี้เป็นจำนวน 270 เรื่อง เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อสารมวลชนรวม 6 เรื่อง ส่วนในเชิงคุณภาพโครงการ BRT ได้กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้กรอบการดำเนินงานในระบะที่ 2 ซึ่งพอจะสรุปกิจกรรมหลักๆ ได้ดังนี้

ตารางสรุปจำนวนโครงการที่โครงการ BRT ให้การสนับสนุนในปีแรกระบะที่ 2
เปรียบเทียบกับ 5 ปี ของระบะแรก

	ระบะที่ 1 (พ.ศ.2539-2543)		ระบะที่ 2 (พ.ศ.2544)	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
โปรแกรม 1	87	120.8	21	14.6
โปรแกรม 2	6	32.8	8	11.2
โปรแกรม 3	22	27.9	1	0.5
โปรแกรม 4	17	5.1	2	0.2
โปรแกรม 5	332	38.1	51	4.3
นักศึกษา	261	32.4	39	3.8
ฝึกอบรม	71	5.7	12	0.5
โปรแกรม 6	32	73.8	4	1.3
โปรแกรม 7	6	7.6	2	1.4
รวม	502	280.3	89	33.5

การประสานงานกลุ่มย่อย เป็นกลไกที่โครงการ BRT ได้นำมาใช้ในการผลักดันและขับเคลื่อนงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมจากนักวิจัยและนักวิชาการไทย การสร้างเครือข่ายนักวิจัย (8 กลุ่มย่อย) จึงได้เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 ที่ จ.พิษณุโลก เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ จากประชุมครั้งนั้นมาเป็นโจทย์ในการทำงานวิจัยร่วมกัน ผู้ประสานงานกลุ่มย่อยจะทำหน้าที่ประสานการพูดคุยระหว่างนักวิจัยในสายเดียวกัน และสร้างสรรคกิจกรรมทางวิชาการภายในกลุ่ม ในขณะเดียวกันก็เป็นผู้แทนกลุ่มในการสื่อสาร ให้โครงการ BRT ได้รับทราบความคืบหน้าการดำเนินงาน และสอดสานกรอบการทำงานระหว่างกลุ่มกับโครงการ BRT เป็นประจำทุกเดือน โดยร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน การดำเนินงานของผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสามารถเชื่อมโยงนักวิจัยอย่างได้ผลดีพอสมควร ในขณะเดียวกันก็ได้วางกรอบการทำงานของกลุ่มไว้ได้ระดับหนึ่ง ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กลุ่มแมลง: โดย ดร.ฉวีวรรณ หุตะเจริญ กรมป่าไม้ ได้ร่วมกับนักวิจัยแกนนำในกลุ่มนี้จัดทำกรอบการศึกษาวิจัยทางด้านแมลง เพื่อใช้จัดลำดับความสำคัญในการทำวิจัย ในขณะเดียวกันได้สร้างเครือข่ายนักวิจัยและนิสิตนักศึกษาทางด้านแมลง โดยใช้ชื่อว่า BIG (BRT Invertebrate Group) ซึ่งนับว่าเป็นการเชื่อมโยงกลุ่มนักวิจัยด้านแมลงได้

กลุ่มสาหร่ายและแพลงก์ตอน: โดย ดร.สรวีศ เฒ่าทองสุข ศษ. ได้เสนอแนวทางการวิจัยที่เร่งด่วนและควรทำไว้เป็น 4 แนวทางคือ การศึกษานิเวศวิทยา โดยเฉพาะเกี่ยวกับสาหร่ายพิษในแหล่งน้ำจืด และปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี การศึกษาอนุกรมวิธานของสาหร่ายในสกุล *Gracilaria* เนื่องจากมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ การเผยแพร่ความรู้ทางด้านสาหร่ายและแพลงก์ตอนไปสู่นักเรียน นักศึกษา และการศึกษามิปัญญาชาวบ้าน เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสาหร่าย

กลุ่มจุลินทรีย์: โดย คุณวันเชิฐ โพธาเจริญ ศษ. ในเบื้องต้นได้ผลักดันการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานหลักของประเทศไทย 4 แห่ง ที่มีแหล่งเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ เฉพาะทาง ได้แก่ หน่วยเก็บรักษาจุลินทรีย์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.), หน่วยเก็บรักษาจุลินทรีย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, หน่วยเก็บรักษาจุลินทรีย์ กรมวิชาการเกษตร และหน่วยเก็บรักษาจุลินทรีย์ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ เพื่อเป็นพื้นฐานการรองรับการจัดตั้งเป็นศูนย์เก็บจุลินทรีย์แห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมงานวิจัยทางด้านจุลินทรีย์ของประเทศต่อไป

กลุ่มพืช: โดย รศ.ทวีศักดิ์ บุญเกิด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เริ่มก่อตั้งกลุ่มอย่างหลวมๆ โดยการประชุมหารือสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเห็นชอบร่วมกันที่จะผลักดันงานวิจัยใน 3 ประเด็นหลักได้แก่ การพัฒนางานวิจัยในเชิงพื้นที่ (area-based research) การพัฒนาฐานข้อมูลการวิจัย และการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง

กลุ่มสัตว์: โดย รศ.สมศักดิ์ ปัญหา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมาชิกในกลุ่มเห็นชอบร่วมกันที่จะพัฒนางานวิจัยใน 3 ด้าน ได้แก่ การศึกษาสถานภาพงานวิจัยทางด้านสัตว์ การพัฒนาและร่วมกันทำวิจัยในเชิงพื้นที่ (area-based research) และการวางเครือข่ายการติดต่อสื่อสารระหว่างนักวิจัยไทย

กลุ่มนิเวศวิทยาและภูมิปัญญาท้องถิ่น: โดย รศ.สมโภชน์ ศรีโกสามาตร มหาวิทยาลัยมหิดล งานด้านนี้มักจะสอดแทรกอยู่ในการศึกษาลิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ อยู่แล้ว นักวิจัยจึงน่าจะดึงประเด็นนี้ออกมาให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ทางกลุ่มยังได้แสดงความคิดเห็นว่า การแบ่งแยกพื้นที่ตามกรอบการศึกษาวิจัยแบบ area-based นั้น ควรจะนำชีวภูมิศาสตร์ (biogeography) ของพื้นที่มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณามากกว่าปัจจัยทางด้านกายภาพ

กลุ่มพันธุศาสตร์: โดย ศ.อุทัยรัตน์ ณ นคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีประเด็นจะต้องขบคิดร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาวิธีคิดของนักวิจัยในการตั้งโจทย์ปัญหา และการหาวิธีการวิจัยที่เหมาะสมที่จะนำไปสู่การตอบคำถามหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

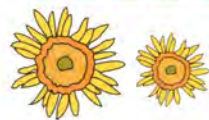
กลุ่มการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ: โดย รศ.วันชัย ดีเอกนามกุล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานวิจัยทางด้านนี้ควรดำเนินการใน 3 ระดับ ได้แก่ การศึกษาทรัพยากรชีวภาพที่มีปริมาณมากในธรรมชาติจนสามารถนำไปแปรรูปได้ทันที การศึกษาพรรณไม้วงศ์ต่างๆ ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ และการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตที่วิวัฒนาการร่วมกัน (coevolution) ซึ่งอาจนำไปสู่การไขความลับของการอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิต และการสกัดสารจากธรรมชาติไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

นอกจากการประสานงานในกลุ่มย่อยแล้ว โครงการ BRT ก็ได้จัดให้มีการรวมกลุ่มนักวิจัยที่มีความสนใจในสายงานเดียวกัน และมีความเชี่ยวชาญตรงกัน โดยจัดเวทีเสวนาเป็นระยะๆ ซึ่งมีประเด็นการวิจัยที่เกิดจากการเสวนาดังกล่าว อาทิ **การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทางด้านดิน** ซึ่งจัดว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเกษตรกรรมและการอุตสาหกรรม องค์ความรู้ด้านนี้จะจัดกระจายอยู่ในหน่วยงานต่างๆ โดยขาดความเชื่อมโยง และมีความซ้ำซ้อนของเนื้อหาจนขาดสมดุล ทำให้รากฐานขององค์ความรู้ที่จะนำไปใช้พัฒนาต่อยอดงานวิจัยในเชิงประยุกต์ไม่แข็งแกร่งเพียงพอ โครงการ BRT จึงได้เสนอให้มีการศึกษา "สถานภาพงานวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพทางดินในประเทศไทย" เพื่อเป็นพื้นฐานในการพิจารณาวางแผนงานวิจัยและสร้างบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่ด้านดังกล่าวอย่างเร่งด่วน สำหรับข้อปัญหาเกี่ยวกับข้อวิพากษ์ศาสตร์ของปลาน้ำจืดบางชนิดก็ได้นำมาเป็นประเด็นในการหารือร่วมกันและปรับปรุงประเด็นปัญหาทางวิชาการให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องตามมาตรฐานสากล ซึ่งคาดว่าจะเห็นผลสรุปอย่างเป็นรูปธรรมในไม่ช้า

กิจกรรมทางวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนางานวิจัยบนพื้นฐานของเนื้อหาสาระ (issue-based) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มนักวิชาการที่มีความสนใจและเชี่ยวชาญตรงกัน ส่วนงานวิจัยในเชิงพื้นที่ (area-based) ก็ยังเป็นเรื่องที่โครงการ BRT ให้ความสำคัญ และได้พัฒนาทั้งรูปแบบและเนื้อหาของการทำงาน เริ่มตั้งแต่ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการพัฒนาชุดโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และตามมาด้วยชุดโครงการวิจัยป่าเต็งดำ ซึ่งดำเนินงานไปได้ดีพอสมควร และ**ชุดโครงการวิจัยทองผาภูมิตะวันตก** ที่กำลังจะเริ่มดำเนินการในเร็วๆ นี้ ชุดโครงการนี้ มีจุดเด่นอยู่ที่การพัฒนากระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัย นักศึกษา และนักวิชาการจากสาขาวิชาการต่างๆ มามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน แลกเปลี่ยนมุมมองและเชื่อมโยงองค์ความรู้ในหลากหลายมิติเข้าด้วยกัน ภายใต้การวิจัยในพื้นที่เดียวกัน รูปแบบการทำวิจัยเชิงพื้นที่เช่นนี้จะมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จนสามารถนำองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนและครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ในขณะนี้มีโครงการวิจัยต่างๆ ทั้งทางด้านพืช สัตว์ จุลินทรีย์ การวิจัยนิเวศวิทยาทางบก ทางน้ำ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ศึกษา และการวิจัยสังคม นิเวศชุมชนท้องถิ่นโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการนี้ขณะนี้ก็มีโครงการวิจัยที่พร้อมจะดำเนินการแล้วรวม 13 โครงการ สำหรับการบริหารจัดการข้อมูลการวิจัยในเชิงพื้นที่นั้น โครงการ BRT จะนำระบบ GIS มาใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผล เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นภาพรวมของผลงานการวิจัยทั้งหมด และสื่อสารให้ผู้บริหารระดับสูงและสาธารณชนได้รับรู้และทำความเข้าใจได้ไม่ยากถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โครงการทองผาภูมิตะวันตกนี้เกิดขึ้นโดยความร่วมมือกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ซึ่งนับเป็นความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสนับสนุนงานวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพเป็นครั้งแรกของโครงการ BRT

โครงการ BRT ในระยะที่ 2 จะเป็นการพัฒนาบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมต่างๆ เป็นระยะๆ เริ่มต้นตั้งแต่ระดับปริญญาตรีในรูปแบบของการสนับสนุนการจัดค่ายวิทยาศาสตร์ชีวภาพในช่วงปิดภาคการศึกษา หรือการให้นักศึกษามาช่วยงานของอาจารย์ในโครงการวิจัยในระยะสั้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้แนวความคิด เทคนิค และขั้นตอนการทำวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อจุดประกายความคิดให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของงานวิชาการด้านนี้ และเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สำหรับในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โครงการ BRT ยังคงสนับสนุนทุนวิทยานิพนธ์เช่นเดิม โดยคาดหวังที่จะให้บุคลากรเหล่านั้นทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง แต่จากการติดตามผลการปฏิบัติงานของนิสิตนักศึกษาที่จบแล้วพบว่า มีจำนวนน้อยที่จะสามารถทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่องได้เนื่องจากเหตุผลหลัก 2 ประการ คือ (1) ไม่มีหน่วยงานที่จะมารองรับการปฏิบัติงาน (2) ได้รับมอบหมายให้ทำภารกิจอื่นที่ไม่ใช่งานวิจัย เช่น ภาระการสอน หรือทำงานไม่ตรงกับความชำนาญและประสบการณ์ที่ตนเรียนมา จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เราต้องสูญเสียบุคลากรนักวิจัยและงบประมาณไปอย่างน่าเสียดาย โครงการ BRT ในระยะที่ 2 จึงได้วางแนวทางการสนับสนุนการวิจัยเต็มเวลาในระดับหลังปริญญาเอก (postdoctoral research) เพื่อเตรียมสร้างกลุ่มนักวิจัยรุ่นใหม่ให้พัฒนาความสามารถของตนจนกลายเป็นนักวิจัยอาชีพและเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โครงการ BRT ได้นำเสนอแนบนโยบายนี้ไปให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้รับทราบและทำความเข้าใจร่วมกันในการสนับสนุนอาจารย์ที่จบปริญญาเอกมาใหม่ ได้มีโอกาสทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและต่อเนื่อง และคาดว่าจะได้รับการตอบสนองจากมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในระดับหลังปริญญาเอกตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

งานเผยแพร่และนำความรู้ไปสู่ชุมชนท้องถิ่นที่สำคัญคือ **การสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่างๆ**

ทางการศึกษา (มหาวิทยาลัย-สถาบันราชภัฏ-โรงเรียน-วัด-ชุมชนท้องถิ่น) ในช่วงเวลาที่ผ่านมา โครงการ BRT ได้ผลักดันให้งานดังกล่าวเป็นนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้เริ่มดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อการเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการศึกษา ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัย โครงการ BRT จัดให้มีการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์จากสถาบันราชภัฏกับอาจารย์จากมหาวิทยาลัย เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้แสดงทัศนคติ และแสดงความคิดเห็นร่วมกันถึงความเป็นไปได้ในความร่วมมือทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการวิจัยการเรียนการสอน และการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร โดยได้ดำเนินการไปแล้ว 4 ครั้ง คือ ในภาคใต้ ที่โรงแรมสมิทธา จังหวัดสงขลา, ภาคกลาง ที่โรงแรมโซลทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ, ภาคเหนือ ที่โรงแรมริมกก รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่โรงแรมบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ผลการประชุมในแต่ละครั้งมีข้อสรุปชัดเจนที่เห็นด้วยกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน สำหรับกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือนั้น กำหนดให้มีผู้ประสานงานของแต่ละฝ่าย เพื่อเชื่อมโยงบุคลากรนักวิจัยและนิสิตนักศึกษา ทั้งจากภายในและระหว่างหน่วยงาน และแสวงหากิจกรรมทางวิชาการที่นำดำเนินงานร่วมกันในอนาคต ในขณะนี้ผู้ประสานงานจากฝ่ายมหาวิทยาลัยในแต่ละภาครวมจำนวน 17 ท่าน ในขณะเดียวกันฝ่ายสถาบันราชภัฏได้กำหนดให้มีผู้แทนจากศูนย์การศึกษาของสถาบันให้เป็นแกนหรือ node ตามสภาพภูมิศาสตร์ของสถาบันราชภัฏรวม 8 ท่าน นอกจากนั้น โครงการ BRT ยังร่วมกิจกรรมวิชาการกับสภาสถาบันราชภัฏอีก 2 ครั้งคือ **การพิจารณาโครงการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมจากสถาบันราชภัฏ** ซึ่งได้จัดขึ้นที่สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และสถาบันราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ผลปรากฏว่าคณาจารย์จากทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างกว้างขวาง ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการเป็นกัลยาณมิตรในการทำงานวิชาการร่วมกันต่อไป

B
R
T

จากกิจกรรมที่โครงการ BRT ได้ดำเนินการมาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาทางด้านกระบวนการ และมีวิวัฒนาการที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย อันเนื่องมาจากการร่วมแรงร่วมใจกันของนักวิจัยและนักศึกษา ในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมาการวิจัยด้านนี้ประสบปัญหาความขาดแคลนทั้งทางด้านองค์ความรู้ บุคลากรนักวิจัย และการสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่ในขณะนี้จากกล่าวได้ว่าเรามีปัจจัยพื้นฐานและความพร้อมที่จะสนับสนุนการวิจัยมากพอสมควร สิ่งที่เราจะต้องทำต่อไปคือ การพัฒนางานวิจัยและบุคลากรนักวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้นไป โดยคาดหวังผลงานทางวิชาการไว้ในระดับสูงเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ และสอดคล้องกับนโยบายจากรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น การรวมพลังทางปัญญาของบุคลากรนักวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นส่วนหนึ่งของพลังแผ่นดินที่จะช่วยพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติบนพื้นฐานของ “ทรัพยากรในดินสินในน้ำ” ที่เรามีอยู่ เพื่อความมั่งคั่งและมั่นคงของประเทศไทย

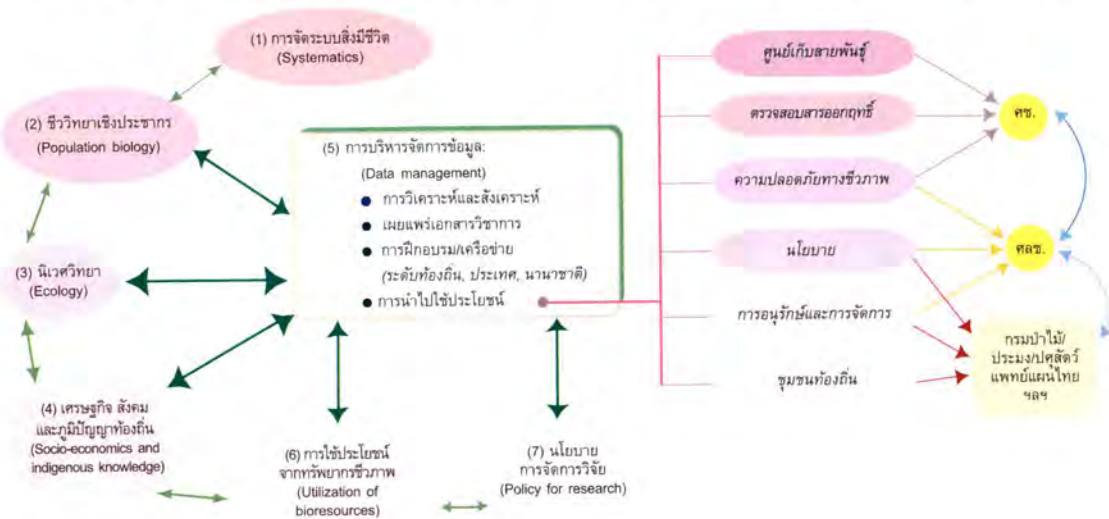

(ศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ ไบไม้)

ผู้อำนวยการโครงการ BRT

ได้สร้างองค์ความรู้พื้นฐาน และผลิตนักวิชาการรุ่นใหม่ให้กับวงการวิจัย ความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยได้มากพอสมควร จึงอาจกล่าวได้ว่า โครงการ BRT ได้บรรลุวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งโครงการ และพร้อมจะดำเนินการต่อไปในทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาในระยะแรกสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยเรามีความหลากหลายทางชีวภาพ (biodiversity) ที่รอการค้นคว้าหาความรู้อีกมากมาย และความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่นั้นมีความสลับซับซ้อนทางชีวภาพ (biocomplexity) มากกว่าที่ใครๆ เคยคาดคิด ทรัพยากรชีวภาพที่ทรงคุณค่านี้ มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนและของประเทศ บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่งคั่งและมั่นคงของชาติได้ในระยะยาว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาหาความรู้ และความเข้าใจในทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการอนุรักษ์ บริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์ ที่จะทำให้เกิดความมั่นคงทางชีวภาพ (biosecurity) ตามสภาวะการณ์สิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนไปตามกาลเทศะ บนพื้นฐานของกรอบคิดดังกล่าว การดำเนินงานของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 (พ.ศ.2544-2548) จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้และทำความเข้าใจจากผลงานที่ได้จากการวิจัยพื้นฐาน และการประยุกต์และพัฒนานวัตกรรมนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนให้งานวิชาการก้าวหน้าไปได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกของคนในชาติให้รู้ถึงคุณค่าของป่าและน้ำที่เป็นถิ่นอาศัยและแหล่งรวมของทรัพยากรชีวภาพ รวมทั้งคุณค่าทางด้านสันตนาการ และการให้บริการทางระบบนิเวศ (ecosystem service) ของความหลากหลายทางชีวภาพที่ซับซ้อนในบ้านเรา ภายใต้การดำเนินงานหลัก 7 โปรแกรมของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 ซึ่งได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางประการจากการดำเนินงานในระยะแรก เพื่อเน้นการวิจัยให้กระชับชัดเจนและเจาะลึกมากขึ้น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และความเข้าใจในเรื่องของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างลึกซึ้ง โดยยังความเชื่อมโยงทางชีวภาพทั้งในแนวราบและแนวตั้ง รวมทั้งเป้าหมายหลักคือ การอนุรักษ์และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านนี้ในประเทศไทย แต่ละโปรแกรมมีหลักการ แนวทางการดำเนินงาน และความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันที่พอสรุปได้ดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1. โครงสร้างและความเชื่อมโยงระหว่างโปรแกรม 1-7 กับการนำไปใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานอื่นๆ
ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย

ก. การพัฒนาองค์ความรู้และวิชาการ

โปรแกรม 1 : การจัดระบบสิ่งมีชีวิต (Systematics)

สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าความรู้พื้นฐานด้านชีววิทยาของสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ ตามถิ่นอาศัยที่แตกต่างกัน โดยเน้นพื้นที่เป้าหมาย (area-based) และความเชื่อมโยงกับการศึกษาวิจัยพื้นฐานด้านอื่นๆ (โปรแกรม 2-6) เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในด้านต่างๆ โดยครอบคลุมเนื้อหาในส่วนต่างๆ เช่น การศึกษาสปีชีส์ การแพร่กระจายของชนิดที่หายาก และชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ที่สัมพันธ์กับนิเวศวิทยาของถิ่นอาศัย รวมทั้งชนิดที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย ตลอดจนการสร้างแหล่งเก็บตัวอย่างพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ที่สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับการศึกษาในขั้นต่อไป

โปรแกรม 2 : ชีววิทยาเชิงประชากร (Population Biology)

การศึกษาวิจัยในแนวลึกด้านพลวัตของประชากร (population dynamics) ของสิ่งมีชีวิตที่มีปฏิสัมพันธ์กัน และผ่านกระบวนการวิวัฒนาการร่วมกัน (coevolution) จะทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ อาทิ การควบคุมแมลงศัตรูพืช แมลงพาหะนำโรค หรือการจัดการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตชนิดที่หายากและชนิดที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โปรแกรมนี้จะเน้นการศึกษาพันธุศาสตร์เชิงนิเวศวิทยา พันธุศาสตร์เชิงประชากร การปรับตัวประจำถิ่น และพลวัตของประชากรสิ่งมีชีวิตที่ดำรงชีวิตร่วมกันแบบ symbiosis การวิจัยในแนวนี้นี้จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาวิจัยในโปรแกรม 1 และ 3 ด้วย

โปรแกรม 3 : นิเวศวิทยา (Ecology)

การศึกษากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประชากรหรือในกลุ่มสิ่งมีชีวิตหรือในระบบนิเวศตามกาลเวลาที่ผ่านไป มีเป้าหมายหลักสำคัญ 2 ประการ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันคือ (1) การหาข้อมูลและการทำความเข้าใจในพลวัตของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประชากรธรรมชาติ และในระบบนิเวศตามเขตภูมิศาสตร์ (2) การตรวจสอบผลกระทบที่เกิดจากการรบกวนโดยกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์และผลพวงที่จะตามมาในระยะยาว การตรวจสอบติดตามผลของประชากรและสิ่งแวดล้อมต้องการความต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ต้นจนปลายในการตรวจวัด หรือการจัดหาข้อมูลบางอย่างที่ต้องทำซ้ำๆ กันในทุก ๆ เดือน หรือในทุก ๆ ปีที่จำเป็นต้องกระทำการในแนว

ทางเดียวกันและในทีเดียวกันเสมอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีสถานที่ทดลองวิจัยทางนิเวศวิทยาในระยะยาว (long-term ecological study sites หรือ LTERS) ที่ปราศจากการรบกวนจากบุคคลภายนอกเพื่อให้สามารถวางเครื่องมือที่จะใช้วัดตรวจสอบติดตามผลได้เป็นเวลายาวนาน และเพื่อให้การประสานงานระหว่าง นักวิจัย และผู้ดูแลรักษาพื้นที่ของสถานีวิจัยนั้น เป็นไปอย่างราบรื่นต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

โปรแกรม 4 : เศรษฐกิจ สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

(Socio-economics and Indigenous Knowledge)

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ มุ่งประเด็นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้ร่วมกัน ในการศึกษาและการพัฒนาชนบท การพัฒนาป่าชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมทั้งการฟื้นฟูป่าหรือพื้นที่ชุ่มน้ำที่ต้องการอนุรักษ์ โดยการร่วมมือกับองค์กรเอกชน รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ กรมประมง องค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น การเรียนรู้คุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนเสริมสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรชีวภาพและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย การวิจัยในด้านนี้จะต้องมีความเชื่อมโยงกับการวิจัยในโปรแกรม 1, 2 และ 3 ด้วย

โปรแกรม 5: การบริหารจัดการข้อมูล (Data Management)

สนับสนุนการนำข้อมูลพื้นฐานด้านความหลากหลายทางชีวภาพมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ร่วมตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การบริหารจัดการข้อมูลจะเน้นใน 2 ประเด็นหลัก คือ (1) ด้านสารสนเทศ ได้แก่ ส่งเสริมการพัฒนาฐานข้อมูล และการตีพิมพ์เผยแพร่วิชาการในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้ในหมู่นักวิชาการและนักวิจัย และสารสนเทศสำหรับสาธารณชนและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งการอบรมระยะสั้นด้วย (2) ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งการตั้งโจทย์วิจัยต่อยอดที่มุ่งเจาะลึกในระดับโมเลกุลที่เชื่อมโยงกับระบบนิเวศ และการตรวจสอบสารออกฤทธิ์ที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยีชีวภาพได้ โปรแกรมนี้จะสนับสนุนกลางการบริหารจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้จากโปรแกรมอื่นๆ ในโครงการ BRT ระยะที่ 2

โปรแกรม 6: การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ (Utilization of Bioresources)

สนับสนุนการศึกษาวิจัยในเชิงประยุกต์ โดยมุ่งเน้นประเด็นไปที่การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้พื้นฐานจากงานวิจัยในโปรแกรม 1-4 เพื่อนำไปพัฒนาเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรชีวภาพให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ โปรแกรมนี้จะเน้นสนับสนุนการวิจัยสิ่งมีชีวิตที่มีศักยภาพที่จะนำไปศึกษาสารออกฤทธิ์และผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ที่สามารถพัฒนาให้เกิดคุณค่าทางอาหาร ยารักษาโรค และอุตสาหกรรม เช่น การทดสอบสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพของพันธุ์ไม้ และจุลินทรีย์ เพื่อใช้ในการฆ่าเชื้อรา เชื้อมาลาเรีย เชื้อวัณโรค และเซลล์มะเร็งและการศึกษาลิขสิทธิ์จากพันธุ์ไม้หอมและพันธุ์ไม้ที่ให้สัรรวมชาติเพื่อการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม

โปรแกรม 7: นโยบายการจัดการวิจัย (Policy for Research)

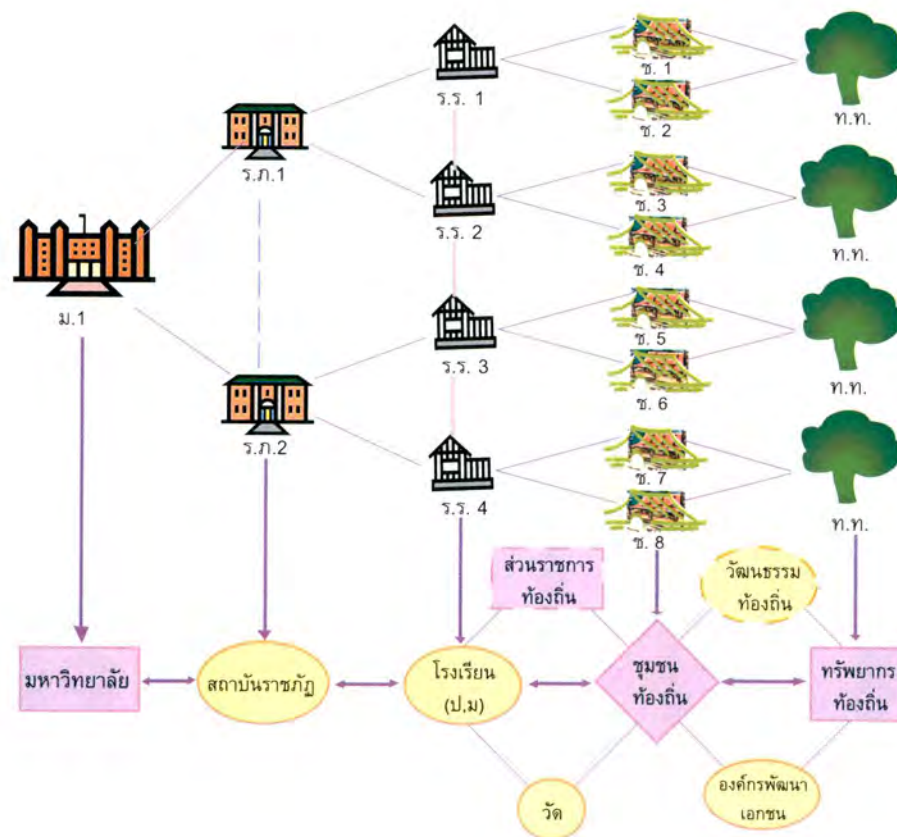
ส่งเสริมการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ที่จำเป็นในการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะเชื่อมโยงและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และองค์กรเอกชน ตลอดจนชุมชนท้องถิ่น โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลและกำหนดภาพรวมของงานนโยบายด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระดับประเทศ

ข. การพัฒนาบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่

นอกจากการดำเนินงานภายใต้โปรแกรมหลัก 7 โปรแกรม ดังที่กล่าวไว้พอสังเขปแล้ว โครงการ BRT ในระยะที่ 2 ยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรมระยะสั้นให้แก่นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี การสนับสนุนทุนวิจัยระดับปริญญาตรีและทุนวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและเอก การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ในทุกระดับ โดยเฉพาะกลุ่มนักวิจัยก่อนและหลังปริญญาเอก (predoctoral and postdoctoral training) ซึ่งจัดว่าเป็นความต้องการของประเทศชาติเป็นอันดับแรก ถึงแม้ว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาโครงการ BRT ได้สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ได้จำนวนมากกกว่า 250 คน แต่ยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการของประเทศ เพราะยังมีทรัพยากรชีวภาพทั้งพืช สัตว์และจุลินทรีย์ที่มีความหลากหลายในทุกระดับ และมีความซับซ้อนมากที่ยังรอการค้นพบอีกจำนวนมากภายในป่าทั้งในดินและในน้ำ และเรายังต้องค้นคว้าหาความรู้และความเข้าใจในความสัมพันธ์โยงใยในกลุ่มสิ่งมีชีวิตที่วิวัฒนาการร่วมกันมา ตามกระบวนการทางนิเวศวิทยาที่ซับซ้อน การศึกษาวิจัยในด้านลึกเช่นนี้ จะมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการปรับตัวทางด้านพันธุกรรม (genetic adaptation) ที่สิ่งมีชีวิตที่เกี่ยวข้องกันได้วิวัฒนาการร่วมกันมาเป็นเวลายาวนาน ไม่ว่าจะเป็นปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างแมลงกับพืช, แมลงศัตรูกับพืชอาศัย (host plant), แมลงพากับจุลินทรีย์ก่อโรค (pathogen), และจุลินทรีย์กับสัตว์อาศัยหรือพืชอาศัยที่ใช้ชีวิตร่วมกันในทางสร้างสรรค์ และส่งเสริมซึ่งกันและกันแบบ symbiosis การศึกษาวิจัยในเชิงลึกเช่นนี้ ต้องการนักวิจัยพื้นฐานที่มีความสามารถและอุทิศเวลาทำงาน ทั้งในภาคสนามและในห้องปฏิบัติการได้อย่างจริงจังและต่อเนื่องทุกระดับ นับตั้งแต่วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ตลอดจนการวิจัยหลังปริญญาเอก (postdoctoral research) โดยการเชื่อมโยงและประสานงานกับโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คป.ก.) และนักเรียนทุนจากรัฐบาลตามโครงการอื่นๆ เช่น ทุน พสวท., ทุน กว., ทุน สวทช. เป็นต้น เพื่อให้เกิดกลุ่มนักวิจัยรุ่นใหม่อย่างเป็นปึกแผ่นและแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องการนักวิชาการทางด้านชีววิทยาเชิงประชากรที่มีความสนใจและมีความถนัดในด้านนิเวศวิทยาพันธุศาสตร์และวิวัฒนาการ ตลอดจนด้านทฤษฎีการสร้างแบบจำลอง (modeling) ข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากงานวิจัยในแนวลึกเช่นนี้จะมีประโยชน์ในการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพและการนำเอาทรัพยากรที่ทรงคุณค่าไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ โครงการ BRT ยังตระหนักดีถึงความสำคัญของการถ่ายทอดองค์ความรู้และความเข้าใจที่ได้จากงานวิจัยไปสู่สาธารณชน และกลุ่มคนในชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับแหล่งทรัพยากรชีวภาพ ที่มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่น การดำเนินงานของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 จึงมีเป้าหมายสำคัญที่จะมุ่งสนับสนุนการฝึกอบรมระยะสั้นในชุมชนท้องถิ่นต่างๆ และขยายวงออกไปในรูปแบบของเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ, โรงเรียน, วัด, ชุมชนท้องถิ่น, องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง (อบต./อบจ.) (ภาพที่ 2) โดยคาดหวังว่าความรู้ความเข้าใจตลอดจนจิตสำนึกที่ดีของชุมชนที่มีต่อคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยขจัดความขัดแย้งและลดความรุนแรงในการแย่งชิงทรัพยากรชีวภาพอย่างได้ผล และจะช่วยการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนยาวนานได้อีกทางหนึ่ง

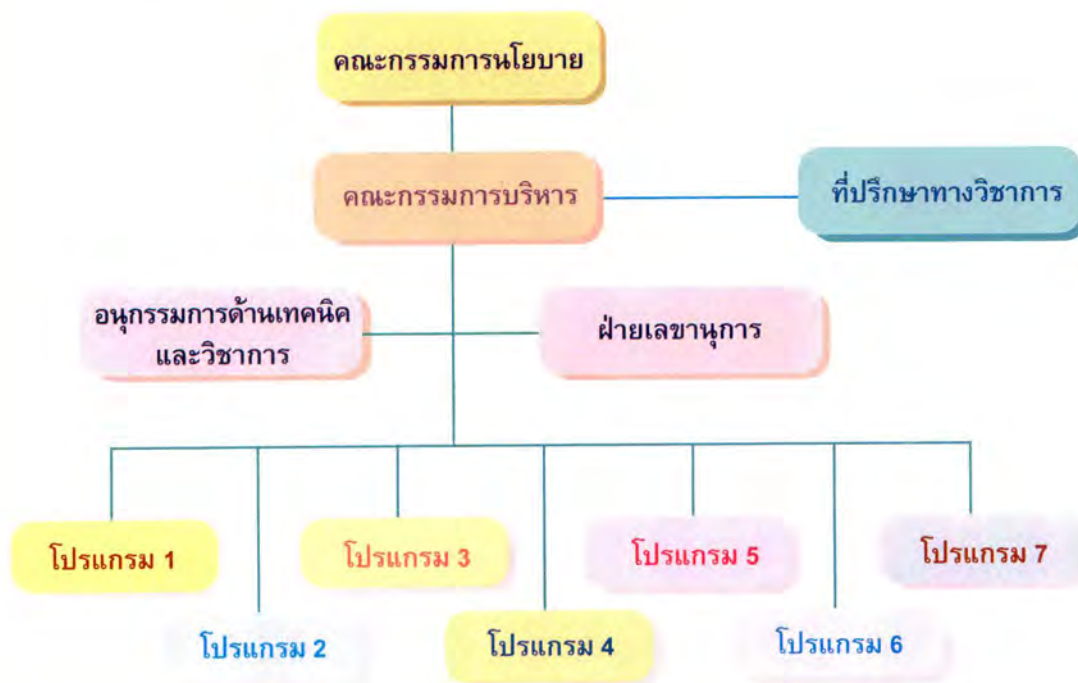

ภาพที่ 2. แผนภาพแสดงแบบแผนงานการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกันขององค์กรต่างๆ ทางด้านการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและเครือข่ายการพัฒนาแบบยั่งยืนของชุมชนบนพื้นฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียง ที่เชื่อมโยงกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ, ความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

นอกจากงานพัฒนาบุคลากรดังกล่าว การดำเนินงานของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 จะเน้นในเรื่องของการบริหารจัดการข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพจะเป็นกลไกที่สำคัญที่จะนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ อย่างแท้จริง ทั้งในด้านการเผยแพร่ความรู้เพื่อปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพให้แก่สาธารณชนในด้านการวางแผนและนโยบายการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการใช้ประโยชน์โดยชุมชนท้องถิ่น และโดยหน่วยงานด้านเทคโนโลยีชีวภาพที่เกี่ยวข้อง

ค. การบริหารจัดการโครงการ

การบริหารจัดการของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 (พ.ศ.2544-2548) จะประกอบด้วยคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการบริหาร ดูแลภาพรวมทางด้านนโยบายและกำกับทิศทางการดำเนินงานโครงการ มีคณะอนุกรรมการวิชาการ ด้านเทคนิคและวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก เป็นผู้พิจารณาเนื้อหาสาระทางวิชาการของข้อเสนอโครงการ และมีฝ่ายเลขานุการเป็นผู้ติดต่อประสานงานกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3. โครงสร้างการบริหารจัดการของโครงการ BRT ระยะที่ 2

โครงการ BRT ในระยะที่ 2 (พ.ศ.2544-2548) จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับกัลยาณมิตรที่มาร่วมกันคิดร่วมกันทำกิจกรรมทางวิชาการ ตลอดจนความร่วมมือร่วมใจจากหลายๆ ฝ่าย รวมทั้งแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว., ศช. และ ศสช.) และนักวิชาการรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอาจารย์ นิสิต นักศึกษา ตลอดจนประชาชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ที่จะช่วยกันสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอันทรงคุณค่า เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

จุลินทรีย์ เห็ดรา และไลเคน

งานวิจัยด้านจุลินทรีย์ในช่วงที่ผ่านมาส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่ที่หน่วยปฏิบัติการวิจัยโยชิ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.) โดยโครงการ BRT ได้สนับสนุนการศึกษาเชื้อรากลุ่มต่างๆ ที่มีศักยภาพในเชิงการใช้ประโยชน์ เช่น ราแมลง, ราหน้า, รามูลสัตว์, ราไลเคน และการวิจัยยีสต์จากขุยแมลง, ยีสต์จากใบไม้, ยีสต์จากดอกไม้, ยีสต์ในดิน เป็นต้น โดยจัดเป็นการวิจัยแบบครบวงจร เริ่มตั้งแต่การสำรวจ, แยกเชื้อ, ศึกษานิต, สกัดและตรวจสอบสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ จนถึงขั้นการหาสูตรโครงสร้างโมเลกุลของสารที่ตรวจพบ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง นักวิจัยสามารถคัดแยกเชื้อรากลุ่มต่างๆ ได้ถึง 3,000-4,000 ไอโซเลตต่อปี ในจำนวนนี้เป็นเชื้อราชนิดใหม่ (new species) ประมาณ 10-20% ซึ่งแสดงถึงความหลากหลายของชนิดเชื้อราในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีผลการตรวจสอบสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากเชื้อราแมลง ซึ่งมีสารออกฤทธิ์ต้านเชื้อมาลาเรียและเชื้อวัณโรคได้ในปริมาณที่สูงเพียงพอต่อการนำไปพัฒนาทางด้านเภสัชกรรมและการแพทย์ และในเชิงพาณิชย์ ผลงานต่างๆ เหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการแล้วไม่น้อยกว่า 33 เรื่อง

การสนับสนุนงานวิจัยด้านจุลินทรีย์ที่น่าสนใจอีก 2 เรื่อง ได้แก่ การศึกษาการอยู่ร่วมกันระหว่างเชื้อรากับพืชป่าไม้เนื้ออ่อน โดยนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และการศึกษาความสัมพันธ์ในระดับโมเลกุลระหว่างไม้วงศ์ยางกับเชื้อราเอคโตไมคอร์ไรซาในป่าของประเทศไทย ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี การวิจัยในลักษณะนี้นับว่าเป็นการเริ่มต้นการศึกษาในเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

Ganoderma lucidum

ส่วนการศึกษาวิจัยเห็ดในประเทศไทย ยังคงได้รับความสนใจจากนักวิจัยไม่มากนัก ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการทำงานด้านนี้คือ การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญ และเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา ยังคงต้องพึ่งพานักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ สำหรับการวิจัยไลเคนยังคงจำกัดวงอยู่ที่ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยโครงการ BRT ได้สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลไลเคนให้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลพื้นฐานด้านนี้ในประเทศไทย ดังนั้น งานเร่งด่วนที่สำคัญคือการสร้างบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่ และสร้างแรงจูงใจให้มีความศึกษาต่อทางด้านเห็ดราและไลเคนเพิ่มขึ้น

โครงการ BRT ยังได้ให้ความสำคัญกับงานนโยบายบริหารจัดการทรัพยากรจุลินทรีย์ โดยสนับสนุนการสร้างเครือข่ายศูนย์เก็บรักษาจุลินทรีย์ระหว่างหน่วยงานหลัก 4 แห่ง ได้แก่ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.), กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, กรมวิชาการเกษตร และศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.) หน่วยงานแต่ละแห่งมีความเชี่ยวชาญในการเก็บรักษาจุลินทรีย์แตกต่างกันตามชนิดและนโยบายขององค์กร และเมื่อหน่วยงานทั้ง 4 แห่ง สามารถประสานงานร่วมกันในการปรับระบบการเก็บรักษาจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล ตลอดจนมีการเชื่อมโยงกันทางด้านข้อมูลแล้ว ประเทศไทยก็จะมีเครือข่ายทรัพยากร

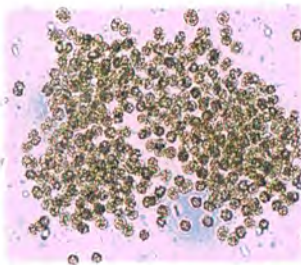

Tremella elastica

จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ยิ่ง การเกิดเครือข่ายเช่นนี้จะมิมีบทบาทและหน้าที่ในเบื้องต้นเสมือนศูนย์เก็บรักษาจุลินทรีย์แห่งชาติ โดยทำหน้าที่ให้บริการแก่นักวิจัยแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดบริการเดียว (one-stop service) และพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรจุลินทรีย์ในประเทศไทยอีกด้วย

สาหร่ายและแพลงก์ตอน

งานวิจัยแพลงก์ตอนในประเทศไทยที่ผ่านมา มีพัฒนาการเป็นกลุ่มที่ชัดเจนมากขึ้น ทั้งในด้านวิชาการและด้านบุคลากรนักวิจัย โดยกลุ่มแรกอยู่ที่ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มนี้มีความเชี่ยวชาญทางด้านแพลงก์ตอนสัตว์น้ำจืด กลุ่มคลาโดเซรา โคปีปอด และโรติเฟอร์ กลุ่มที่สองอยู่ที่คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีความเชี่ยวชาญด้านแพลงก์ตอนพืชน้ำจืดกลุ่มคลอโรไฟตาและโครโมไฟตา และกลุ่มที่สามอยู่ที่ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีผู้เชี่ยวชาญด้านแพลงก์ตอนน้ำเค็มกลุ่มไดโนแฟลกเจลเลต นักวิจัยในแต่ละกลุ่มได้สร้างผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติรวมแล้วไม่ต่ำกว่า 28 เรื่อง และผลิตบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 33 คน ผลงานวิจัยที่ได้มาไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายของชนิด การแพร่กระจาย และนิเวศวิทยาจะเป็นประเด็นที่นักวิจัยในกลุ่มนี้นำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์หาความเชื่อมโยงกับความรู้พื้นฐาน

Microcystis aeruginosa Kutz.

Ceratium hirundinella
(O.F. Muell.) Dujardin

ทางด้านทรัพยากรน้ำในอนาคต เพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ทางด้านนี้ไปสู่สาธารณชนและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

สำหรับงานวิจัยทางด้านสาหร่าย คณะผู้วิจัยจากภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินการวิจัยก้าวหน้ามาด้วยดี ทั้งในสาหร่ายขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และไดอะตอม รวมถึงการผลิตนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ประเด็นที่น่าสนใจคือ การที่กลุ่มได้เริ่มประสานความร่วมมือในการวิจัยสาหร่ายกับสถาบันราชภัฏในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการสร้างพลังขับเคลื่อนงานวิจัยทางด้านนี้ให้ก้าวหน้าต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ โครงการ BRT ยังได้สนับสนุนคณะผู้วิจัยจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) เพื่อศึกษาชนิดของสาหร่ายน้ำจืดที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพน้ำในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่ามีสาหร่ายที่รายงานเป็นครั้งแรกของประเทศไทยมากถึง 177 ชนิด จากตัวอย่างทั้งหมด 648 ตัวอย่าง (ประมาณ 27% ของตัวอย่างที่เก็บ) และยังได้ตรวจพบอีกว่า แหล่งน้ำบางแห่งอาจเกิดปัญหาการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของสาหร่าย (algal bloom) ผลงานวิจัยที่ได้นี้จะเป็ข้อมูลพื้นฐานสำคัญ

ในการเฝ้าระวังและการติดตามการเปลี่ยนแปลงของแหล่งน้ำจืดต่างๆ ในเขตกรุงเทพฯ ได้เป็นอย่างดี สำหรับงานทางด้านสาหร่ายทะเลที่ผ่านมา ยังประสบปัญหาการขาดแคลนองค์ความรู้และบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่อีกมาก ทั้งๆ ที่สาหร่ายทะเลมีความหลากหลายของชนิด และมีศักยภาพในเชิงพาณิชย์และการใช้ประโยชน์อื่นๆ โครงการ BRT ได้พยายามกระตุ้นให้มีการพัฒนางานวิจัยและบุคลากรรุ่นใหม่ทางด้านนี้อย่างต่อเนื่อง

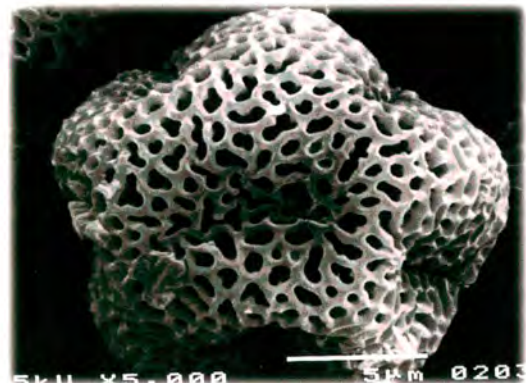
กลุ่มสาหร่ายและแพลงก์ตอนเป็นกลุ่มที่นักวิจัยทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตัวอย่าง และข้อคิดเห็น/เสนอแนะทางวิชาการระหว่างกันตลอดเวลา ทางกลุ่มจึงได้ขยายเครือข่ายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ด้วยการชักนำให้ผู้สนใจงานวิจัยทางด้านนี้ เข้ามาร่วมเป็นสมาชิกในชมรมสาหร่ายและแพลงก์ตอน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อต้นปีที่ผ่านมา โดยการสนับสนุนจากโครงการ BRT ในขณะนั้นชมรมฯ มีสมาชิกแล้วประมาณ 200 คน ได้เริ่มทำกิจกรรมด้วยการออกจดหมายข่าวเป็นประจำทุกๆ 3 เดือน เพื่อนำเสนอความเคลื่อนไหวต่างๆ ในแวดวงการวิจัยสาหร่ายและแพลงก์ตอนให้สมาชิกได้รับทราบและพัฒนางานทางด้านนี้ให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงยิ่งขึ้นในอนาคต

โครงการ BRT ได้สนับสนุนทุนวิจัยด้านพืชอย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านอนุกรมวิธาน นิเวศวิทยา พันธุกรรมและการใช้ประโยชน์ ตลอดจนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จนถึงขณะนี้ มีโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วรวม 134 เรื่อง และมีความก้าวหน้า ในผลงานทางวิชาการเสมอมาที่พอจะสรุปได้ดังนี้

ชุดโครงการวิจัยพรรณไม้วงศ์เปล้าเป็นการศึกษาอนุกรมวิธาน เซลล์พันธุศาสตร์ และสัณฐานวิทยาละอองเรณูควบคู่กันไป ผลการวิจัยที่ผ่านมาพบพรรณไม้วงศ์นี้ในประเทศไทย จำนวน 83 สกุล 425 ชนิด ในจำนวนนี้เป็นพรรณไม้ชนิดใหม่ (new species) 10 ชนิด และที่ คาดว่าจะเป็นพรรณไม้ชนิดใหม่อีก 11 ชนิด พรรณไม้ที่เพิ่งพบใหม่ในประเทศไทย (new record) 13 ชนิด และเป็นพรรณไม้ที่เป็นพืชถิ่นเดียว (endemic species) 49 ชนิด นอกจากนี้ ยังพบ พืชวงศ์เปล้าที่เปลี่ยนแปลงสถานภาพจากสกุลหนึ่งเป็นอีกสกุลหนึ่ง 3 ชนิด ยกกระดับจากวาไรตี้ขึ้นเป็น ชนิดอีก 1 ชนิด และลดระดับจากชนิดเป็นวาไรตี้ 3 ชนิด มีไม้วงศ์เปล้า 1 ชนิด เปลี่ยนเป็นสกุลใหม่ของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพืช 3 ชนิด เป็นพืชที่ใช้ชื่อไม่ถูกต้องมาโดยตลอด เนื่องจากการระบุชนิดผิดไปจากข้อเท็จจริง สำหรับผลการศึกษาละอองเรณูพบว่า พืชวงศ์เปล้ามีความหลากหลายสูง ทั้งลักษณะของช่องเปิดและลวดลายของผนังเรณู ซึ่งมีแนวโน้มที่สามารถนำมาใช้เป็นลักษณะทางสัณฐานวิทยาในการจัดจำแนกชนิดได้ ส่วนการศึกษาโครโมโซมในพืชวงศ์เปล้านั้น ได้ดำเนินการไปแล้ว 200 ชนิด และพบว่าไม้วงศ์นี้มีโครโมโซมขนาดเล็กมากและมีความหลากหลายของชุดโครโมโซม สูงมาก ผลการศึกษาทั้งหมดนี้ จัดว่าเป็นชุดข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการนำไป พัฒนาต่อยอดการวิจัย และการใช้ประโยชน์จากพืชวงศ์นี้ในด้านต่างๆ ต่อไป

โครโมโซมของมะขามป้อม

มะขามป้อม (วงศ์เปล้า) *Phyllanthus emblica* Linn.

ละอองเรณูของมะขามป้อม

โครงการ BRT ยังสนับสนุนการศึกษาพรรณไม้ในลักษณะเป็นวงศ์หรือสกุลอีกหลายชุด เช่น วงศ์ผักปราบ, วงศ์หญ้า, วงศ์กระดุมเงิน, วงศ์น้อยหน่า, วงศ์กระเช้าสีดา, วงศ์ถั่ว, วงศ์กระดังงา, วงศ์กก, วงศ์ขิง, สกุลผักไผ่น้ำ, สกุลหญ้างู, สกุลพนมสวรรค์, สกุลยางโอน, สกุลเฟิร์น, สกุลติ้ว, สกุลบัวทอง, สกุลมั่งคุด, สกุลตังหน เป็นต้น ผลการวิจัยที่ได้รับเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโครงการศึกษาพรรณพฤกษศาสตร์ในประเทศไทย (Flora of Thailand) ของกรมป่าไม้ได้ เป็นอย่างดี

การศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาของพืชได้ดำเนินการไปบ้างพอสมควร โครงการวิจัยที่มีผลงานโดดเด่นคือ การฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม ซึ่งเป็นการพัฒนาวิธีการปลูกพรรณไม้โครงสร้างที่เป็นไม้ประจำถิ่นให้เจริญเติบโตครอบคลุมวัชพืชได้ และใช้ดึงดูดสัตว์ในการกระจายเมล็ดพรรณไม้ ผลจากการวิจัยพบว่า การคัดเลือกชนิดพรรณไม้ควบคู่กับการใช้เทคนิคทางวนวัฒนวิธีย่อมมีผลสัมฤทธิ์สูงต่อพรรณไม้ที่ปลูก ทำให้เรือนพุ่มเข้ามาชิดกันอย่างรวดเร็ว และส่งผลดีต่อการคืนกลับมาของความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่นั้น

โครงการ BRT ยังได้สนับสนุนการศึกษาวิจัยพืชที่ใกล้สูญพันธุ์บางชนิดในระดับโมเลกุล เพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์ เช่น ถั่วแปบช้าง และกันภัยมหิดล ผลการศึกษาพอสรุปได้ว่า พืชทั้งสองชนิดนี้มีความใกล้ชิดกันทางพันธุกรรมตามสายวิวัฒนาการจนได้ตั้งสมมติฐานว่าพืชทั้ง 2 ชนิดนี้น่าจะมีวิวัฒนาการมาจากบรรพบุรุษชนิดเดียวกัน สำหรับการอนุรักษ์พืชทั้งสองชนิดนี้ ควรจะเก็บรักษาเอาไว้ในสภาพถิ่นเดิม (*in situ* conservation) ทุกประการ

สำหรับด้านการใช้ประโยชน์นั้น โครงการ BRT ได้สนับสนุนการศึกษามีปัญหาท้องถิ่นของชุมชนพื้นบ้าน ในการใช้ประโยชน์จากพืชในแง่มุมต่าง ๆ เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย และที่ใช้ในทางพิธีกรรม นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนให้มีการศึกษาสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากพรรณไม้ไทย จนสามารถค้นพบสารใหม่ที่ออกฤทธิ์ทางชีวภาพได้ดีจำนวนหลายชนิด และกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาคุณค่าผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเหล่านี้ต่อไป

งานวิจัยทางด้านพืชที่สรุปมาพอสังเขปนี้ สะท้อนให้เห็นความหลากหลายและประโยชน์ของพืชที่มีอยู่อย่างมากมายในบ้านเรา การดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการค้นคว้าหาความรู้จากธรรมชาติ นักวิจัยจึงต้องผนึกกำลังกายและพลังความคิดร่วมกันอีกมาก เพื่อศึกษาหาข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพในบ้านเรา ก่อนที่ทรัพยากรที่มีคุณค่าเหล่านี้จะสูญหายไป ทั้งที่จงใจและที่ไม่ได้ตั้งใจเหมือนอย่างที่เคยเกิดขึ้นในอดีต

จั่วดำ (*Cratoxylum sumatranum* Bl.)

จั่วขน (*C. formosum* Dyer)

จั่วเกลี้ยง (*C. cochinchinense* (Lour.) Bl.)

สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

โครงการ BRT สนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหลายกลุ่ม โดยครอบคลุมถึงนกอาศัยทั้งในดิน บนบก ในน้ำจืด และในน้ำทะเล งานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาสัตว์ที่ยังไม่เคยมีข้อมูลในประเทศไทยมาก่อน จนพบสัตว์ที่รายงานเป็นครั้งแรก (new record) หรือสัตว์ชนิดใหม่ (new species) หลายชนิด ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคบางประการในด้านการขาดแคลนเอกสารทางวิชาการที่จะใช้ตรวจสอบและอ้างอิง หรือขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญชาวไทยที่จะให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ผลงานที่ผ่านมามีความก้าวหน้าไปด้วยดี พอสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยหอยทากบกมีความก้าวหน้าทางวิชาการที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มหอยทากจิ๋ว จากการสำรวจหอยทากจิ๋วในพื้นที่เขาหินปูนในประเทศไทยและในประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง พบหอยทากจิ๋วทั้งสิ้น 359 ชนิด เป็นชนิดใหม่ถึง 90 ชนิด คณะผู้วิจัยยังได้ขยายแนวทางการศึกษาหอยทากจิ๋วไปในทางที่เจาะลึกยิ่งขึ้น โดยการศึกษาวิวัฒนาการเพื่อความรู้ความเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของหอยทากจิ๋วอย่างลึกซึ้ง นอกจากหอยทากจิ๋วแล้ว หอยทากบกกลุ่มอื่นๆ ก็ได้รับความสนใจจากนักวิจัยด้วย เช่น หอยทากต้นไม้ หอยนกดมดิน และหอยหอม เป็นต้น โดยศึกษาในแง่ของความสัมพันธ์กับระบบนิเวศ ป่าไม้ ห่วงโซ่อาหาร การใช้เป็นอาหาร และเป็นของสะสมที่สวยงาม นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาหอยน้ำจืดและหอยน้ำเค็มอีกหลายชนิด ทั้งในด้านอนุกรมวิธาน พันธุกรรม การเป็นพาหะของพยาธิใบไม้ และการเพาะเลี้ยงเพื่อเป็นสัตว์เศรษฐกิจ เช่น หอยกาบน้ำจืด หอยมุก และหอยเป๋าฮื้อ รวมทั้งการศึกษาฟอสซิลของหอยกาบคู่ในยุคจูแรสสิก-ครีเทเชียส เพื่อนำมาเชื่อมโยงทางด้านวิวัฒนาการกับหอยกาบคู่ในยุคปัจจุบัน

หอยนกดมดิน (*Amphidromus* sp.)

ความผันแปรของสีเปลือกหอยนกดมดิน

การศึกษาหอนพยารักษ์เป็นกลุ่มงานวิจัยที่กำลังก้าวหน้าไปด้วยดี จากการศึกษาความหลากหลายของหอนพยารักษ์ในสัตว์ที่อาศัยตามแหล่งน้ำธรรมชาติในลำน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ พบมากถึง 76 ชนิด ในจำนวนนี้เป็นชนิดใหม่ 6 ชนิด และยังมีการศึกษาหอนพยารักษ์จากปลาตกในบ่อเลี้ยง และพยาธิใบไม้ในกระเพาะผ้าชีวรีว ข้อมูลพื้นฐานจากงานวิจัยในแนวนี้นี้ จะมีประโยชน์ในทางการแพทย์และสาธารณสุขต่อไป

งานวิจัยสัตว์หน้าดินในน้ำจืดที่ดำเนินการไปแล้ว เช่น การสำรวจแมลงน้ำกลุ่มไทรคอปเทอราในบริเวณลำธารต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย พบแมลงน้ำทั้งหมด 525 ชนิด เป็นชนิดที่พบเป็นครั้งแรกในประเทศไทยกว่า 400 ชนิด เป็นสกุลใหม่ (new genus) 1 สกุล และเป็นชนิดใหม่ 55 ชนิด ข้อมูลพื้นฐานนี้เชื่อมโยงกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี โดยการใช้ชนิดของสัตว์หน้าดินเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของน้ำ การวิจัยทางด้านนี้ได้รับความสนใจมากจากนิสิตนักศึกษา จนสามารถผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาโทได้มากถึง 18 คน ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มบุคลากรรุ่นใหม่ที่น่าสนใจสำหรับการเฝ้าติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนานักวิจัยในอนาคต

สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อาศัยในทะเล จัดเป็นกลุ่มที่มีผู้ทำการวิจัยน้อยภายใต้โครงการ BRT ทั้งๆ ที่เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญทั้งในด้านการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสำหรับการวางไข่ และเลี้ยงตัวอ่อนของสัตว์ทะเล หรือในแง่ของความสวยงามสำหรับการท่องเที่ยวที่ทำรายได้สูงให้แก่ประเทศไทย ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะมีชุดโครงการอุตสาหกรรมสัตว์น้ำที่สนับสนุนโดย สกว. อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม โครงการ BRT ได้ผลักดันงานวิจัยพื้นฐานทางด้านนี้เพื่อเสริมกับชุดโครงการของ สกว. มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งสนับสนุนการระดมความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนางานวิจัยพื้นฐานและ

การพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่โดยการให้ทุนสนับสนุนวิทยานิพนธ์แก่นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาโท-เอกในช่วงที่ผ่านมาได้ชักนำ นักศึกษาจำนวนหนึ่ง เพื่อทำวิจัยในกลุ่มฟองน้ำปะการัง เม่นทะเล พรุนทะเล และแมงกะพรุน ทำให้ได้รับองค์ความรู้พื้นฐาน ในด้านดังกล่าวเพิ่มขึ้น

ตัวเต็มวัยและตัวอ่อนแมลงซีปะขาว *Rhithrogeniella* sp.

การศึกษาแมลงซึ่งเป็นสัตว์กลุ่มใหญ่ที่สุดได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านอนุกรมวิธาน การแพร่กระจาย พันธุกรรม นิเวศวิทยา และการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม มีผลงานวิจัยที่น่าสนใจ เช่น การศึกษามดในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่ามีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมาก แต่การศึกษาวิจัยมดในขณะนี้ยังต้องพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ โครงการ BRT จึงได้พยายามผลักดันให้มีการพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ ในขณะเดียวกัน ก็กระตุ้นให้งานวิจัยมดเป็นที่สนใจของนักวิจัยไทย มากยิ่งขึ้น ตัวมดเป็นแมลงอีกกลุ่มหนึ่งที่นักวิจัยให้ความสนใจและเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างลงตัว นอกจาก การค้นพบตัวมดชนิดต่างๆ แล้ว ยังได้สร้างสีสันด้วยการนำเสนอภาพตัวที่กำลังกลืนมูลสัตว์ พร้อมๆ กับการเผยแพร่ ความรู้แก่สาธารณชนว่าตัวเหล่านั้น เป็นแมลงที่มีบทบาทสำคัญที่ช่วยกำจัดมูลสัตว์ให้กับเกษตรกร การขยายความรู้ แมลงเกินความจำเป็นจะทำลายแมลงหลายชนิดที่มีคุณประโยชน์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โครงการ BRT ยังได้สนับสนุนการศึกษา ความหลากหลายของชนิดผีเสื้อที่เชื่อมโยงกับความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ เพื่อใช้เป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของป่า การศึกษา แมลงที่มอดดอกสักเพื่อช่วยเสริมศักยภาพในการผสมเกสรของดอกสัก ให้การสนับสนุนการศึกษาด้านพฤกษศาสตร์ของ แมลงวันผลไม้ ไร้น้ำผึ้ง ผึ้งโพรง แตนเบียน ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัยประยุกต์ทางการเกษตรต่อไป นอกจากนี้ โครงการ BRT ยังได้สนับสนุนการวิจัยแมลงกินได้ที่กำลังได้รับความสนใจจากหลายๆ ฝ่าย โดยเฉพาะในด้านการใช้เป็นโปรตีน ราคาถูกในท้องถิ่นที่จะมาทดแทนโปรตีนราคาแพงจากเนื้อสัตว์ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดสารอาหารโปรตีนของคนในท้องถิ่น

สัตว์มีกระดูกสันหลัง

งานวิจัยสัตว์มีกระดูกสันหลังที่โครงการ BRT สนับสนุนไปแล้ว ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาสัตว์ขนาดเล็ก การศึกษาวิจัย สัตว์ป่าขนาดใหญ่ก็ยังมีน้อย เนื่องจากข้อจำกัดบางประการ โดยเฉพาะการขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญและความต่อเนื่อง ของการผลิตบุคลากรนักวิจัยรุ่นใหม่ อย่างไรก็ตาม มีผู้สนใจทำการวิจัยด้านนี้เพิ่มขึ้นและผลงานทางวิชาการก้าวหน้าไปด้วยดี

การสนับสนุนงานวิจัยปลาน้ำจืดอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายของชนิด และสถานภาพ ของพันธุ์ปลาน้ำจืดในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น มีการค้นพบปลาชนิดที่รายงานเป็นครั้งแรกในประเทศไทย (new record) 4 ชนิด และชนิดใหม่ (new species) 16 ชนิด ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของทรัพยากรปลา ที่สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การเพาะเลี้ยง และการปรับปรุงพันธุ์ปลา เพื่อพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ โครงการ BRT ยังได้เล็งเห็นความสำคัญของป่าชายเลนที่เป็นแหล่งอาหารและอนุบาลสัตว์น้ำ จึงได้สนับสนุนการศึกษา ปลาวัยอ่อนในป่าชายเลนและแหล่งหญ้าทะเลหลายโครงการ ผลการศึกษาพบปลาวัยอ่อนมากถึง 20 วงศ์

การศึกษาอนุพันธุศาสตร์ในปลาดุก ทำให้ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ปลาดุก 3 สายพันธุ์ที่น่าสนใจดังนี้

ปลาดุกอุย: พบว่าประชากรต่างๆ ของปลาดุกอุยมีพันธุกรรมแตกต่างกันชัดเจน โดยสามารถแบ่งความแตกต่างระหว่างปลาจากภาคใต้กับปลาจากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา (ภาคเหนือ-ภาคกลาง) และปลาจากลุ่มแม่น้ำโขง (ภาคอีสาน) ดังนั้นจึงควรมีการจำกัดการขนย้ายประชากรปลาข้ามถิ่นที่จะส่งผลให้เกิดการปนเปื้อนทางพันธุกรรมประจำถิ่นได้และอาจทำให้สูญเสียความหลากหลายของประชากรปลาได้ด้วย

ปลาดุกด้าน: ประชากรปลาดุกด้านส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่มีความหลากหลายทางพันธุกรรมน้อย ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญพันธุ์ในอนาคต อย่างไรก็ตาม ยังมีประชากรปลาดุกด้านอีกหลายแห่งที่ยังมีความหลากหลายทางพันธุกรรมพอสมควรและควรอนุรักษ์ไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

ปลาดุกลำพัน: การอนุรักษ์ประชากรปลาดุกลำพัน 3 แห่ง คือ ประชากรจากพิจิตร จากพิจิตร (จ.สุราษฎร์ธานี) จากพิจิตรและ/หรือจากพิจิตรใน 2 ประชากรแรกนั้นยังมีประชากรขนาดใหญ่ จึงควรมีการกำกับดูแลไม่ให้มีการปล่อยปลาดุกลำพันลงในแหล่งน้ำเหล่านี้เพราะไม่มีความจำเป็น และถ้ามีการปล่อยปลาดุกลำพันโดยผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการพ่อแม่พันธุ์สำหรับปล่อยในธรรมชาติ ก็อาจทำให้โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงไปได้

ปลาบูแคระชนิดใหม่
Brachygobius (Ver.) mekongensis
Larson & Vidhayanon, 2000

ปาดจิว (*Chirizalus vittatus*)
พบที่อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานมีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่อาหาร การถ่ายทอดพลังงาน และการรักษาสมดุลของแมลง งานวิจัยด้านนี้เป็นที่สนใจของนิสิตนักศึกษา และมีผลงานทางวิชาการที่ก้าวหน้าพอสมควร ทั้งทางด้านการศึกษาชนิด สัตว์วิทยา ชีววิทยาการสืบพันธุ์ พันธุศาสตร์ และนิเวศวิทยา กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานที่ได้มีการศึกษาบ้างแล้ว เช่น อีงอ่างกันขี้ต (Kaloula medilineata) กบนา (*Rana rugulosa*) คางคกสกุล *Bufo* จงโคร่ง (*Bufo asper*) เต่าหญ้า (*Lepidochely solivacea*) ตะพาบน้ำ งูดิน ตะกวด ตะกอน ตุ๊กแกบ้าน และแอมบิซาเนีย ข้อมูลการวิจัยที่ได้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์กลุ่มนี้ได้อีกทางหนึ่ง

การวิจัยในสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมยังมีปริมาณน้อยแต่ก็ให้องค์ความรู้ใหม่ที่ที่น่าสนใจ โครงการ BRT ได้สนับสนุนการวิจัยสัตว์กลุ่มนี้ไปแล้ว 13 เรื่อง เช่น การศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาและการแพร่กระจายของสัตว์ขนาดใหญ่ เช่น กวางผา กระต่าย วัวแดง ช้างเสือ สมเสร็จ ฯลฯ การศึกษาทางด้านพันธุศาสตร์มีการทำแคโรไทป์ของสัตว์ในวงศ์เห็น และการศึกษานิวคลีโอไทด์ของยีนพาราไธรอยด์ฮอว์โมน (PTH gene) ในสัตว์กลุ่มไพรเมตรวมถึงมนุษย์ด้วย ซึ่งได้ผลสรุปว่า PTH gene เป็นยีนอนุรักษ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ผลงานวิจัยในสัตว์มีกระดูกสันหลังดังกล่าวเป็นที่น่าสนใจ และหวังว่าจะเป็นจุดประกายให้นิสิตนักศึกษาหันมาสนใจงานด้านนี้เพิ่มขึ้น เพื่อการอนุรักษ์และการฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์กลุ่มนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดโครงการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน”

ชุดโครงการนี้เริ่มต้นจากสำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอนเห็นว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความหลากหลายทั้งทางชีวภาพ และทางวัฒนธรรมสูงมาก จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การปฎิภาหหรือร่วมกันระหว่างข้าราชการระดับสูงของ จังหวัดแม่ฮ่องสอน, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศษ.) และโครงการ BRT ในรูปแบบการประชุมระดมความคิดเห็นหลายครั้งระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2540 - กันยายน พ.ศ.2540 ทำให้ได้กรอบงานวิจัยอย่างคร่าวๆ โดยเริ่มจากการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพของจังหวัด เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อมูล พื้นฐานอันประกอบด้วยโครงการวิจัยเกี่ยวกับนก สัตว์ป่า กล้วยไม้ป่า ปลา เฟอร์น และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ก่อน เพื่อที่จะนำเอาข้อมูลพื้นฐานนี้มาช่วยในการวางแผนอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ และพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างยั่งยืน

การวิจัยที่มีจังหวัดเป็นจุดเริ่มต้นเคลื่อนไปได้ดี เพราะวิธีการทำงานแบบขอความร่วมมือจากหน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะเครือข่าย ทางจังหวัดยังจัดเจ้าหน้าที่รายบุคคล สำหรับติดต่อกับหัวหน้าโครงการวิจัยย่อยแต่ละโครงการอีกด้วย ทั้งเพื่ออำนวยความสะดวก และติดตามความคืบหน้า ทาง สกว. ในขณะนั้นก็ได้เริ่มจัดตั้ง สกว. ภาคขึ้น เพื่อดำเนิน การสนับสนุนงานวิจัยท้องถิ่น ซึ่งใช้โจทย์ของท้องถิ่นและดำเนินการโดยคนท้องถิ่นเองโดยเริ่มงานที่ภาคเหนือเป็นแห่งแรก สกว. ภาคจึงเข้ามามีบทบาทส่งเสริมงานวิจัยที่แม่ฮ่องสอนด้วย สิ่งที่เป็นมิติใหม่คือ การวิจัยโดยเอาความรู้เป็นตัวตั้ง มีชุมชนเข้มแข็งเป็นเป้าหมาย โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานรัฐสังกัดกรมการปกครองกับประชาคมวิชาการ จึงเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก และมีวิวัฒนาการด้วยดีมาตามลำดับ

ในส่วนของโครงการ BRT ได้ให้ทุนเริ่มแรก 8 โครงการ ประกอบด้วย

1. โครงการสำรวจชนิดของนกและพัฒนาศักยภาพของชุมชนตัวอย่าง โดย ผศ.นรินทร์ สิตะสุวรรณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. โครงการจากโป่งถึงสัตว์ป่าจากการอนุรักษ์สัตว์ป่าสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากรัฐสู่ประชาชน: กรณีศึกษาแม่ฮ่องสอน โดย รศ.สมโภชน์ ศรีโกสามาตร มหาวิทยาลัยมหิดล
3. โครงการวิจัยเพื่อแผนแม่บทการอนุรักษ์พรรณปลา โดย ดร.ชวลิต วิทยานนท์ กรมประมง
4. โครงการสำรวจกล้วยไม้ป่าและวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดย ผศ.จิตรพรพรรณ พิลึก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. โครงการวิจัยความหลากหลายของเฟอร์น โดย อาจารย์สุมน มาสุชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. โครงการอนุรักษ์มรดกหอยทากจืดเขาหินปูนในประเทศไทย มาเลเซีย และเวียดนาม โดย รศ.สมศักดิ์ ปัญญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับพืชอาหารและยาในวัฒนธรรมการผลิตและวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ทางภาคเหนือของประเทศไทย โดย ศ.ยศ สันตสมบัติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. คณะทำงานประสานงานโครงการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดย นายอมรพันธุ์ นิมานันท์ สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน

โครงการวิจัยต่างๆ ทั้ง 8 โครงการได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2541 และสิ้นสุดเดือนธันวาคม พ.ศ.2542

ดอยปุย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่บ้านห้วยฮี้
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ในส่วนของ สกว. ซึ่งให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยต่างๆ อยู่แล้วและพบว่ามีการวิจัยที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากันได้ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจะเป็นประโยชน์ซึ่งกันและกันกับชุดโครงการวิจัยแม่ฮ่องสอน จึงได้ประสานงานให้เกิดการร่วมมือและมีการประชุมทางวิชาการร่วมกัน

โครงการวิจัยที่ สกว. ให้การสนับสนุน 3 โครงการ คือ

1. โครงการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับถ้ำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
โดย ผศ.สิทธิพงษ์ ดิลกวนิช มหาวิทยาลัยมหิดล
2. โครงการวิจัยการพัฒนาอาชีพเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรจังหวัด
แม่ฮ่องสอน โดย รศ.พงศ์ศักดิ์ อังสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. โครงการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โดย ดร.ดวงใจ หล่อธนาวนิชย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักวิจัยกับชาวบ้าน
ในหมู่บ้านห้วยฮี้ร่วมกันเพาะกล้ากล้วยไม้

โครงการต่างๆ เหล่านี้ดำเนินงานสืบหน้าไปด้วยดี ผลการวิจัยในแต่ละโครงการพอสรุปได้ดังนี้:

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและจังหวัดแม่ฮ่องสอน: ศ.ยศ สันตสมบัติและคณะ ได้ศึกษาจาก 7 พื้นที่ คือ บ้านปางหมู บ้านห้วยโป่งอ่อน และบ้านรักไทยในเขตอำเภอเมือง บ้านผามอน บ้านบ่อไคร์ บ้านเมืองแพม และบ้านน้ำริน ในเขตอำเภอปางมะผ้า คณะวิจัยกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญในแง่เศรษฐกิจและการพัฒนา ทั้งในระดับท้องถิ่นภูมิภาค และประเทศ ดังนั้น การจัดการการท่องเที่ยวทั้งในระดับนโยบายและการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงมีผลกระทบมหาศาลทั้งในด้านเศรษฐกิจ การจัดการทรัพยากรและความเข้มแข็งของชุมชน ในทศวรรษที่ผ่านมา เกิดความสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมมากขึ้น ทั้งในกระแสโลก และในประเทศไทยรวมถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอนด้วย สำหรับในจังหวัดแม่ฮ่องสอนนี้ การท่องเที่ยวกำลังจะกลายเป็นทางเลือกสำคัญสำหรับเศรษฐกิจชุมชน เพราะการผลิตด้านเกษตรกรรมไม่เพียงพอบริโภค แต่เมื่อศึกษาจากชุมชนแล้วกลับพบว่า การท่องเที่ยวที่ผ่านมา ได้สร้างปัญหาให้กับชุมชนหลายอย่างคือ ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมลง เนื่องจากนักท่องเที่ยวเข้าไปใช้มากขึ้นเกิดความเสื่อมล้ำทางรายได้ รายได้ส่วนใหญ่ตกอยู่กับผู้มีฐานะดี โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ใกล้ชิดกับบริษัทท่องเที่ยวและชาวบ้านสูญเสียความเป็นตัวเอง เนื่องจากวัฒนธรรมของเขากฎธุรกิจท่องเที่ยวทำให้กลายเป็นฉากประกอบการท่องเที่ยวเท่านั้น การเกิดปัญหาเหล่านี้มาจากปัจจัยที่สำคัญคือ ชาวบ้านขาดอำนาจต่อรอง ไม่มีโอกาสบริหารจัดการการท่องเที่ยว ส่วนธุรกิจท่องเที่ยวก็เน้นกำไรสูงสุดเป็นสำคัญ

ดร.ดวงใจ หล่อธนาวนิชย์ ศึกษาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยใช้แม่ฮ่องสอนเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว และใช้เอกลักษณ์ไทใหญ่คือบ้านโบราณ เป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาทัศนคติของคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ได้ผลพอสรุปได้ว่า เอกลักษณ์ไทใหญ่และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ จะเป็นสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้ โดยให้อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ตัวอย่างเชื่อมโยงข้อมูลกับพิพิธภัณฑ์ชาวเขาที่สวนล้านนา ร.9 เชียงใหม่ ซึ่งเป็นจุดให้ความรู้ด้านความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ในการส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีการจัดการเชิงนโยบายบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ควรเน้นปริมาณนักท่องเที่ยวแต่ควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และการเข้าร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง

โป่งและสัตว์ป่า: รศ.สมโภชน์ ศรีโกสามาตร ได้สรุปผลการวิจัยว่า จากการศึกษาในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดน และลุ่มน้ำปาย ได้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องแหล่งโป่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน แต่เห็นว่าสถานภาพสัตว์ป่าอยู่ในภาวะที่ร่อยหรอมาก ทั้งสัตว์กินเนื้อและสัตว์กินพืช ทำให้โครงสร้างชุมชนสัตว์ป่าเปลี่ยนไป การใช้โป่งและสัตว์ป่าเป็นจุดขายในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถทำได้ แต่ต้องพัฒนาวิธีการให้เหมาะสมโดยควรมีเป้าหมาย เพื่อฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพเป็นหลัก และควรผนวกงานอนุรักษ์ของกรมป่าไม้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย

ชนิดของนก: ผศ.นรินทร์ สีตะสุวรรณ สรุปผลการวิจัยว่า การศึกษาใน 4 พื้นที่ คือ ห้วยฮี้ ห้วยเสือเฒ่า ห้วยผา และถ้ำลอด พบว่ามีนกจำนวน 300 ชนิด เป็นนกอพยพประมาณ 1 ใน 3 ของทั้งหมด จึงจัดเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการดูนกได้ดีและชาวบ้านก็มีความต้องการจะตั้งองค์กรจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้ชนกเป็นสื่อการท่องเที่ยว เช่น จัดตั้งกลุ่มดูนก แต่ประเด็นปัญหามีอยู่ว่าจะมีคนมาเที่ยวหรือไม่และจะต่อรองกับบริษัทท่องเที่ยวได้อย่างไร

การสำรวจเรื่องกล้วยไม้ป่า: ผศ.จิตราพรรณ พิสิฐ ศึกษาใน 3 พื้นที่ คือ ห้วยอี ห้วยเสือเฒ่า และถ้ำลอด สรุปว่ากล้วยไม้ป่าในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนมาก และโครงการปล่อยกล้วยไม้สู่ธรรมชาติประสบความสำเร็จ โครงการนี้ทำเพราะกล้วยไม้ป่า โดยเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในสภาพปลอดเชื้อ ใช้ป่าเป็นสถานที่เพาะชำโดยมีนักวิชาการเป็นผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ชาวบ้าน แต่ประสบความสำเร็จในระดับต่างๆ กัน กล่าวคือ ที่บ้านห้วยอีประสบความสำเร็จสูงสุด ที่บ้านห้วยเสือเฒ่ารองลงมา ส่วนที่บ้านถ้ำลอดชาวบ้านยังไม่ให้ความสนใจโครงการนี้เท่าที่ควร ซึ่งเกิดจากระดับความเข้มแข็งของชุมชนต่างกัน จึงส่งผลต่อการความพร้อมในการเข้าร่วมและการเรียนรู้ของชุมชนที่แตกต่างกันด้วย

การวิจัยเรื่องเฟิร์น: อาจารย์สุมน มาสุน ศึกษาวิจัยในพื้นที่เดียวกันกับโครงการกล้วยไม้ป่า สรุปว่า บ้านห้วยอีมีศักยภาพมากที่สุดสำหรับการทำเส้นทางศึกษาเฟิร์นธรรมชาติ โดยเฉพาะที่ผาเดอปอและส่วนศักยภาพในการรักษารธรรมชาติของบ้านห้วยอีดีที่สุด การเรียนรู้ของชุมชนบ้านห้วยอีดีกว่าบ้านเสือเฒ่าและบ้านถ้ำลอด โครงการเสนอว่าหลังจากการสำรวจ การศึกษาในโรงเรียนและครูน่าจะเป็นโครงการต่อไป ทั้งยังน่าจะมีการผลิตสื่อเพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

เอื้องชะหลวง (*Dendrobium scabrilingue* Lindl.)
กล้วยไม้ที่ชาวแม่ฮ่องสอนช่วยกันอนุรักษ์

การศึกษาเรื่องหอยทากจืด: รศ.สมศักดิ์ ปัญญา ศึกษาในพื้นที่ไทยมาเลเซีย และเวียดนาม ส่วนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนศึกษาในถ้ำลอด ถ้ำผามอน ถ้ำปลา ถ้ำแม่ละนา ถ้ำปางคาม สรุปว่าพบหอยทากจืดในไทย 248 ชนิด พบในแม่ฮ่องสอน 24 ชนิด เป็นหอยทากจืดชนิดใหม่ทั้งหมดในประเทศไทย 90 ชนิด ในจำนวนนี้มีที่แม่ฮ่องสอน 10 ชนิด เพราะถ้ำในแม่ฮ่องสอนเอื้ออำนวยให้สิ่งมีชีวิตมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากสิ่งมีชีวิตที่อยู่ภายนอก การใช้หอยทากจืดเป็นจุดขายการท่องเที่ยวจึงมีขีดจำกัดเช่นกัน เพราะอาจทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายได้ง่าย

การวิจัยเรื่องปลา: ดร.ชวลิต วิทยานนท์ ศึกษาในพื้นที่ 6 แห่ง ได้แก่ บ้านห้วยเตือ บ้านกะเหรี่ยงคอยาว บ้านห้วยอี บ้านท่าโป่งแดง บ้านแม่ยมหลวง และบ้านน้ำเพียงดิน สรุปว่าพบปลาชนิดใหม่ 3 ชนิด เป็นปลาถ้ำ 2 ชนิดและปลานอกถ้ำ 1 ชนิด แต่สถานภาพของปลาเหล่านี้มีความเปราะบาง เพราะมีการจับปลามากเกินไปและในวิธีที่ไม่เหมาะสม เช่น จับปลาในฤดูวางไข่ การใช้อวนและระเบิดปลา นอกจากนี้ สภาพตื้นน้ำที่ถูกทำลายทำให้ปริมาณน้ำลดลง ส่งผลให้ประชากรปลาลดลงด้วย ในบางพื้นที่ชาวบ้านจัดเขตอนุรักษ์ปลา โดยมีองค์กรหมู่บ้านเข้ามาจัดการคือ บ้านห้วยเตือและแม่ยมหลวง อำเภอขุนยวม แต่ไม่ค่อยมีใครเข้าไปให้ความรู้ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการดูปลาเพื่อการท่องเที่ยวมีอยู่ 2 พื้นที่คือ ถ้ำปลาและถ้ำในอำเภอปางมะผ้า แต่การดูปลาในถ้ำจะต้องจำกัดจำนวนคนเข้าดูปลา และศึกษาวิธีการดูปลาด้วย เพราะพื้นที่ดังกล่าวมีความเปราะบางทางระบบนิเวศ นอกจากนี้การดำน้ำดูปลาในแม่ฮ่องสอนก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีความเป็นไปได้สูง ผู้วิจัยได้เสนอให้มีการทำสื่อ วางระบบการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ประมงกับท้องถิ่น และดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาปลาที่มีศักยภาพในการเพาะเลี้ยงเชิงเศรษฐกิจ การปล่อยเพื่อการอนุรักษ์ หรือวิจัยนิเวศวิทยาของปลาถ้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

การวิจัยเรื่องถ้ำ: ผศ.สิทธิพงษ์ ดิลกวนิช ได้สรุปผลการวิจัยว่า แม่ฮ่องสอนเป็นแหล่งถ้ำที่ใหญ่มาก มีถ้ำมากกว่า 200 ถ้ำ แต่ศึกษาได้เพียงประมาณ 30-40 ถ้ำเท่านั้น พบข้อมูลที่น่าสนใจมาก เช่น ฟอสซิลสัตว์ทะเล ถ้ำเก็บน้ำธรรมชาติ บริเวณถ้ำปลาจะมีสัตว์ป่าหลากหลายชนิด ด้านโบราณคดีพบหลักฐานก่อนประวัติศาสตร์จำนวนมาก มีทั้งที่พบในถ้ำเท่านั้น และส่วนที่พบบริเวณนอกถ้ำ รวมถึงการศึกษาแบบแผนการใช้ทรัพยากรของชุมชน และความเชื่อต่างๆ ของชาวบ้าน จนสามารถบอกได้ว่าถ้ำไหนควรเปิดให้เข้าชมได้และถ้ำไหนไม่ควรเปิด แต่ในกรณีถ้ำที่เปิดให้ชมได้ก็ยังคงต้องศึกษาต่อว่าควรจะมีการจัดการอย่างไรเพราะการเปิดแบบลองผิดลองถูกอาจเป็นอันตรายต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้ ผู้วิจัยจึงเสนอว่าโครงการวิจัยในขั้นต่อไป ควรศึกษาเรื่องการจัดการทรัพยากรถ้ำที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น และการจัดการของชุมชน ส่วนการนำเรื่องถ้ำมาเป็นจุดขายต้องมองความปลอดภัยของถ้ำและสวัสดิภาพของนักท่องเที่ยวด้วย

กล่าวโดยสรุป โครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้คำตอบว่า ความหลากหลายทางชีวภาพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังอุดมสมบูรณ์มากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นในภาคเหนือ อย่างไรก็ตาม ในระยะเวลาไม่นานหลังจากแม่ฮ่องสอนเริ่มเป็นเมืองเปิดมากขึ้น มีจุดขายด้านการท่องเที่ยวมากขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด อาจทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง ที่ชัดเจนคือ

มนุษย์มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงควรส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูและปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ก่อน รวมทั้งต้องศึกษาจุดเด่นทางธรรมชาติของจังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างระมัดระวังและ อย่างจริงจัง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจธรรมชาติก่อน จากนั้นจึงค่อยส่งเสริมให้มีธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างระมัดระวังและอย่างจริงจังทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพของแม่ฮ่องสอนให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็ยังคงหาจุดสมดุล ว่าควรดำเนินนโยบายอย่างไรจึงจะพอเหมาะพอดี เนื่องจากโดยลักษณะทั่วไปของธุรกิจท่องเที่ยวมักมีวัฒนธรรมการบริโภคสูง จึงกระทบทั้งระบบนิเวศและวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นได้ง่าย นักวิจัยเห็นว่าต้องคำนึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นอันดับแรก ใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอันดับรองจึงจะทำให้นโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของแม่ฮ่องสอนเป็นไปอย่างยั่งยืนได้จริงๆ

กูดดอย (Blechnum orientale Linn.)

ก้าวต่อไปของชุดโครงการวิจัยนี้จะมีจุดมุ่งหมายหลัก 3 ประการ คือ

- 1) นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาเป็นพื้นฐานในการนำเสนอ นโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ให้กับสังคมและการพัฒนาประเทศ
- 2) พิจารณานำความรู้จากงานวิจัยกลับไปสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรชุมชนท้องถิ่น
- 3) ขยายขอบเขตงานวิจัยเพิ่มเติมต่อยอด

อย่างไรก็ตามยังมีอุปสรรคที่ต้องแก้ไขเพื่อที่จะขับเคลื่อนโครงการวิจัยในระยะ ต่อไปให้สำเร็จดังนี้

ส่วนราชการยังมีปัญหาเรื่องการรับความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปทำแผนนโยบายหรือรับข้อแนะนำในเชิงนโยบายจากนักวิจัยไปสู่การปฏิบัติและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพราะวิธีการทำงานของราชการกับชุมชนยังค่อนข้างเก่าและฉาบฉวยเกินไป ทำให้ไม่ต่อเนื่อง การปรับเปลี่ยนหรือปรับความคิดข้าราชการยังเป็นปัญหามากตั้งแต่ระดับส่วนกลาง ส่วนจังหวัด ส่วนท้องถิ่น และภาคราชการก็ยังไม่ได้ทำกลไกการป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยวเมื่อจะทำแผนนโยบาย

ภาควิชาการมีปัญหาไม่ค่อยกล้าเปิดเผยผลการวิจัยหรือไม่แน่ใจว่า

ถ้าเปิดเผยผลการวิจัยแล้วจะทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็ว เกิดการหลั่งไหลเข้าไปใช้บริการและทำลายทรัพยากรธรรมชาติจนไม่สามารถจะควบคุมได้ ดังที่มักพบเห็นอยู่เสมอหรือไม่

ภาคธุรกิจแทบจะไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโครงการวิจัย (มีบริษัทท่องเที่ยวเข้าร่วมการประชุม 1 แห่งในปี พ.ศ.2542) เพราะภาคธุรกิจจะเน้นจุดท่องเที่ยวที่การคมนาคมสะดวกและขายได้อยู่แล้ว เป็นสำคัญแต่เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้นักวิชาการวิตกกังวลมากที่สุด เพราะบริษัทท่องเที่ยวเป็นผู้รับประโยชน์ตัวจริงจากผลการวิจัย เนื่องจากมีทุนและเทคโนโลยีสูงกว่าองค์กรชาวบ้านมาก องค์กรชาวบ้านยังมีความพร้อมที่แตกต่างกันในการเข้าร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และวัฒนธรรม แต่ชาวบ้านก็มีความตื่นตัวมากขึ้นในหลายพื้นที่

ชุดโครงการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ “ป่าเต่าดำ”

ป่าเต่าดำ เป็นพื้นที่สัมปทานสำรวจแร่ดีบุกของ คุณทิวพร ศรีวรกุล โดยมีสิทธิสำรวจทั้งหมดประมาณ 30,000 ไร่ ชุดโครงการนี้ เริ่มต้นอย่างหลวมๆ โดยในส่วนของศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ดำเนินการวิจัยบริเวณป่าเต่าดำ ตำบลวังกระแจะ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ในส่วนของชุมชนดำเนินการศึกษารอบๆ ป่าเต่าดำ ชุดโครงการนี้ มีความเป็นมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 โดยคุณทิวพร ศรีวรกุล เป็นผู้เสนอเปิดพื้นที่ให้ดำเนินการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพโดยติดต่อมาทางศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.) และศช. ได้ให้กลุ่มนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยที่อยู่ใกล้พื้นที่เสนอชุดโครงการ และได้ผ่านข้อเสนอชุดโครงการวิจัยมาให้โครงการ BRT พิจารณา หลังจากนั้นโครงการ BRT ได้ขอความร่วมมือจากนักวิชาการอื่นๆ มาช่วยพัฒนาโครงการและเสริมสร้างองค์ความรู้ในส่วนที่ขาดหายไป ทำให้มีโครงการวิจัยเพิ่มเติมจากของเดิม แล้วเริ่มดำเนินการวิจัยในพื้นที่ป่าเต่าดำ ในกลางปี พ.ศ.2542 การดำเนินการมีลำดับเหตุการณ์ดังนี้

นักวิจัยเริ่มงานในพื้นที่เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2542 โดยแต่ละโครงการเกาะเกี่ยวกันอย่างหลวมๆ ต่อมาเกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวกมากขึ้น และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2543 นักวิจัยจากบางโครงการเข้าร่วมกิจกรรมการเดินทางทำธรรมยัตราไปกับกลุ่มประชาสังคม และคนรักป่าอื่นๆ ในท้องถิ่น นำโดย ท่านชยสาโรภิกขุ ผู้นำทางปัญญาของป่าเต่าดำ แล้วรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังป่าเต่าดำ (Taodum Forest Watch Group) และเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2543 โครงการ BRT จัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยร่วมกันในหัวข้อเรื่อง “การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าเต่าดำ จังหวัดกาญจนบุรี” ที่ประชุมมีความคิดเห็นร่วมกันที่จะช่วยกันผลักดันให้พื้นที่ป่าเต่าดำเป็นสถานีวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้ ศช. และนักวิจัย จากนั้นกองทุนเฝ้าระวังป่าเต่าดำได้ออกหนังสือ “คำคืนในผืนป่า คุณค่าใหม่ในเส้นทางผืนป่าตะวันตก” ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2544 และต่อมาเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2544 โครงการ BRT จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ป่าเต่าดำ: คุณค่าแบบองค์รวม” และได้ข้อสรุปว่าการผลักดันให้มีการจัดตั้งสถานีวิจัยป่าเต่าดำโดยกรมป่าไม้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากมาก ส่วนความคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ภาคประชาสังคมฯ ก็ยังมีความเข้าใจที่ไม่ลงตัวของผู้เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม เบื้องต้นอาจมีการจัดตั้ง “โครงการจัดตั้งเครือข่ายศึกษาธรรมชาติเพื่อชีวิต” และมีแผนจัดทำหนังสือ “ป่าเต่าดำ: คุณค่าแห่งองค์รวม”

สรุปผลการดำเนินโครงการวิจัยแต่ละโครงการ (พ.ศ.2542-2544)

การศึกษาพรรณพืชสมุนไพร: โดย น.ส.อุไร จิรมงคลการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มิถุนายน พ.ศ.2542-มิถุนายน พ.ศ.2543) สำรวจเส้นทางเดินเท้าทุก 2 เดือน เก็บตัวอย่างพืชที่ชาวบ้านใช้เป็นสมุนไพร รวมถึงผัก ผลไม้ และอื่นๆ รวบรวมข้อมูลการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรเหล่านั้นจากชาวไทย พม่า และกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่รอบๆ ป่าเต่าดำ เพื่อประยุกต์ใช้งานในเชิงพืชสวน ผลการศึกษาสามารถเก็บตัวอย่างได้ 627 ตัวอย่าง พบพืชในวงศ์เข็มมากที่สุด รองลงมาเป็นพืชจำพวกขิงและถั่ว และพบว่าชาวไทยพื้นล่างมีความรู้ด้านพรรณพืชน้อยกว่าชาวพม่ามาก

ความหลากหลายของหอยน้ำจืด: โดย ดร.ดวงเดือน ไกรลาส มหาวิทยาลัยศิลปากร (กันยายน พ.ศ.2542 – กันยายน พ.ศ.2543) สำรวจและเก็บตัวอย่างหอยน้ำจืดแบบครอบคลุมพื้นที่บริเวณเส้นทางเดินเท้าห้วยเต่าดำ ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ระยะทางประมาณ 7 กม. ผลการศึกษาพบหอยน้ำจืดเพียง 1 ชนิดที่มองด้วยตาเปล่าเห็น โดยเฉพาะบริเวณต้นน้ำไม่พบหอยชนิดใดๆ เลย หอยน้ำจืดที่สำรวจพบจำแนกได้ว่าอยู่ในวงศ์ Pleuroceridae สกุล *Paludomus* แต่มีลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเปลือกหอยที่แตกต่างไปจากหอยน้ำจืดชนิด *Paludomus siamensis* ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคพยาธิใบไม้ในปอดมนุษย์

BRT

ห้วยเต่าดำใหญ่

ที่พบทั่วไปใน จ.กาญจนบุรี กลับมีถิ่นฐานวิฤคาลัยคลึงกับหอยน้ำจืดชนิด *Paludomus* ที่พบในภาคใต้มากกว่า (โดยเน้นเรื่องความแตกต่างของพันธุ์หอยซึ่งเป็นลักษณะสำคัญในการบอกชนิด)

การสำรวจชนิดสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก: โดย อาจารย์กัมปนาท ชาราภูมิ และอาจารย์กัลยา ศรีพุทธชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร (พฤศจิกายน พ.ศ.2542 – เมษายน พ.ศ.2543) ในบริเวณลำห้วยเต่าดำใหญ่และริมลำห้วยในป่าเต่าดำ ผลการศึกษาพบกบวงศ์ *Pelobatidae* 1 ชนิด, คางคกวงศ์ *Bufo* 3 ชนิด, ปาดวงศ์ *Microhylidae* 1 ชนิด, อึ่งว่งวงศ์ *Ranidae* 2 ชนิด และวงศ์ *Rhacophoridae* 1 ชนิด

โครงการนำร่องเพื่อศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณป่าเต่าดำ: โดย รศ.สมโภชน์ ศรีโกสามาตร และคณะ (พฤศจิกายน พ.ศ.2542 ถึงปัจจุบัน) ศึกษา ตรวจสอบ และติดตามผลของประชากรสิ่งมีชีวิตและกระบวนการทางนิเวศวิทยาของลุ่มน้ำห้วยเต่าดำอย่างมีระบบ โดยเริ่มต้นศึกษาความหลากหลายของชนิดพืชและสัตว์บางกลุ่มในบริเวณต้นน้ำลำธารของห้วยเต่าดำในช่วงระยะทาง 8 กม. โดยการสุ่มตัวอย่างพื้นที่

10 จุด โครงการนี้ประกอบด้วยโครงการย่อย 4 โครงการ คือ

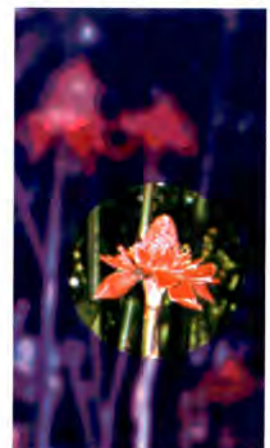
การศึกษาความหลากหลายของแมลงน้ำ โดย น.ส.เอกมณี วิวัฒนารยง

การศึกษาความหลากหลายของปลา โดย น.ส.รุจิรา พงศ์พลทอง การศึกษา

ความหลากหลายของพืชริมห้วยพื้นล่าง โดย น.ส.รัศมี สิมมา และการศึกษาความหลากหลายของสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม โดย นายปณัฏฐิ์ จันทรศิริ จากการศึกษาพบแมลงชีปะขาว 7 สกุล, สโตนฟลาย 4 สกุล, หนอนปลอกน้ำ 6 สกุล, ปลา 15 วงศ์ (วงศ์ละ 1 ชนิด) พืชพื้นล่าง 150 ชนิด และสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม 10 ชนิด โดยพืชพื้นล่างมีความหลากหลายของชนิดที่บริเวณต้นห้วยมาก ปลามีความหลากหลายของชนิดที่บริเวณกลางและปลายห้วยมาก แต่ความหลากหลายของตัวอ่อนแมลงน้ำและสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมตามลำห้วยไม่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจน เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ ทั้งในกลุ่มเดียวกันและระหว่างกลุ่มในแง่ห่วงโซ่อาหาร และสายใยของอาหาร และศึกษาแบบแผนความเปลี่ยนแปลงของความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในแง่ของชนิดและปริมาณในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิต ทั้งในแง่ห่วงโซ่อาหารและสายใยอาหารที่เป็นตัวอย่างจริงจากพื้นที่ของประเทศไทยเราเองและยังพบว่าสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพทั้งชนิดและปริมาณ ทำให้คาดการณ์ได้ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการสร้างถนนตัดผ่านพื้นที่ป่าเต่าดำ

สภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนรอบป่าเต่าดำ: โดย อาจารย์โสพล ศรีไสย

(มิถุนายน พ.ศ.2542–มิถุนายน พ.ศ.2543) พบว่าชุมชนรอบป่าเต่าดำมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และปัญหาการดำรงชีพ ชุมชนกะเหรี่ยงเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่มีระบบการผลิตเพื่อการยังชีพมีการหมุนเวียนใช้ที่ดินอย่างระมัดระวังเพื่อผลิตข้าว แต่เมื่อกลายเป็นส่วนหนึ่งของรัฐไทยตามกฎหมายการปกครองท้องถิ่น ชุมชนกะเหรี่ยงจึงค่อยๆ ปรับวิถีชีวิตของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาของรัฐ ชาวอีสานได้อพยพเข้ามาทำกินในพื้นที่ป่าสัมปทาน ทั้งตั้งรกราก ลำสัตว์ และเพาะปลูกแม้ปิดป่าสัมปทานแล้วก็ตาม กลุ่มผู้มีอันจะกินอพยพมาจากภาคกลางและภาคใต้ได้จับจองที่ดินแปลงใหญ่เพื่อเก็งกำไร และลงทุนปลูกพืชไร่ขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากชุมชนรอบป่าเต่าดำนี้อยู่ห่างจากป่าเต่าดำถึง 40 กม. ทั้งการคมนาคมก็ไม่สะดวก ชุมชนรอบป่าเต่าดำจึงไม่อยู่ในสถานะที่สามารถคุกคามป่าเต่าดำได้ สิ่งที่คุกคามป่าเต่าดำโดยตรงกลับเป็นนโยบายของรัฐ จึงจำเป็นต้องสร้างกลุ่มประชาคมจากผู้คนหลากหลายสาขาอาชีพให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยเชื่อมโยงกับเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

BRT

ชุดโครงการ “ทองผาภูมิตะวันตก”

โครงการทองผาภูมิตะวันตกเป็นโครงการวิจัยที่โครงการ BRT สนใจที่จะพัฒนางานและกระบวนการจัดทำชุดโครงการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้อาณาบริเวณเชิงนิเวศ (ecoregion) เป็นตัวตั้ง และจะเน้นงานวิจัยที่องค์ความรู้ทางชีววิทยาในหลายมิติสามารถนำมาเชื่อมต่อกันและให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพซึ่งมีมิติทางด้านเศรษฐกิจสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยจุดเริ่มต้นของโครงการเกิดขึ้นเนื่องจากความเห็นร่วมกันระหว่างโครงการ BRT กับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ที่จะพัฒนาโครงการวิจัยร่วมกัน เพื่อจัดการเขตอนุรักษ์ในพื้นที่ที่ ปตท. ได้ริเริ่มเพื่อถวายเป็นราชสักการะในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ คือ โครงการทองผาภูมิ 72 พรรษามหาราช ในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 30,000 ไร่ โดย ปตท. มีแนวคิดที่จะดำเนินการเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนใน 8 หมู่บ้านของตำบลห้วยเขย่งด้วยการสร้างเสริมขบวนการให้ชุมชนดังกล่าวสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่มีส่วนร่วมกับนักวิจัยทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการดำเนินงาน โครงการ BRT ในระยะที่ 2 ที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพแบบเน้นพื้นที่ (area-based) โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างนักวิจัยและนิสิตนักศึกษาจากหลากหลายสาขาพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนมุมมองและวิสัยทัศน์ระหว่างกัน เชื่อมองค์ความรู้ในหลายมิติเข้าด้วยกันเป็นองค์ความรู้แบบองค์รวม เพื่อให้ นักวิจัยมองรอบด้านได้ดียิ่งขึ้น สามารถแก้ปัญหาการลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ และสามารถจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนได้

กรอบการศึกษาร่วมกันในโครงการทองผาภูมิตะวันตกจะเน้นไปที่พื้นที่ที่มีชุมชนชาวบ้านอาศัยอยู่เพื่อเสริมสร้างขบวนการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดังกล่าวอย่างยั่งยืน และขยายขอบเขตไปถึงบริเวณเชื่อมต่อระหว่างระบบนิเวศมนุษย์กับระบบนิเวศธรรมชาติว่ามีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร ไปจนถึงระบบนิเวศที่เป็นธรรมชาติและถูกรบกวนจากมนุษย์ไม่มากนัก ซึ่งเน้นเรื่องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตทั้งชนิดเดียวกันและระหว่างชนิด และสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ โครงการทองผาภูมิตะวันตกยังตั้งเป้าไปที่การประมวลผลงานวิจัยทั้งในแง่พื้นที่และแง่ของเนื้อหาทางวิชาการ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์อันจะนำไปสู่การพัฒนางานวิจัย การปรับเปลี่ยนโจทย์วิจัยเพื่อให้งานวิจัยสามารถสอดคล้องและบรรลุเป้าหมายเพื่อการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนได้ โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมคิดร่วมทำตลอดเวลา

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2543 เป็นต้นมา โครงการ BRT ได้กระตุ้นให้สถาบันการศึกษาที่อยู่ใกล้กับพื้นที่มีโอกาสพัฒนาโครงการวิจัยร่วมกับนักวิจัยอื่นๆ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ จากนั้นจึงได้ขยายแนวคิดกับกลุ่มเครือข่ายของนักวิชาการในสถาบันทางวิชาการและหน่วยงานราชการอื่นๆ ที่ห่างไกลออกไป และได้กระตุ้นให้กลุ่มนักวิชาการได้มีโอกาสพัฒนาโครงการวิจัยโดยเน้นที่ทีมงานวิจัยและเสริมสร้างความแข็งแกร่งของชุมชนในการจัดการทรัพยากรชีวภาพใกล้ตัว นอกจากนี้ ยังได้พัฒนางานวิจัยพื้นฐานอย่างมีทิศทางชัดเจน และสามารถนำเอาผลงานวิจัยส่วนย่อยดังกล่าวมาเชื่อมโยงกันเป็นองค์ความรู้รวมได้ นอกจากความเข้าใจในโครงสร้างการปฏิสัมพันธ์และพลวัตของความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ยังสามารถเป็นพื้นฐานในการจัดการทรัพยากรชีวภาพโดยชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคตด้วย

หลังจากเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย (พฤศจิกายน พ.ศ.2543 ถึงปัจจุบัน) ได้มีการเสนอโครงการงานวิจัยในด้านต่างๆ ที่สามารถจัดแบ่งโครงการได้เป็น 4 กลุ่มย่อย ๆ คือ

1. **กลุ่มโครงการวิจัยชุมชนท้องถิ่น** โดยเน้นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับนักวิจัย เพื่อให้สามารถระบุปัญหาและความต้องการของชุมชนให้ชัดเจนและเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง ตามเงื่อนไขของแต่ละชุมชนท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การค้นหามาตรการแก้ไขประเด็นปัญหาการพัฒนาของชุมชนอย่างถูกต้องและครบวงจร

2. **กลุ่มโครงการวิจัยระบบนิเวศ** ในพื้นที่ศึกษาเราสามารถแบ่งออกเป็นระบบนิเวศทางน้ำและทางบก กลุ่มการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศน้ำประกอบด้วยการศึกษาชุมชนของปลาในบริเวณลำธารเพื่อหาแบบแผนว่ามีความสัมพันธ์อย่างไรกับถิ่นที่อยู่อาศัยและการแตกแขนงของสปีชีส์ รวมทั้งการศึกษาสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในน้ำ เช่น สาหร่ายขนาดใหญ่ ไดอะตอม สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหน้าดิน มวนน้ำ แมลงพืชน้ำ แมลงเกเหหิน และริ้นดำ เป็นต้น โดยคาดหวังว่าการศึกษาดังกล่าวได้ข้อมูลพื้นฐานด้านความหลากหลายชนิดของสิ่งมีชีวิตในแต่ละกลุ่มจากต้นห้วยถึงปลายห้วย รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในแง่ของสายใยอาหารและห่วงโซ่อาหาร ตลอดจนการหาความเป็นไปไม่ได้ในการวิจัยในแนวลึก เพื่อศึกษาวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตดังกล่าว โดยข้อจำกัดความรู้ทั้งที่มีอยู่และที่จะสะสมต่อไปมาช่วยในการพัฒนางานวิจัยในแนวลึกต่อไป

ในขณะเดียวกันก็จะพัฒนาความเป็นไปได้ที่จะทราบถึงผลกระทบของมนุษย์ต่อ สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศน้ำ ซึ่งจะมีผลต่อความเป็นอยู่ของชุมชนใกล้เคียง หรือก่อให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายของ สิ่งมีชีวิตที่สำคัญ ๆ ในระบบนิเวศนั้น การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศบกประกอบด้วยพรรณไม้ต่าง ๆ รวมทั้งเชื้อราในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน แมลงและไร หอยทากบก สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลาน โดยคาดหวังว่าในเบื้องต้นจะได้ข้อมูลพื้นฐานด้านความหลากหลายชนิดว่ามีความสัมพันธ์กับถิ่นอาศัยบนบกหรือไม่และความสัมพันธ์กับปริมาณน้ำฝนและความสูงของพื้นที่หรือไม่ โดยอาจจะมีการศึกษาบางส่วนที่สามารถให้ภาพเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสิ่งมีชีวิตบางชนิด เช่น ระหว่างแมลงและพืชซึ่งอาจจะมีการใช้ข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาหาสารออกฤทธิ์และผลิตภัณฑ์ธรรมชาติที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป นอกจากนี้ การศึกษาอาหาร ของสัตว์อาจจะให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับห่วงโซ่อาหารและสายใยอาหาร งานวิจัยในกลุ่มนี้ยังขาดงานวิจัยในกลุ่มของป่าไม้ นก และสัตว์ป่าขนาดใหญ่อื่น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการกระตุ้นให้มีการพัฒนาต่อไป

3. **กลุ่มโครงการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์** กลุ่มนี้ประกอบด้วยโครงการที่เน้นการแสวงหาและนำทรัพยากรชีวภาพมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ เช่น จากไลเคน จุลินทรีย์ พืชที่มีศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจ เป็นต้น ทีมงานในกลุ่มนี้กำลังปรึกษาหารือกันเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยที่เป็นรูปธรรม

4. **กลุ่มโครงการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย** เพื่อการพัฒนาโจทย์วิจัย ประมวลผลงานวิจัย และใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการวิจัย และบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่าง ๆ โครงการนี้ได้พัฒนาก้าวหน้าไปบ้างแล้วในช่วงที่ผ่านมาและน่าจะมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุดโครงการนี้

โครงการวิจัยในชุดนี้มีบางโครงการที่พัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้วและเริ่มดำเนินการแล้ว และบางโครงการกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา โดยมีประเด็นหลักอยู่ที่กระบวนการพัฒนาชุดโครงการโดยการมีส่วนร่วมของนักวิจัยทุกคนจากหลายสาขาวิชาการ ในการวางแผนงานร่วมกันตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ และการมีส่วนร่วม กับชุมชนในพื้นที่ด้วยอย่างใกล้ชิด ซึ่งนับว่าเป็นการเปิดมิติใหม่ของกระบวนการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย โครงการ BRT จะนำรูปแบบงานวิจัยเช่นนี้มาเป็นกรอบในการสนับสนุนทุนวิจัยในระยะที่ 2 ซึ่งคาดว่าจะทำให้งานวิจัยมีทิศทางชัดเจนมากยิ่งขึ้น และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

รายงานการเงิน ปีงบประมาณ 2544

สิ้นสุดการรายงาน ณ วันที่ 30 กันยายน 2544

รายรับ	(หน่วย: บาท)
1. เงินสนับสนุนจาก สกว.	20,000,000.00
2. เงินสนับสนุนจาก ศช.	20,000,000.00
3. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	206,593.74
รวมรายรับ	<u>40,206,593.74</u>

รายจ่าย	
1. เงินอุดหนุน:	
โปรแกรม 1	12,159,925.28
โปรแกรม 2	3,181,994.00
โปรแกรม 3	1,912,346.00
โปรแกรม 4	228,000.00
โปรแกรม 5	5,224,647.35
โปรแกรม 6	94,680.00
โปรแกรม 7	1,068,000.00
2. ค่าบริหารโครงการ	5,168,723.06
รวมรายจ่าย	<u>29,738,315.69</u>

B R T

Executive Summary

The Biodiversity Research and Training Program (BRT) began its second phase (2001-2005) in 2001, supported by the Thailand Research Fund (TRF) and National Center for Genetic Engineering and Biotechnology, National Science and Technology Development Agency (BIOTEC/NSTDA). Its objectives are to carry on research projects conducted in the first phase, and to develop the potential of young researchers such that they can apply their skills to produce quality biodiversity research. This mission is vital to the future development of the nation. BRT also will focus on educating others about need for bioresource conservation, and lay the foundation for future research.

The second phase of the BRT program will target important basic research fields that currently lack expertise. BRT will also train and develop young researchers from the undergraduate to postdoctoral levels, and make connections between researchers and local communities. In addition, BRT will synthesize research results in order to build relationships among related organizations.

During 2001, there were 89 supported projects, 38 which fell under general research, 39 Master's and Ph.D. thesis projects and 12 short training courses, as shown in the table below. In addition, BRT sponsored research has produced 270 local and international papers that have been published or are in press. Six of these were featured in the media.

Number of projects supported by BRT in the second phase compared with five years of the first phase.
(Budget in millions of Baht).

Program	First phase (1996-2000)		Second phase (2001-2005)	
	Number of projects	Budget	Number of projects	Budget
Program 1	87	120.8	21	14.6
Program 2	6	32.8	8	11.2
Program 3	22	27.9	1	0.5
Program 4	17	5.1	2	0.2
Program 5	332	38.1	51	4.3
Students	261	32.4	39	3.8
Training	71	5.7	12	0.5
Program 6	32	73.8	4	1.3
Program 7	6	7.6	2	1.4
Total	502	280.3	89	33.5

BRT has also organized several activities to contribute to research development under the policy of the 2nd phase, as summarized below:

Group Meetings were implemented to stimulate biodiversity research through cooperation among researchers. The establishment of a research network, comprising 8 sub-groups, was initiated as a result of the 4th BRT Annual Meeting held at Pitsanulok Province. Its objective is to promote exchange of views, ideas and suggestions the meetings in order to find methods of improving research cooperation. Each sub-group coordinator is responsible for coordinating and arranging internal group discussion among researchers in the same area and promoting research activities within the group. As sub-group representative, the coordinator also reports on progress of his group to BRT and participates in the monthly BRT meetings. BRT has set the framework of the groups as follows:

Invertebrate group: Dr.Chaweewan Hutacharern, Forestry Department, and the major group researchers collaborated to determine ways of conducting entomology studies in order to set research priorities. Meanwhile, linkages between researchers and university students in this area have been launched under the name of BIG (BRT Invertebrate Group) to encourage collaboration among entomology researchers.

Algae and Plankton group: Dr.Sorawit Powtongsook, BIOTEC, proposed that four essential research areas urgently needed support: (1) ecological studies, particularly on toxic algae in freshwater habitats, and red tide; (2) taxonomy studies of algae in the genus *Garcilaria* because of its importance to Thailand's economy; (3) dissemination of knowledge on algae and plankton to pupils and university students; and (4) the application of indigenous knowledge for the utilization of algae.

Microorganism group: BIOTEC by Khun Wanchern Potacharoen is laying plans for Thailand National Microbial Culture Collection (TNCC). In the beginning, the TNCC will consist of 4 groups: Thailand Institute of Scientific and Technological Research (TISTR Culture Collection); Department of Medical Science and Technology, Ministry of Public Health (DMST Culture Collection); Department of Agriculture, Ministry of Agriculture and Cooperatives (DOA Culture Collection); and BIOTEC Culture Collection (BCC), National Center for Genetic Engineering and Biotechnology (BIOTEC), which currently collects specific cultures. The purpose of the linkage is to serve the basic needs for the establishment of a national network of culture collections for supporting microorganism research.

Plant group: Led by Professor Thaweesakdi Boonkerd from Chulalongkorn University, has been formed with the objective of supporting the 3 major research areas: the development of area-based research, the development of a research database, and the training of younger students.

Vertebrate group: According to Professor Somsak Panha, Chulalongkorn University, the group members have agreed to develop the following 3 research areas: vertebrate status, collaboration on area-based research, and the establishment of a communication network among Thai researchers.

Ecology and Indigenous Knowledge group: Professor Sompoad Srikosamatara, Mahidol University, noted that this knowledge is frequently inserted into studies of organismal biodiversity; therefore, it should be more clearly emphasized. In addition, group members indicated that the establishment of area-based studies should rely more on regional biogeography than other specific physical factors.

Genetics group: Professor Uthairat Na Nakorn, Kasetsart University, as the group delegate, pointed out that there is a need to consider the development of researchers' thinking process and identify appropriate research methodology in order to solve problems.

Utilization of Bioresources group: Professor Wanchai De-Eknamkul from Chulalongkorn University summarized that research should be conducted at 3 levels. These are (1) the study of abundant bioresources in nature that can be rapidly modified, (2) the study of specific plant groups with commercial potential, and (3) the study of coevolutionary relationships that may lead to unveiling the secrets of organisms' symbiosis.

BRT has frequently organized group discussions among researchers in the same research area. These discussions have covered several interesting topics, such as the study of soil biodiversity which is essential to the country's agricultural and industrial development. This area of research is scattered in several organizations. Nevertheless, its application is rather limited, owing to the lack of cooperation and overlap of research causing ineffective development and utilization. Hence, BRT has contributed to the research and status of soil biodiversity studies in Thailand through careful research planning, developing young researchers in this field, and in prepare to be the host of the 17th International Soil Science Conference in 2002.

Environmental evaluation is another area that presently has become more and more important regarding bioresource utilization, given the destruction and conflict caused by many development projects handled by the private and public sector. Thus, a researchers' group has started a program of graduate study and a research network in environmental evaluation. The purpose is to apply a new area of economic and social knowledge with the utilization of biodiversity and to support young researchers.

The issue of the problem of scientific names of some fresh water fish was also discussed in order to conform to international standards. The conclusion will be seen in the near future.

Overall, study activities, as mentioned above, are a part of research development based on issue-based knowledge that touches all research groups. However, the area-based research is still a focus. BRT has supported quality activities and knowledge that focus on the implementation of area-based research as a factor for the development of eco-tourism projects in Mae Hong Sorn Province and the Tao Dam Project. Moreover, the Western Thong Pha Phum Project will be initiated in the near future. The major advantages of these projects is the development of collaboration in the research process among researchers, students and experts in many fields so that they can exchange views and experiences within the same area-base. The implementation of the area-based research should generate both efficiency and productivity that will eventually lead to a sustainable development.

Currently, BRT has supported many research projects including the studies of plants, vertebrates, microorganisms, terrestrial and aquatic ecological studies, utilization of bioresources and studies of local communities' socio-ecology. Thirteen projects are funded and ready to begin. BRT will use GIS to analyze and synthesize the results of these projects in order to develop a holistic research picture and to present the progress of projects to executives and the public so that they can appreciate the importance biodiversity conversation. Support for the West Thong Pha Phum Project was contributed by the Petroleum Authority of Thailand, and was the first BRT project on biodiversity research supported by the private sector.

Monitoring of ecosystems and populations is also an important activity which requires special ecological knowledge and techniques. Development of improved quantitative methods for monitoring ecosystem function and natural communities, especially on long term ecological research sites, will continue to be supported in the second phase as opportunities permit.

The second phase of BRT will be emphasizing the development of the new generation of researchers by organizing various activities for university students ranging from the undergraduate level. Activities will include biological science camp during semester recess and short research apprenticeship. These activities aim to stimulate and show students on how to develop ideas and conduct biodiversity research as well as to motivate them to realize the value of this research area and attract their attention for higher education.

In addition, BRT still funds research for Master's and Ph.D. programs, which aim to promote research continuity because relatively few graduates continue working in research after their degrees. There are two main reasons for this lack of continuity: (1) there are no suitable institutes to accommodate the new graduates, and (2) the graduates are assigned to perform tasks unrelated to their training. Therefore, the second phase of BRT plans to sponsor full time postdoctoral research to develop young researchers to become professional researchers and specialists. Furthermore, policy regarding this type of support was passed on to many universities to seek their cooperation.

Another concern is the establishment of an education network between departments and non-academic organizations, such as universities, Rajabhat Institutes, schools, temples and local communities, to disseminate knowledge about biodiversity. BRT has previously encouraged Rajabhat Institutes, universities and the Education Ministry to develop a policy on information dissemination. In addition, BRT organized a group meeting among lecturers from Rajabhat Institutes and universities. The purpose was to share their viewpoints as well as develop their connections in various knowledge areas, including research, teaching and training. The meetings were held in 4 regions, in the south in Songkha Province, in Bangkok, in northern Chiangrai Province and, lastly, in eastern Udon Thani Province. Each discussion was concluded with a clear goal to develop a network for setting strategies, and appointing coordinators from each partner to establish relationships and cooperation among personnel, researchers and students, both within and among organizations, and to launch future projects.

Presently, there are 17 university coordinators from each region of Thailand and 8 delegates from the Rajabhat Institutes. In addition, BRT participated in two activities organized by Rajabhat Institutes, held at Kanchanaburi Rajabhat Institute, Kanchanaburi province and Thepsatee Rajabhat Institute, Lopburi province, which focused on developing research projects on biodiversity and environment at the Rajabhat Institutes.

Biodiversity research still faces a shortage of knowledge, experts and financial support. However, currently, it may be claimed that BRT has significantly improved this situation. BRT aims to make considerable progress toward the development of research quality for Thailand and for aiding government policy regarding effective utilization of the country's bioresources and indigenous knowledge. The merging of expertise in the field of biodiversity will facilitate the development of communities as well as the nation which will lead to the stability and the prosperity of Thailand.

BRT

BRT

BRT

BRT

BRT

BRT

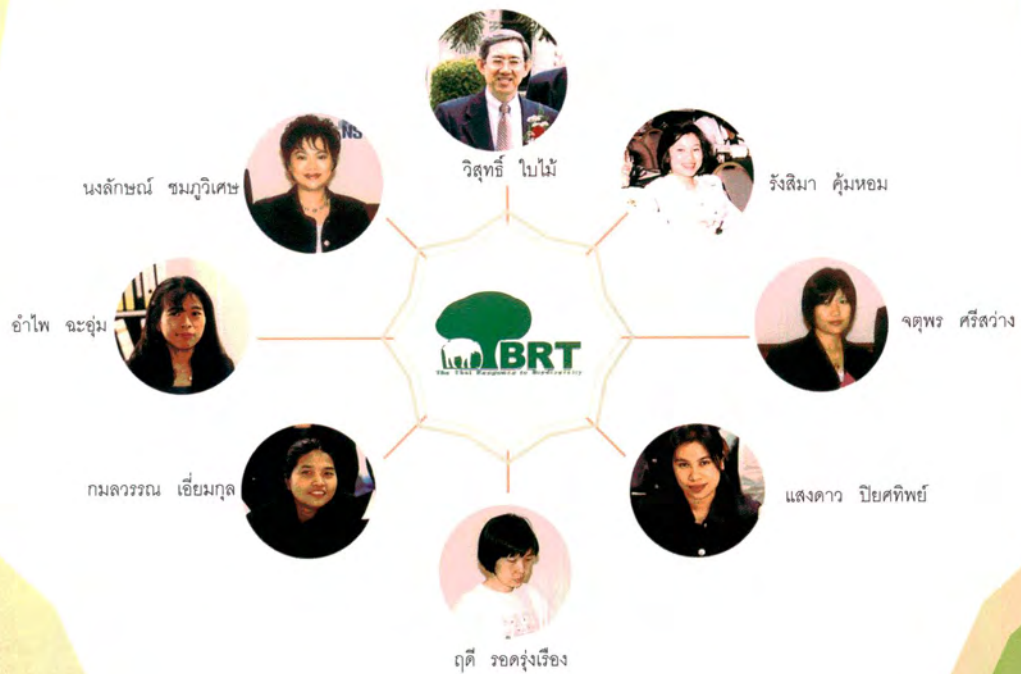
BRT

BRT

BRT

BRT

ฝ่ายเลขานุการโครงการ BRT

ภาคผนวก

สรุปผลการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ.2543

✖ ผลการประกวดเขียนการ์ตูนและการประกวดโปสเตอร์

รายการสิ่งตีพิมพ์เผยแพร่ของโครงการ BRT ปี พ.ศ.2544

ปฏิทินกิจกรรมโครงการ BRT ปี พ.ศ.2544

ผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการจากโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์

รายชื่อโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์

✖ กลุ่มจุลินทรีย์ เห็ดรา ไส้เดือน

✖ กลุ่มสาหร่ายและแพลงก์ตอน

✖ กลุ่มพืชและภูมิปัญญาท้องถิ่น

✖ กลุ่มสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

✖ กลุ่มสัตว์มีกระดูกสันหลัง

✖ กลุ่มการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ

✖ กลุ่มชุดโครงการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน”

✖ กลุ่มชุดโครงการ “ทองผาภูมิตะวันตก”

✖ กลุ่มชุดโครงการ “ความร่วมมือกับประเทศฝรั่งเศส (CNRS)”

✖ กลุ่มนโยบายและการบริหารจัดการ

✖ กลุ่มฐานข้อมูลและสารสนเทศ

รายชื่อโครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร

อธิบายคำย่อ

Biodiversity Research and Training Program

BRT

สรุปผลการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4

9-12 ตุลาคม พ.ศ.2543 โรงแรมอัมรินทร์ลากูน จังหวัดพิษณุโลก

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT) ร่วมกับ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ และสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จัดการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 ในระหว่างวันที่ 9-12 ตุลาคม พ.ศ.2543 ที่โรงแรมอัมรินทร์ลากูน จังหวัดพิษณุโลก เพื่อรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพของโครงการ BRT และเพื่อเป็นเวทีพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการของนักชีววิทยาพื้นฐานเขตร้อนในประเทศไทย การประชุมวิชาการประจำปีของโครงการ BRT ถือเป็นการประชุมที่จะต้องปฏิบัติทุกปี แต่การประชุมฯ ในปีนี้มีความหมายพิเศษกว่าทุกปีที่ผ่านมา เนื่องจากโครงการ BRT ได้ดำเนินงานมาครบรอบ 5 ปี ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการดำเนินงานในระยะแรก กิจกรรมของการประชุมฯ จึงได้มุ่งเน้นการทบทวนสถานภาพขององค์ความรู้ในกลุ่มสิ่งมีชีวิตและสาขาวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งที่มีอยู่เดิมและที่เพิ่มขึ้นจากการศึกษาวิจัยในช่วงเวลาที่ผ่านมา เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์และหาทิศทางในการดำเนินงานของโครงการ BRT ในอีก 5 ปีข้างหน้า

การประชุมฯ ครั้งนี้ มีผู้ลงทะเบียนมากถึง 527 คน (เพิ่มขึ้น 15% จากการประชุมประจำปีครั้งที่แล้ว) แบ่งเป็นผู้รับทุนของโครงการ BRT 220 คน คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการบริหาร รวมทั้งผู้รับเชิญ 48 คน ผู้สนใจซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ อาจารย์ นิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สถาบันการวิจัย สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรม กอง รัฐวิสาหกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนโรงเรียนและวิทยาลัย 201 คน นอกจากนี้ยังมีนักศึกษา อาจารย์ และสื่อมวลชน เข้าร่วมสังเกตการณ์อีก 58 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละปี (ตารางที่ 1) จะเห็นว่าการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ได้รับความสนใจมากขึ้นเป็นลำดับ แสดงถึงความสนใจและความตื่นตัวอย่างต่อเนื่องของนักวิชาการและนักศึกษาในการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ทั้ง 4 ครั้ง

	ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2540	ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2541	ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2542	ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2543
จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด	350	381	457	527
- ผู้รับทุน	137	170	180	220
- ผู้สนใจ	100	150	221	201
- กรรมการและผู้รับเชิญ	48	61	56	48
- ผู้สังเกตการณ์	65	40	50	58
จำนวนโปสเตอร์	60	117	153	140

กิจกรรมในการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 ยังคงมีความหลากหลายเช่นเดียวกับการประชุมทุกครั้งที่ผ่านมา อาทิ การบรรยายพิเศษ การเสวนาและอภิปรายทางวิชาการ การแสดงในพิธีเปิดการประชุม ซึ่งในปีนี้ได้เกียรติจากศิลปินแห่งชาติ ครูแจ้ง คล้ายสีทอง มาขับกลอนเสภา "บอกกล่าวเล่าความ...ถึงนิยาม BRT" ซึ่งเป็นที่ประทับใจของผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน นอกจากนี้ ยังมีการแสดงรำกลองมโหรีซึ่งได้ถ่ายทอดวิถีชีวิตของหนุ่มสาวชาวบ้านในอดีต โดยคณะนักแสดงจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม และในระหว่างงานเลี้ยงรับรองยังมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทรบุรีเป็นการผสมผสานและสร้างสุนทรียภาพให้แก่นักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์อีกทางหนึ่ง

การบรรยายทางวิชาการในการประชุมฯ มุ่งเน้นการทำความเข้าใจกับความคาดหวังต่อโครงการ BRT ที่จำเป็นต้องปรับวิธีการทำงานให้มีจุดเน้น เพื่อสร้างให้เกิดพลัง โดยการชักชวนให้นักวิจัยคิดในทิศทางของการผสมผสานมุมมองด้านสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนการมุ่งเน้นการวิจัยเชิงพื้นที่ เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม หาวีธีการที่จะใช้ความถนัดและเชี่ยวชาญของแต่ละคนมาร่วมทำงานที่มีเป้าหมายในการประยุกต์มากขึ้น ข้อคิดเห็นที่ได้จากการบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิรับเชิญในการประชุมฯ เริ่มต้นจาก ดร.อำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ซึ่งให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการประจำปีของโครงการ BRT ทุกครั้ง ซึ่งรวมถึงครั้งนี้ด้วย การบรรยายพิเศษของ ศ.เสนห์ จามริก จากสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนาอีสานเรื่อง “ความหลากหลายทางชีวภาพในมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์” ซึ่งได้ให้ข้อคิดว่า Creative Science จะได้จากการทำความเข้าใจกับธรรมชาติของโลกและธรรมชาติของจิต ซึ่งเป็นปรัชญาในพุทธศาสนาอยู่แล้ว การศึกษาวิจัยที่แยกแยะระหว่างสสารกับจิตจะไม่สามารถให้คำตอบกับมนุษย์ได้ ทำอย่างไรองค์ความรู้จากการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพจึงจะลงไปสร้างขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นเพื่อให้การฟื้นฟูฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถต้านทานอิทธิพลกระแสโลกได้ ดังนั้น วัฒนธรรมของการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ จึงน่าจะเป็นหลักนำเศรษฐกิจการเมืองไทยในอนาคต

สำหรับการเสวนาระหว่างหน่วยงานให้ทุน โดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ผู้อำนวยการ สกว., รศ.มรุต ดันติเจริญ ผู้อำนวยการ ศช. และ ผศ.สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์ ผู้อำนวยการ ศลช. ดำเนินรายการโดย ดร.ฉวีวรรณ หุตะเจริญ ผู้อำนวยการ ส่วนวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมป่าไม้ กรมป่าไม้ เป็นการแสดงความคิดเห็นของหน่วยงานให้ทุนต่อการดำเนินงานของโครงการ BRT ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และให้ข้อมูลตลอดจนความคาดหวังที่มีต่อโครงการ BRT ในอีก 5 ปีข้างหน้า

หลังจากที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เกิดภาพขึ้นในใจถึงความคาดหวังและวิธีการทำงาน ที่จำเป็นต้องมีการร่วมมือกับคนต่างสาขามากขึ้นพร้อมกับการผสมผสานมิติทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว การประชุมฯ ในวันที่สอง ได้มีการประชุมกลุ่มย่อยตามกลุ่มสิ่งมีชีวิตและสาขาวิชาการรวม 7 กลุ่ม ได้แก่ สาหร่ายและแพลงก์ตอน, จุลินทรีย์และไลเคน, แมลง, พืช, สัตว์, นิเวศวิทยาและภูมิปัญญาท้องถิ่นและพันธุศาสตร์ เพื่อเสนอให้เห็นภาพรวมของการวิจัยด้านนั้นๆ ก่อนแล้วจึงระดมความคิดเห็นเชิงทิศทางในอนาคตข้อสรุปแต่ละกลุ่มจะมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติคล้ายๆ กัน คือข้อเสนอเรื่องการสร้างฐานข้อมูลที่เป็น การแก้ไขปัญหามลพิษในทางปฏิบัติ ซึ่งเหล่านี้เพื่อจะเอื้อให้มีแนวทางของการทำงานร่วมกันได้มากขึ้น ข้อสรุปที่ได้จากกลุ่ม นิเวศวิทยาและภูมิปัญญาท้องถิ่นค่อนข้างน่าสนใจ กล่าวคือ ได้มีการกำหนดให้มีการเลือกพื้นที่ในการศึกษาวิจัย โดยใช้ลักษณะของพื้นที่เป็นเกณฑ์ อาทิ พื้นที่เสื่อมโทรมและเสี่ยงต่อการสูญเสียทรัพยากรชีวภาพ พื้นที่ที่อาจเกิดปัญหาข้อขัดแย้งหรือ เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่ที่มีผลกระทบเชิงนิเวศ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการศึกษาเชิงพื้นที่ และพื้นที่ที่ต้องการปรับเปลี่ยนเชิงนโยบาย พร้อมกันนั้นก็ได้กำหนดหัวข้อการวิจัย (theme) ที่นำศึกษาเสนอไว้ เช่น การจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นการสร้างเครื่องมือ/กระบวนการเพื่อให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน ระบบข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ รูปแบบการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาและเฝ้าระวังทรัพยากรชีวภาพ ผลกระทบด้านกฎหมาย กลไกทางชีวภาพตามธรรมชาติที่นำมาประยุกต์ใช้ได้ เป็นต้น

รายการในวันสุดท้าย เป็นการให้ความรู้และคิดของการศึกษาวิจัยที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ ซึ่งวิทยากร 4 ท่าน นอกจากบรรยายว่ามีการศึกษาอะไรไปบ้างแล้ว ยังได้ชี้แนะให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพซึ่งจะเป็นช่องทางให้มีการทำวิจัยต่อไปได้ วิทยากรที่มาบรรยายเริ่มต้นที่ รศ.วันชัย ดีเอกนามกุล จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สรุป สถานภาพเชิงปริมาณของการสนับสนุนโครงการวิจัยในสาขาต่างๆ ของโครงการ BRT แล้วชี้ให้เห็นถึงการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยในอนาคต ดร.วีระชัย ณ นคร ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ บรรยายในหัวข้อ “การใช้ประโยชน์จากพืช” ผศ.สุเทพ ไวกฤตธา จากมหาวิทยาลัยมหิดล บรรยายเรื่อง “การใช้ประโยชน์จากเชื้อจุลินทรีย์” อจ.คณิต สุวรรณบริรักษ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรยายเรื่อง “การใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตในทะเล” และ พญ.ดวงรัตน์ เขียวชาญวิทย์ จากโรงพยาบาลบางกะพ้อม จ.พิษณุโลก บรรยายเรื่อง “การใช้สมุนไพรเพื่อทดแทนยาแผนปัจจุบัน” สุดท้ายเป็นรายการเสวนาระหว่างนักวิจัย และนักศึกษา กับเจ้าหน้าที่ของโครงการ BRT เพื่อรับรู้ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมาและเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันในอนาคต

การประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 จบลงด้วยความประทับใจอีกครั้งหนึ่ง ฝ่ายเลขานุการฯ ต้องขอขอบคุณคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการบริหารที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการประชุมฯ รวมทั้งผู้บรรยายทางวิชาการและผู้ประสานงานการประชุม ตลอดจนผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือทางวิชาการ และได้ร่วมพลังทางความคิดและวิสัยทัศน์ ซึ่งสามารถนำมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินงานของโครงการ BRT ในระยะที่ 2 ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ขอขอบคุณผู้บริหารและทีมงานจากมหาวิทยาลัยนเรศวร และจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกการประชุมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สุดท้ายนี้ รศ. สุชาติา ชินะจิตร ผู้อำนวยการฝ่าย 3 สกว. ได้ฝากข้อคิดเห็นให้แก่ นักวิจัย ถึงแนวทางการรวมพลังการทำงาน ซึ่งอยู่ที่จินตนาการที่นักวิจัยจะนำมาใช้ ในขณะที่เดียวกันทางโครงการ BRT ก็ต้องนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ มาพิจารณาต่อให้มีความคมชัดขึ้น จนเห็นทิศทางที่มีระดับความสำคัญ และมีความเป็นไปได้ในอันที่จะใช้วัฒนธรรมการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ มาเป็นพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ในอันที่จะเป็นหลักนำเศรษฐกิจการเมืองในอนาคตดังที่ ศ.เสนห์ จามริก ได้บรรยายฝากไว้ในตอนต้น

กลอนเสภา “บอกกล่าวเล่าความ... ถิ่นนิยาม BRT”

ความร่วมมือสื่อสายใยในชีวภาพ
สองหน่วยงานสานก่อกำเนิดเกิดสัมพันธ์
สทว. พร้อมสรรพสนับสนุน
ทั้ง ศช. นำเทคโนโลยีมีขั้นตอน
ทุกกิจกรรมนำไทยให้ก้าวหน้า
งานก้าวไกลพัฒนาครบห้าปี
“เจ็ดโปรแกรม” ส่งเสริมเพิ่มธรรมชาติ
ทั้งมอบทุนทำวิจัยไฟเขียว
หนึ่ง....ทำให้รู้ “ไทยมีหลากหลายชีวภาพ”
สอง....“ติดตามผลกระทบ” ครอบอัตรา
สาม....สร้างสรรค์ “ภูมิปัญญา” พัฒนาถิ่น
สี่....“สารสนเทศ” เชตข้อมูลพูนราษฎร์รัฐ
ห้า....“สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่” เพิ่ม
หก....ประยุกต์ “เทคโนโลยี” มีแนวทาง
เจ็ด....“ศึกษานโยบายระดับชาติ”
“ทรัพยากร” ลัก “ยั่งยืน” สดชื่นดล
องค์ความรู้ทั้งมวลหมายในภายหน้า
ประสานโลกรักษ์ชีวภาพซึ่งซาบใจ

ร่วมชิมชาบ “บีอาร์ที” ที่รังสรรค์
สร้างชีวิตสรรค์คุณค่า “ทรัพยากร”
เสริมกองทุนการวิจัยไกลกระฉ่อน
ล้วนสะท้อนถึงที่มา “บีอาร์ที”
สืบสานค่าส่งเสริมคุณทุนวิถี
ผลงานล้ำยิ่งกว่าเรื่องงามเฟื่องฟู
นำบทบาท “อนุรักษ์” หลักเคียงคู่
โลกรับรู้เกียรติยศดงงามตา
“สำรวจ” ทราบ “นิเวศ” เสริมเพิ่มศึกษา
“วิเคราะห์” ทา “การเปลี่ยนแปลง” แหล่งพลวัต
เพื่อชีวิต เศรษฐกิจ มิตัดขาด
งามเด่นชัดเชิดชูชื่อ “สื่อ” นำทาง
พร้อมส่งเสริม “การอบรม” สมสรรค์สร้าง
“เผยแพร่” อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มชน
เพื่อสามารถ “รวมข้อมูล” เกื้อกูลผล
เมื่อทุกคน “รู้รักษา” พาก้าวไกล
จักนำพาให้ประสบพบสิ่งใหม่
“โลกสดใสสมคุณค่าบีอาร์ที”

ครูแจ้ง คล้ายสีทอง
ศิลปินแห่งชาติ

ประพันธ์โดย
นายวิชณ พุ่มสว่าง
นักศึกษาคณะปีที่ 1
สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ

ผลการประกวดเขียนการ์ตูนและการประกวดโปสเตอร์
ในการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 โรงแรมมรินทร์ลากูน จ. พิษณุโลก

ก. ผลการประกวดเขียนการ์ตูน

ระดับประถมศึกษา

1. ด.ช. ลักษณะณรรณ์ โคมพันธ์ โรงเรียนวัดบุญลือ จังหวัดอุทัยธานี จากเรื่อง "บ้านกล้วยพัฒนา"
อาจารย์ผู้ฝึกสอน: อ.เสน่ห์ คุ่มฤทธิ์
2. ด.ญ. เกศแก้ว หลาบหนองแสง โรงเรียนบ้านดงกลาง จังหวัดอุดรธานี จากเรื่อง "สะอาดของเรา"

ระดับมัธยมศึกษา

1. ด.ช. อัครวิทย์ เอี่ยมสำอางค์ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก จากเรื่อง "ความหวังของเต่าทะเล"
อาจารย์ผู้ฝึกสอน: อ.ปฏิรักษ์ สุวรรณวัจน์
2. นายทศพร เพื่องรอด โรงเรียนอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จากเรื่อง "ผักปลอดสารพิษ"
อาจารย์ผู้ฝึกสอน: อ.สิริวิภา นันทโชติ
3. ด.ญ.ปิยพร สวนนอก โรงเรียนบ้านลานวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น จากเรื่อง "ลูกเด็กดี"

ระดับอุดมศึกษา

ไม่มีผลงานใดเหมาะสมจะได้รับรางวัล

ข. ผลการประกวดโปสเตอร์

1. เรื่อง "Morphology of Heptageniid Mayflies (Ephemeroptera: Heptageniidae) in Yakraue and Phromlaeng" BRT 542091 นายบุญเสฐียร บุญสูง นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. เรื่อง "การสำรวจและศึกษาการไอโทปีของคางคกสกุล *Bufo* ในประเทศไทย" BRT 542018 นายพรณรงค์ สิริปิยะสิงห์ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. เรื่อง "Taxonomic Study of Genus *Macaranga* Thouars (Euphorbiaceae) in Thailand" BRT 540055 นางสาวอัจฉรา ตีระพัฒน์นันท์ นักศึกษาปริญญาโทซึ่งสำเร็จการศึกษาแล้ว จากภาควิชาพฤกษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปัจจุบันทำงานที่องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
4. เรื่อง "ความหลากหลายของพรรณไม้บริเวณนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ จังหวัดเชียงราย" BRT 140009 รศ.ทวีศักดิ์ บุญเกิด จากภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. เรื่อง "การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมของโคขาวลำพูน โดยใช้ไมโครแซทเทลไลท์ มาร์คเกอร์" BRT 140013 รศ.เพทาย พงษ์เพียจันทร์ จากภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รายการสิ่งตีพิมพ์เผยแพร่โครงการ BRT ปี พ.ศ.2544

1. รายงานประจำปีโครงการ BRT ปี พ.ศ.๒๕๔๔
2. รายงานการวิจัยในโครงการ BRT ปี พ.ศ.๒๕๔๔
3. บทคัดย่อโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์ในโครงการ BRT ปี พ.ศ.๒๕๔๔
4. บันทึกการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการจัดการทรัพยากร
โดย ศ. ยศ สันตสมบัติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

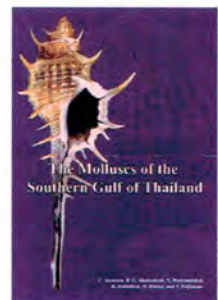

6. หนังสือชุด Thai Studies in Biodiversity (TSB)

No. 4 The Molluscs of the Southern Gulf of Thailand

C. Swennen et al., The Netherlands

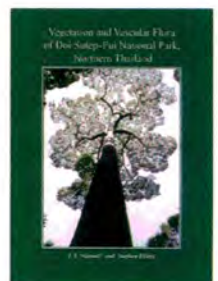
This book is designed as a guide to the molluscs in the indicated area. It summarises the results of years of collecting in which the occurrence was established of more than 530 species of the 5 main classes. These were fished in the sea, found in the mangroves, estuaries and lagoons, or as shells on the beach. They include species of economic importance, species that have large and beautiful shells, species that are common, but also species that are rare, very small or ugly looking. All are pictured on 44 plates with colour photos, the small species in SEM photos. The book contains also more than 200 original drawings of species and 10 colour plates with 28 photos of field situations, fishery methods, traps, and egg masses of some gastropods. Some of the species were new to science, some were never presented in colour before, and several species were not earlier discovered in Thailand. The species accounts give scientific, English and local names, descriptions, abundance, ecological notes, localities where the species were found and human use. The general text gives notes about the physical characteristics of the area, the habitats, an overview of the local mollusc fauna, a general introduction in taxonomy and nomenclature, collecting, storing, and identifying. There are a checklist, indices for scientific and English vernacular names, bibliography, extensive glossary and a map of the area indicating the locality names used in the species accounts.

No. 5 Vegetation and Vascular Flora of Doi Sutep-Pui National Park, Northern Thailand

J. F. Maxwell. and S. Elliott., Chiang Mai University

A new system of forest classification for Thailand is proposed since all previous ideas have been variously inapplicable, inaccurate, incomplete, or imaginary. It is based on elevation, seasonality, vegetational structure, and all aspects of the flora. Doi Sutep-Pui National Park is highlighted since it includes some of the most complex and diverse habitats in the kingdom. Forests from c. 350-c. 850 m are basically deciduous while facies above this to the summit of Doi Pui (1685 m) are evergreen. A detailed botanical database for 2247 species, etc. includes habit, seasonality, abundance, habitat, elevation range, and flowering, fruiting, and leafing phenologies. Various problems involving conservation, tourism, agriculture, and "development" as well as reforestation in the national park are discussed.

สนใจสั่งซื้อหนังสือได้ที่: ฝ่ายเลขานุการโครงการ BRT ชั้น 15 อาคารมหานครชัยภูมิ 539/2 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2642-5322 ต่อ 255-262, 280 โทรสาร 0-2642-5163 kamolwan@biotec.or.th

ปฏิทินกิจกรรมโครงการ BRT ปี พ.ศ.2544

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง	วันที่จัด	สถานที่จัด
1.	การประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4	9-12 ต.ค. 43	โรงแรมอมรินทร์ลากูน จ. พิษณุโลก
2.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1	13 พ.ย. 43	อาคารมหานครยิบซัม
3.	การประชุมปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ทองผาภูมิ ครั้งที่ 1	16 พ.ย. 43	มหาวิทยาลัยมหิดล
4.	การสัมภาษณ์วิทยุนักศึกษา ครั้งที่ 1	28 พ.ย. 43	อาคารมหานครยิบซัม
5.	การประชุมพิจารณาร่างโครงการ BRT ระยะที่ 2	1 ธ.ค. 43	อาคารมหานครยิบซัม
6.	การประชุมปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ทองผาภูมิ ครั้งที่ 2	14 ธ.ค. 43	มหาวิทยาลัยมหิดล
7.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2	15 ธ.ค. 43	อาคารมหานครยิบซัม
8.	การสัมภาษณ์วิทยุนักศึกษา ครั้งที่ 2	20 ธ.ค. 43	อาคารมหานครยิบซัม
9.	การสัมภาษณ์วิทยุนักศึกษา ครั้งที่ 3	12 ม.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
10.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 3	18 ม.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
11.	การประชุมกลุ่มย่อยทางด้านพืช	1 ก.พ. 44	อาคารมหานครยิบซัม
12.	การสัมภาษณ์วิทยุนักศึกษา ครั้งที่ 4	5 ก.พ. 44	อาคารมหานครยิบซัม
13.	การประชุมเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชน และนโยบายการจัดการทรัพยากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	8 ก.พ. 44	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14.	การประชุมกลุ่มย่อยด้านแมลง	13 ก.พ. 44	กรมป่าไม้
15.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 4	15 ก.พ. 44	อาคารมหานครยิบซัม
16.	การประชุมปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ทองผาภูมิ ครั้งที่ 3	15 ก.พ. 44	อาคารมหานครยิบซัม
17.	การประชุมกลุ่มย่อยด้านสัตว์	22 ก.พ. 44	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
18.	การประชุมโครงการศึกษาระบบนิเวศของลุ่มน้ำสงคราม	27 ก.พ. 44	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
19.	การประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาน้ำจืดในประเทศไทย ครั้งที่ 1	7 มี.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
20.	การสัมภาษณ์วิทยุนักศึกษา ครั้งที่ 5	7 มี.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
21.	การประชุมกลุ่มย่อยสาหร่ายและแพลงก์ตอน ครั้งที่ 1	9 มี.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
22.	การประชุมสรุปผลการวิจัยในชุดโครงการไม้วงศ์เปกล้า	13 มี.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
23.	การประชุมความหลากหลายทางชีวภาพด้านดิน (Soil Biodiversity) ครั้งที่ 1	15 มี.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
24.	ประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 5	16 มี.ค. 44	อาคารมหานครยิบซัม
25.	การสำรวจพื้นที่ทำวิจัยในชุดโครงการทองผาภูมิ ครั้งที่ 1	28-29 มี.ค. 44	อำเภอทองผาภูมิ
26.	การประชุมกลุ่มย่อยด้านจุลินทรีย์	10 เม.ย. 44	อาคาร สวทช.
27.	การประชุม GIS กับงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ 1	12 เม.ย. 44	อาคารมหานครยิบซัม
28.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 6	18 เม.ย. 44	อาคารมหานครยิบซัม
29.	การประชุมความหลากหลายทางชีวภาพด้านดิน (Soil Biodiversity) ครั้งที่ 2	19 เม.ย. 44	อาคารมหานครยิบซัม
30.	การประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาน้ำจืดในประเทศไทย ครั้งที่ 2	23 เม.ย. 44	อาคารมหานครยิบซัม
31.	การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องความร่วมมือการทำวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมระหว่างสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัย (ช่วงที่ 1 ภาคใต้)	24-26 เม.ย. 44	โรงแรมสมิทธา จ. สงขลา

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง	วันที่จัด	สถานที่จัด
32.	การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องความร่วมมือการทำวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมระหว่างสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัย (ช่วงที่ 2 ภาคกลาง)	9-10 พ.ค. 44	โรงแรมโซลทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ
33.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 7	11 พ.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
34.	การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องความร่วมมือการทำวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมระหว่างสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัย (ช่วงที่ 3 ภาคเหนือ)	14-16 พ.ค. 44	โรงแรมริมกก รีสอร์ท จ. เชียงราย
35.	การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องความร่วมมือการทำวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมระหว่างสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัย (ช่วงที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)	21-23 พ.ค. 44	โรงแรมบ้านเชียง จ. อุดรธานี
36.	การสัมมนาวิทยากรนักศึกษา ครั้งที่ 6	21 พ.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
37.	การประชุม GIS กับงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ 2	28 พ.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
38.	การประชุมผู้ประสานงานฝ่ายมหาวิทยาลัยเพื่อหาแนวทางในการทำวิจัยร่วมกับสถาบันราชภัฏ	2-3 มิ.ย. 44	โรงแรมเฟลิซ ริเวอร์แคว จ. กาญจนบุรี
39.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 8	14 มิ.ย. 44	อาคารมทานครียบซึม
40.	การประชุมหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและเครือข่ายการวิจัยด้านการประเมินคุณค่าสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1	19 มิ.ย. 44	อาคารมทานครียบซึม
41.	การประชุมชุดโครงการปาเต๋ดำ: คุณค่าแบบองค์รวม	21 มิ.ย. 44	อาคารมทานครียบซึม
42.	การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและติดตามผลการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องน้ำ ดิน และเกษตร ของสถาบันราชภัฏ	22-23 มิ.ย. 44	สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
43.	การประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับข้อวิพากษ์ของปณัฏฐ์ ครั้งที่ 3	26 มิ.ย. 44	กรมประมง
44.	การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนองานทางด้าน GIS	29 มิ.ย. 44	อาคารมทานครียบซึม
45.	การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและติดตามผลการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องสารสกัด/สารตกค้าง, ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพืช ของสถาบันราชภัฏ	30 มิ.ย.-1 ก.ค. 44	สถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี
46.	การสัมมนาวิทยากรนักศึกษา ครั้งที่ 7	10 ก.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
47.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 9	12 ก.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
48.	การประชุมปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ทองผาภูมิ ครั้งที่ 4	12 ก.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
49.	การประชุมกลุ่มย่อยสายห้วยและแปลงก๊อตอง ครั้งที่ 2	25 ก.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
50.	การประชุมหารือเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการทองผาภูมิระหว่างโครงการ BRT และ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.)	25 ก.ค. 44	มหาวิทยาลัยมิดล
51.	การประชุมหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและเครือข่ายการวิจัยด้านการประเมินคุณค่าสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 2	30 ก.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
52.	การประชุมผู้ประสานงานกลุ่มย่อย ครั้งที่ 10	3 ส.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
53.	การประชุมปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ทองผาภูมิ ครั้งที่ 5	3 ส.ค. 44	อาคารมทานครียบซึม
54.	การประชุมหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและเครือข่ายการวิจัยด้านการประเมินคุณค่าสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 3	4 ก.ย. 44	อาคารมทานครียบซึม
55.	การสำรวจพื้นที่ทำวิจัยในชุดโครงการทองผาภูมิ ครั้งที่ 2	8-9 ก.ย. 44	อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ
56.	การสัมมนาวิทยากรนักศึกษา ครั้งที่ 8	27 ก.ย. 44	อาคารมทานครียบซึม

1. ตีพิมพ์เรียบร้อยแล้ว (Published, 1996-2001) 214 เรื่อง

1.1 ในวารสารวิชาการ 156 เรื่อง

- Baimai, V., C. Sumrandee, S. Tigvattanant & W. Trinachartvanit. 2000. Metaphase karyotypes of fruit flies of Thailand. V. Cytotaxonomy of ten additional new species of the *Bactrocera dorsalis* complex. *Cytologia* 65: 409-417.
- Boczek, J. & A. Chandrapatya. 1998. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXII. *Acarologia* 39: 135-142.
- Boczek, J. & A. Chandrapatya. 1998. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXV. *Bulletin of the Polish Academy of Science* 46(1): 31-38.
- Boczek, J. & A. Chandrapatya. 2000. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLI. *Bulletin of the Polish Academy of Sciences* 48(4): 345-358.
- Boczek, J. & A. Chandrapatya. 2000. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLIII. *Bulletin of the Polish Academy of Sciences* 48(4): 371-382.
- Boczek, J. & A. Chandrapatya. 2000. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLV. *Bulletin of the Polish Academy of Sciences* 48(4): 395-407.
- Boonlaksiri, C., W. Oonant, P. Kongsaree, P. Kittakoo, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2000. An antimalarial stilbene from *Artocarpus integer*. *Phytochemistry* 54(4): 415-417.
- Boonphong, S., P. Kittakoo, M. Isaka, P. Palittapongarnpim, A. Jaturapat, K. Danwisetkanjana, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2001. A new antimycobacterial, 3 β -acetoxy-15 α ,22-dihydroxyhopane, from the insect pathogenic fungus *Aschersonia tubulata*. *Planta Medica* 67: 279-281.
- Brockelman, W.Y. 1997. A method for climbing rain forest tree boles without using vertical ropes. *Selbyana* 18(1): 72-76.
- Brockelman, W.Y. 1999. Support for biodiversity, Thailand. *ScienceAsia* 25: 179-180.
- Brockelman, W.Y., U. Reichard, U. Treesucon, J.J. Raemaekers. 1998. Dispersal, pair formation and social structure in gibbons (*Hylobates lar*). *Behavioral Ecology Sociobiology* 42(5): 329-339.
- Burch, JB. & S. Panha. 1998. The first species of the land snail genus *Carychium* for Thailand (Pulmonata: Carychiidae). *Walkerana* 9(22): 14-17.
- Burch, JB. & S. Panha. 2000. The pupillid genus *Anauchen* in Thailand (Pulmonata: Stylommatophora). *Walkerana* 11(26): 239-248.
- Chaimanee, Y. & J-J Jaeger. 2000. Occurrence of *Hadromys humei* (Rodentia: Muridae) during the Pleistocene in Thailand. *Journal of Mammalogy* 81(3): 659-665.
- Chaimanee, Y. & J-J. Jaeger. 2000. A new flying squirrel *Belomys thamkaewi* n. sp. (Mammalia: Rodentia) from the Pleistocene of West Thailand and its biogeography. *Mammalia* 64(3): 307-318.
- Chaiyarat, R., W. Laohajinda, U. Kutintara & J. Nabhitabhata. 1999. Ecology of the goral (*Naemorhedus goral*) in Om Koi Wildlife Sanctuary, Thailand. *National History Bulletin of the Siam Society* 47(2): 191-205.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 1998. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXVI. *Bulletin of the Polish Academy of Science* 46(1): 39-46.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXXVIII. *Bulletin of the Polish Academy of Sciences* 48(4): 305-318.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLII. *Bulletin of the Polish Academy of Sciences* 48(4): 359-370.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLIV. *International Journal of Acarology* 48(4): 383-394.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000a. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXIX. *Bulletin of the Polish Academy of Science* 48(2): 125-133.

- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000a. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXX. Bulletin of the Polish Academy of Science 48(2): 135-143.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000b. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXXI. Bulletin of the Polish Academy of Science 48(2): 145-155.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000b. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXXII. Bulletin of the Polish Academy of Science 48(3): 197-209.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000c. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXXIII. Bulletin of the Polish Academy of Science 48(3): 211-223.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000c. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXXIV. Bulletin of the Polish Academy of Science 48(3): 225-240.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. 2000d. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXXVI. Bulletin of the Polish Academy of Science 48(3): 255-267.
- Chanphen, R., Y. Thebtaranonth, S. Wanauppathamkul & Y. Yuthavong. 1998. Antimalarial principles from *Artemisia india*. Journal of Natural Products 61: 1146-1147.
- Chantaranothai, P. 1996. A new species of *Barringtonia* (Lecythidaceae) from Peninsular Malaysia. Gardens Bulletin Singapore 48: 201-202.
- Chantaranothai, P. 1998. Four new species of *Madhuca* (Sapotaceae) from Thailand. Nordic Journal of Botany 18(4): 493-497.
- Chantaranothai, P. 1998. *Palaquium hansenii*, a new species of Sapotaceae from Thailand. Nordic Journal of Botany 18(3): 365-367.
- Chantaranothai, P. 1998. Two new combinations in *Madhuca* (Sapotaceae). Novon 8(3): 230.
- Chantaranothai, P. 1999. The Sapotaceae of Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany) 27: 139-166.
- Chantaranothai, P. 2001. Notes of some Thai *Syzygium* (Myrtaceae). Thai Forest Bulletin (Botany) 29: 58-60.
- Chantarnaothai, P. & P. Tubimtong. 2001. A new combination in *Persicaria* (Polygonaceae) and a new record for Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany) 29: 35-37.
- Chittapun, S., P. Pholpunthin & H. Segers. 1999. Rotifera from peat-swamps in Phuket province, Thailand, with the description of a new *Colurella* Bory de St. Vincent. International Review of Hydrobiologia 84(6): 587-593.
- Desjardin, DE., T. Boonratuang, P. Ruksawong & NL. Hywel-Jones. 2000. A new species of *Incrustocalyptella* from Thailand. Fungal Diversity 4: 75-79.
- Elliott, S., D. Blakesley & V. Anusarnsunthorn. 1999. Forest for the future: growing and planting native trees for restoring forest ecosystems. British Ecological Society Bulletin (May): 39-40.
- Emberson, R. & Y. Hanboonsong. 1998. Dung beetles: the fauna of Northeast Thailand. The Weta 21: 12-15.
- Hanboonsong, Y., S. Chunram, S. Pimpasalee & R. Emberson. 1999. The Dung beetle fauna (Coleoptera, Scarabaeidae) of Northeast Thailand. Elytra. 27 (2): 463-469.
- Hanboonsong, Y. & K. Masumoto. 1999. Dung beetles (Coleoptera: Scarabaeidae) of Thailand. (part I, genus *Synapsis*). Elytra, Tokyo 27(2): 453-462.
- Hanboonsong, Y. & K. Masumoto. 1999. Occurrence of *Onthophagus topali* (Scarabaeidae) in Thailand. Elytra, Tokyo 27(1): 126.
- Hanboonsong, Y. & K. Masumoto. 2000. Dung beetles (Coleoptera, Scarabaeidae) of Thailand (part 2 genus *Onitis*). Elytra, Tokyo 28(1): 101-114.
- Hanboonsong, Y. & K. Masumoto. 2000. Dung beetles (Coleoptera, Scarabaeidae) of Thailand (part 3 genus *Sisyphus*). Elytra, Tokyo 28(2): 337-347.
- Hanboonsong, Y. & K. Masumoto. 2000. Occurrence of two *Sisyphus* (Coleoptera, Scarabaeidae) in Thailand. Elytra, Tokyo 28(1): 162.

- Hywel-Jones, NL., & GJ. Samuels. 1998. Three large species of *Hypocrella* pathogenic on scale-insects. *Mycologia* 90(1): 36-36.
- Hywel-Jones, NL., RD. Goos & EGB. Jones. 1998. *Hirsutella petchabunensis* sp. nov. from Thailand, with a *Helicoma* anamorph. *Mycological Research* 102(5): 577-581.
- Isaka, M., A. Jaturapat, W. Kladwang, J. Punya, Y. Lertwerawat, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2000. Antiplasmodial compounds from the wood-decayed fungus *Xylaria* sp. BCC 1067. *Planta Medica* 66: 473-475.
- Isaka, M., J. Punya, Y. Lertwerawat, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 1999. Antimalarial activity of macrocyclic trichothecenes isolated from the fungus *Myrothecium verrucaria*. *Journal of Natural Products* 62: 329-331.
- Isaka, M., M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2000. Cordyanhydrides A and B, two unique anhydrides from the insect pathogenic fungus *Cordyceps pseudomilitaris* BCC 1620. *Tetrahedron Letters* 41: 1657-1660.
- Jamnongluk, W., P. Kittayapong, KJ. Baisley & SL. O'Neill. 2000. *Wolbachia* infection and expression of cytoplasmic incompatibility in *Armigeres subalbatus* (Diptera: Culicidae). *Journal of Medical Entomology* 37(1): 53-57.
- Jones, EBG., SW. Wong, S. Sivichai, D. Au & NL. Hywel-Jones. 1999. Lignicolous freshwater Ascomycota from Thailand: *Micropeltopsis quinquecladiopsis* sp. nov. *Mycological Research* 103(6): 729-735.
- Khonsue, W., M. Matsui & Y. Misawa. 2000. Age determination by skeletochronology of *Rana nigrovittata*, a frog from tropical forest of Thailand. *Zoological Science* 17: 253-257.
- Kirdmanee, C. & S. Cha-um. 1997. Morphological and physiological comparisons of plantlets *in vitro*: responses to salinity. *Acta Horticulturae* 457: 181-186.
- Kirdmanee, C., T. Kozai & J. Adelberg. 1997. Rapid acclimatization of *in vitro* *Eucalyptus* plantlets by controlling relative humidity *ex vitro*. *Acta Horticulturae* 440: 616-620.
- Kittakoop, P., J. Punya, P. Kongsaree, Y. Lertwerawat, A. Jintasirikul, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 1999. Bioactive naphthoquinones from *Cordyceps unilateralis*. *Phytochemistry* 52: 453-457.
- Kittakoop, P., K. Kirtikara, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2000. Antimalarial preracemosols A and B, possible biogenetic precursors of racemosol from *Bauhinia malabarica* Roxb. *Phytochemistry* 55(4): 349-352.
- Kittakoop, P., S. Wanasith, P. Watts, J. Kramyu, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2001. Potent antiviral potamogetonyde and potamogetonol, new furanoid labdane diterpenes from *Potamogeton malaianus*. *Journal of Natural Products* 64 (3): 385-388.
- Kittayapong, P., JR. Milne, S. Tigvattananont & V. Baimai. 2000. Distribution of the reproduction-modifying bacteria, *Wolbachia*, in natural populations of Tephritid fruit flies in Thailand. *ScienceAsia* 26(2): 93-103.
- Kittayapong, P., KJ. Baisley, V. Baimai & SL. O'Neill. 2000. Distribution and diversity of *Wolbachia* infection in Southeast Asian mosquitoes (Diptera: Culicidae). *Journal of Medical Entomology* 37(3): 340-345.
- Kitthawee, S., S. Singhapong & V. Baimai. 1999. Metaphase chromosomes of parasitic wasp, *Diachasmimorpha longicaudata* (Hymenoptera: Braconidae) in Thailand. *Cytologia* 64: 111-115.
- Kritpetcharat, O., C. Kritpetcharat, A. Luangpirom & P. Watcharanon. 1999. Karyotype of four Agamidae species from the Phu Phan National Park in Thailand. *ScienceAsia* 25: 185-188.
- Kuvangkadilok, C. & H. Takaoka. 2000. Taxonomic notes on simuliidae (Diptera) from Thailand: description of a new species and new distributional records of nine known species. *Japanese Journal of Tropical Medicine and Hygiene* 28(3): 167-175.
- Kuvangkadilok, C., C. Boonkemtong & S. Phayahasena. 1998. C-banding in polytene chromosomes of six *Simulium* species (Diptera: Simuliidae) from Doi Inthanon National Park, Northern Thailand. *Journal of the Science Society Thailand* 24: 215-230.

- Kuvangkadilok, C., S. Phayuhasena & C. Boonkemtong. 1999. Larval polytene chromosomes of five species of blackflies (Diptera: Simuliidae) from Doi Inthanon National Park, Northern Thailand. *Cytologia* 64: 197-207.
- Kuvangkadilok, C., S. Phayuhasena & V. Baimai. 1999. Population cytogenetic studies on *Simulium feuerborni* Edwards (Diptera: Simuliidae) from Northern Thailand. *Genome* 42: 80-86.
- Larson, HK. & C. Vidthayanon. 2000. A new species of bumble-bee Goby genus *Brachygobius* (Teleostei: Gobiidae), from the Mekong River system. *Ichthyology Exploration of Freshwater* 11(1): 1-6.
- Leeratiwong, C. & P. Chantaranothai. 2001. *Clerodendrum subscaposum* Hemsl. (Lamiaceae), a new record for Thailand. *Thai Forest Bulletin (Botany)* 29: 25-28.
- Luadee, P. & H. Malicky. 1999. Two new Trichoptera species (Polycentropodidae, Ecnomidae) from Thailand. *Braueria* 26: 6.
- Luadee, P., I. Thani & P. Chantaramongkol. 1999. Diel flight activity of Caddisflies (Insecta: Trichoptera) in Northern Thailand. *Songklanakarin Journal of Science and Technology* 21(3): 293-299.
- Lynam, AJ. 1999. Camera-trapping reveals the status of Malayan tapirs in Southern Thailand rainforest remnants. *Tapir Conservation* 9(1): 9-10.
- Lynam, AJ. 1999. Transboundary expedition on Thai-Malaysia border reveals elephant and *Sumatran rhinoceros* populations threatened by poaching. *Natural History Bulletin of the Siam Society* 47: 23-25.
- Lynam, AJ. 1999. Wildlife field research and conservation training agreement for Thailand. *Natural History Bulletin of Siam Society* 47: 3-5.
- Lynam, AJ., A. Rabinowitz & U. Khaing. 1999. Tiger traces. *Wildlife Conservation* 102: 36-41.
- Malicky, H. & P. Chantaramongkol. 2000. Ein Beitrag zur Kenntnis asiatischer *Hydropsyche*-Arten (Trichoptera, Hydropsychidae) (Zugleich Arbeit Nr. 29 über thailändische Köcherfliegen). *Linzer biologische Beiträge* 32(2): 791-860.
- Malicky, H. & P. Chantaramongkol, P. Chaibu, T. Prommi, S. Siralom, S. Sompong & I. Thani. 2000. Neue Köcherfliegen aus Thailand (Insecta, Trichoptera) (Arbeit über Thailändische Köcherfliegen Nr. 30). *Linzer biologische Beiträge* 32(2): 861-874.
- Malicky, H., P. Chantaramongkol, P. Chaibu, P. Thamsenanupap & I. Thani. 2000. Acht neue Köcherfliegen aus Thailand. *Braueria* 27: 29-31.
- Marvanova, L. & NL. Hywel-Jones. 2000. *Sigmoidea contorta* sp. nov. and two rare species from waters in Thailand. *Cryptogamie Mykologie* 21(1): 13-26.
- Maxwell, JF. 1998. Botanical notes on the flora of Northern Thailand; 6. *Natural History Bulletin of the Siam Society* 46(2): 149-154.
- Maxwell, JF. 2000. Vegetation of Doi Luang National Park, Northern Thailand. *Tigerpaper (FAO)* 27(1): 14-23.
- NG, HH., C. Vidthayanon & PKL. NG. 1996. *Nandus oxyrynchus* a new species of leaf fish (Teleostei: Nandidae) from the Mae Kong basin. *Raffles Bulletin of Zoology* 44(1): 11-19.
- Nilanonta, C., M. Isaka, P. Kittakoop, P. Palittapongarnpim, S. Kamchonwongpaisan, D. Pittayakhajonwut, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2000. Antimycobacterial and antiplasmodial cyclodepsipeptides from the insect pathogenic fungus *Paecilomyces tenuipes* BCC 1614. *Planta Medica* 66: 756-758.
- Panha, S. & JB. Burch. 1996. New species of *Diplommatina* from Thailand (Prosobranchia: Diplommatinidae). *Walkerana* 8(19): 49-62.
- Panha, S. & JB. Burch. 1997. A new cave dweller of the genus *Alycaeus* in Thailand (Prosobranchia: Cyclophoracea: Cyclophoridae). *Malacological Review* 30(2): 119-122.
- Panha, S. & JB. Burch. 1998. A new species of *Discartemon* from Thailand (Pulmonata: Streptaxidae). *Malacological Review* 31(1): 25-26.
- Panha, S. & JB. Burch. 1998. First record and new species of *Boysidia* and *Sinoennea* from Thailand. *Malacological Review* 31(2): 115-120.

- Panha, S. & J.B. Burch. 1999. New species of Pupillidae (Pulmonata: Pupilloidea) from Thailand. *Walkerana* 10 (24): 99-120.
- Panha, S. & J.B. Burch. 2000. Two new species of *Aulacospira* from Thailand (Pulmonata: Pupillidae). *Walkerana* 10 (24): 121-131.
- Panha, S. & J.B. Burch. 2000. A new species of *Paraboydsia* from Thailand (Pulmonata: Pupillidae). *Walkerana* 11(25): 107-112.
- Panha, S. & R. Prateepasen. 1999. Two new pupillid land snails from Thailand (Pulmonata: Pupillidae: Gastrocoptinae). *Malacological Review* 32(1/2): 41-46.
- Panha, S. & S. Patamakanthin. 2001. A new *Alycaeus* species from Southern Thailand. *Of Sea and Shore* 23(4): 184-190.
- Panha, S. 1996. Two new species of *Diplommatina* from Thailand (Prosobranchia: Diplommatinidae). *Walkerana* 8(19): 41-47.
- Panha, S. 1997. A new species of *Gyliotrachela* from Thailand (Pulmonata: Vertiginidae). *Malacological Review* 30(2): 123-126.
- Panha, S. 1997. A new species of *Opisthostoma* from Thailand (Prosobranchia: Cyclophoroidea: Diplommatidae). *Malacological Review* 29(1): 133-134.
- Panha, S. 1997. Three new species of *Hypselostoma* from Thailand (Pulmonata: Vertiginidae). *Malacological Review* 30(1): 61-69.
- Panha, S. 1997. Three new species of microsnails from Southern Thailand (Pulmonata: Vertiginidae; Prosobranchia; Diplommatinidae). *Malacological Review* 30(1): 53-59.
- Panha, S., C. Sutcharit & P. Tongkerd. 1999. A new *Sinoennea* from Southern Thailand (Pulmonata: Streptaxidae). *Malacological Review* 32(1/2): 67-70.
- Peerapornpisal, Y., T. Pekthong, P. Waiyaka & S. Promkutkaew. 2000. Diversity of phytoplankton and benthic algae in Mae Sa Stream, Doi Suthep-Pui National Park, Chiang Mai. *Journal Natural History Bulletin of the Siam Society* 48(2): 193-211.
- Phuphathanaphong L. & K. Chayamarit. 2000. *Drypetes dasycarpa* (Airy Shaw) Phuph. & Chayamarit stat. nov. (Euphorbiaceae). *Thai Forest Bulletin (Botany)* 28: 160-161.
- Pooprang, T., K. Boonpragob & J.A. Elix. 1999. New species and new records in the lichen family Parmeliaceae (Ascomycotina) from Thailand. *Mycotaxon* 71: 111-127.
- Prathepha, P. & V. Baimai. 1999. Cytological and morphological characters of two closely related species of the genus *Afgekia* Craib (Leguminosae) from Thailand. *Mahidol Journal* 6(1): 23-26.
- Prathepha, P. & V. Baimai. 1999. Genetic differentiation in Thai populations of the rare species *Afgekia sericea* Craib (Leguminosae) revealed by RAPD-PCR assays. *Genetica* 105: 193-202.
- Sanoamuang, L. & S. Savatenalinton. 2001. The rotifer fauna of Lake Kud-Thing, a shallow lake in Nong Khai province, Northeast Thailand. *Hydrobiologia* 446/447: 297-304.
- Sanoamuang, L. & W. Yindee. 2001. A new species of *Phyllodiaptomus* (Copepoda, Diaptomidae) from Northeast Thailand. *Crustaceana* 74: 435-448.
- Sanoamuang, L. 1998. Rotifera of some freshwater habitats in the floodplain of the River Nan, northern Thailand. *Hydrobiologia* 387/388: 27-33.
- Sanoamuang, L. 2001. *Eodiaptomus phuphanensis* n. sp. a new fresh water Copepod (Calanoida: Diaptomidae) from the Phu Phan National Park, Thailand. *International Review of Hydrobiologia* 86(2): 219-228.
- Sanoamuang, L. 2001. *Mongolodiaptomus dumonti* n. sp., a new freshwater Copepod (Calanoida, Diaptomidae) from Thailand. *Hydrobiologia* 448: 41-52.
- Sanoamuang, L., G. Murugan, P.H. Weekers & H. Dumont. 2000. *Streptocephalus sirindhornae*, new species of freshwater fairy shrimp (Anostraca) from Thailand. *Journal of Crustacean Biology* 20: 559-565.

- Sawangchote, P., P. Sirirugsa, J. Leerativong, K. Sridith, T. Saknimit, L. Eksomtramage & S. Jornead. 1999. *Pachylarnax praecalva* Dandy (Magnoliaceae): a new record for Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany) 27: 41-45.
- Sihanuntavong, D., S. Sittipraneed & S. Klinbunga. 1999. Mitochondrial DNA diversity and population structure of the honey bee (*Apis cerana*) in Thailand. Journal of Apicultural Research 38(3-4): 211-219.
- Sirirugsa, P. & M. Newman. 2000. A new species of *Curcuma* L. (Zingiberaceae) from Southeast Asia. The New Plantsman 7(4): 196-198.
- Sittipraneed, S., D. Sihanuntavong. & S. Klinbunga. 2001. Genetic differentiation of honey bee (*Apis cerana*) in Thailand revealed by polymorphism of large subunit of mitochondrial ribosomal DNA. Insectes Sociaux 48: 1-7.
- Sittipraneed, S., S. Laoaroon, S. Klinbunga & S. Wongsiri. 2001. Genetic differentiation of the honey bee (*Apis cerana*) in Thailand: evidence from microsatellite polymorphism. Journal of Apicultural Research 40 (1): 9-16.
- Sivichai, S. & NL. Hywel-Jones. 1999. *Biflagellospora* (aero-aquatic hyphomycetes) from submerged wood in Thailand. Mycological Research 103(7): 908-914.
- Sivichai, S., EBG. JONES, & NL. Hywel-Jones. 2000. Fungal colonisation of wood in a freshwater stream at Khao Yai Natianl Park, Thailand. Fungal Diversity 5: 71-88.
- Sivichai, S., NL. Hywel-Jones, EBG. Jones. 1998. Lignicolous freshwater Ascomycota from Thailand: 1. *Ascotaiwania sawada* and its anamorph state *Monotosporella*. Mycoscience 39:307-311.
- Sivichai, S., NL. Hywel-Jones. & S. Somrithipol. 2000. Lignicolous freshwater Ascomycota from Thailand: *Melanochaeta* and *Sporoschisma* anamorphs. Mycological Research 104(4): 478-485.
- Sivichai, S., TK. Goh, KD. Hyde. & NL. Hywel-Jones, 1998. The genus *Brachydesmiella* from submerged wood in the tropics, including a new species and a new combination. Mycoscience 39: 239-247.
- Soontornchainaksaeng, P. & K. Chaivasut. 1999. Cytogenetic investigation of some Euphorbiaceae in Thailand. Cytologia 64: 229-234.
- Srikanha, P. & J. Gajasen. 2000. Structural characteristics and species diversity of the deciduous forest ecosystem in Huai Kha Khaeng Wildlife Sanctuary, Thailand. Journal of Scientific Research Chulalongkorn University 25(1): 145-156.
- Srisanga, P. & S. Sasirat. 2000. *Acacia tonkinensis* I.C. Nielsen (Leguminosae-Mimosoideae), a new record for Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany) 28: 25-31.
- Sullivan, R.F., GF. Bills, NL. Hywel-Jones, JF. White. 2000. *Hyperdermium*: a new clavicipitalean genus for some tropical epibionts of dicotyledonous plants. Mycologia 92(5): 908-918.
- Takaoka, H. & C. Kuvangkadilok. 1999. Discovery of a blackfly species with three spermathecae. British Simuliid Group Bulletin 14: 7-9.
- Takaoka, H. & C. Kuvangkadilok. 1999. Four new species of black flies (Diptera: Simuliidae) from Thailand. Japanese Journal of Tropical Medicine and Hygiene 27: 497-509.
- Tassanakajon, A., A. Tiptawonnukul, P. Supungul, V. Rimphanitchayakit, D. Cook, P. Jarayabhand, S. Klinbunga & V. Boonsaeng. 1998. Isolation and characterization of microsatellite markers in the black tiger prawn *Penaeus monodon*. Molecular Marine Biology and Biotechnology 7(1): 55-61.
- Tassanakajon, A., S. Pongsomboon, P. Jarayabhand, S. Klinbunga & V. Boonsaeng. 1998. Genetic structure in wild populations of black tiger shrimp (*Penaeus monodon*) using randomly amplified polymorphic DNA analysis. Molecular Marine Biology and Biotechnology 6: 249-254.
- Tassanakajon, A., S. Pongsomboon, V. Rimphanitchayakit, P. Jarayabhand & V. Boonsaeng. 1997. Randomly amplified polymorphic DNA (RAPD) markers for determination of genetic variation in wild populations of the black tiger prawn (*Penaeus monodon*) in Thailand. Molecular Marine Biology and Biotechnology 6(2): 110-115.
- Tripop, M., RS. Keawjam, C. Sindhusake & P. Kittayapong. 1999. Population genetic study of the brown planthopper, *Nilaparvata lugens* Stål (Homoptera: Delphacidae) in Thailand. Thai Journal of Agricultural Science 32(1): 95-104.
- Van Welzen, PC. & K. Phattarahirankanok. 2001. *Mallotus kongkandae* (Euphorbiaceae), a new species from Thailand. Blumea 46: 67-69.
- Van Welzen, PC. 1998. Analytical key to the genera of Thai Euphorbiaceae. Thai Forest Bulletin (Botany) 26: 1-17.
- Van Welzen, PC., RMAP. Haegens, JWF. Slik, SM. Bollendorff, S. Dressler & H-J. Esser. 2000. Checklist of the genera of Thai Euphorbiaceae-I. Thai Forest Bulletin (Botany) 28: 59-111.

- Vongshewarat, K., PM. McCarthy, P. Mongkolsuk & K. Boonpragob. 1999. Additions to the lichen flora of Thailand. *Mycotaxon* 70: 227-236.
- Vongvanich, N., P. Kittakoop, J. Kramyu, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2000. Phyllanthusols A and B, cytotoxic norbisabolane glycosides from *Phyllanthus acidus* Skeels. *Journal of Organic Chemistry* 65(17): 5420-5423.
- Wongsawad, C. & BV. Jadhav. 1998. *Circumoncobothrium baimaii* n. sp. (Cestoda: Pseudophyllidea) from a freshwater fish, Mae Sa Stream Chiang Mai, Thailand. *Rivista di Parassitologia* 15(59): 291-294.
- Wongsawad, C. 1998. A review of the genus *Ptychobothrium* Loennberg, 1889 with two new species. *Rivista di Parassitologia* 15(59) No.3: 299-303.
- Wongsawad, C., A. Rojanapaibul, N. Mhad-arehin, A. Pachanawan, T. Marayong, S. Suwattanacoupt, J. Rojtinnakorn, P. Wongsawad, K. Kumchoo & A. Nichapun. 2000. Metacercaria from freshwater fishes of Mae Sa Stream, Chiang Mai, Thailand. *Southeast Asian Journal Medical Public Health* 31(1): 54-58.
- Wongsawad, C., K. Kumchoo & A. Pachanawan. 1998. A new tapeworm from Mae Sa stream fish of Chiang Mai, Thailand. *Rivista di Parassitologia* 15(59): 305-308.
- Wongsawad, C., O. Sey, A. Rojanapaibul, P. Chariyapongpun, S. Suwattanacoupt, T. Marayong, P. Wongsawad & J. Rojtinnakorn. 1998. Trematodes from amphibians and reptiles of Thailand. *Journal of the Science Society Thailand* 24(4): 265-274.
- Wongsawad, C., O. Sey, A. Rojanapaibul, P. Wongsawad, T. Marayong, J. Rojtinnakorn, S. Suwattanacoupt & A. Pachanawan. 1999. Description of *Gorgoderina gracilis* sp. n. (Trematoda: Gorgoderidae) from *Ichthyophis supachaii* Taylor, 1960 (Amphibia: Ichthyophiidae) of Thailand. *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae* 45(4): 293-297.
- Wongsawad, C., T. Marayong & BV. Jadhav. 1998. A new Ptychobothriidae tape-worm from Maesa Stream, Chiang Mai, Thailand. *Rivista di Parassitologia* 15(59) No.3: 295-298.
- Yenjai, C., S. Sripontan, P. Sriprajun, P. Kittakoop, A. Jintasirikul, M. Tanticharoen & Y. Thebtaranonth. 2000. Coumarins and carbazoles with antiplasmodial activity from *Clausena harmandiana*. *Planta Medica* 66(3): 277-279.
- กนิษฐา อู่ถาวร และพิไล พูลสวัสดิ์. 2543. การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการเลือกกินผลไม้ของนกเงือกที่อยู่ในพื้นที่อาศัยเดียวกันในช่วงฤดูผสมพันธุ์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี. *วารสารสัตว์ป่าเมืองไทย*. 8(1): 104-119.
- กรีก นฤทุม, บุญมา ป้านประดิษฐ์, จิตราภรณ์ ชวัชพันธุ์ และยิ่งยง โพสุขานติวัฒนา. 2542. สวนรวมพรรณไม้เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช. *วารสารวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* 17(2-3): 36-50.
- เจริญ คัมภีรภาพ. 2542. ทรัพยากรชีวภาพกับสังคมไทย. สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, กรุงเทพฯ. หน้า 253.
- ปิยะ เฉลิมกลิ่น, ชัยวัฒน์ บุญฝึก และพงษ์ศักดิ์ พลเสนา. 2542. การวิจัยพรรณไม้ดอกหอมในวงศ์กระดังงา. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* 14(1): 65-70.
- ปิยะ เฉลิมกลิ่น, พงษ์ศักดิ์ พลเสนา และชัยวัฒน์ บุญฝึก. 2542. การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของพรรณไม้ในวงศ์กระดังงา. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* 14(3): 25-29.
- ยศ สันตสมบัติ. 2542. สังคมศาสตร์กับการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่* 11(2): 197-209.
- ระวีวรรณ ศรีทอง และอจลา รุ่งวงษ์. 2541. ความรู้ดั้งเดิมของกะเหรี่ยงเกี่ยวกับการใช้และจัดการทรัพยากรชีวภาพ: ศึกษากรณีการใช้พืชให้สีในการย้อมผ้าของชาวกะเหรี่ยงโปภาคตะวันตก. *ข่าวสารป่ากับชุมชน* 5(10): 42-45.
- วสันต์ เพชรรัตน์. 2540. เห็ดป่าในภาคใต้ของประเทศไทย: I เห็ดปลวก (*Termitomyces* spp.). *วารสารสงขลานครินทร์* 19(2): 165-171.
- วสันต์ เพชรรัตน์. 2541. เห็ดป่าในภาคใต้ของประเทศไทย: II เห็ดเลนไทนัส (*Lentinus* spp.). *วารสารสงขลานครินทร์* 20(1): 35-40.

สุนนทิพย์ บุญนาค, อัมพา เหลืองภิรมย์ และประวีณา คงโนนกกอก. 2542. การศึกษาเซลล์พันธุศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลหวาย (*Dendrobium*) 4 ชนิด ในเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร และกาฬสินธุ์. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น 4 (1): 16-20.

สุวิทย์ วรรณศรี. 2542. นิเวศการกินอาหารของแมลง. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร 2(2): 60-63.

อาภารัตน์ มหาพันธ์, วรณัฐดา เฉลิมศิริ, วัชร กัลยาณัง, มยุรี ตั้งธนาวัฒน์, ทวี สัปปันนท์, ชาดรี สุชาการ, จรัสรัตน์ เล็กรุ่งเรืองกิจ, รัฐพงษ์ บาลัน, ปฐมพร พูนสวัสดิ์, สุชาติ ทิมกุล และวัลลภา อรุณไพโรจน์. 2543. สหรัยในแหล่งน้ำจืดเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล: 1. องค์ประกอบของชนิด. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 15(1): 3-20.

อาภารัตน์ มหาพันธ์, วรณัฐดา เฉลิมศิริ, วัชร กัลยาณัง, มยุรี ตั้งธนาวัฒน์ และวัลลภา อรุณไพโรจน์. 2543. สหรัยในแหล่งน้ำจืดเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล: 2. การแพร่กระจาย. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 15(2): 73-86.

1.2 ในการประชุมวิชาการ และอื่น ๆ 58 เรื่อง

- Asa, S., T. Yeemin, N. Ruengsawang & N. Chaitanawisuti. 1999. Ecology of a marine sponge, *Haliclona* cf. *Coerulescens* from coral communities in the Gulf of Thailand. In Romimoharto, K., S. Soemodihardjo & D. P. Praseno (eds.), Proceedings of the 9th JSPS Joint Seminar on Marine and Fisheries Sciences: Advances in Marine and Fisheries Sciences for the 21st Century, Bali, Indonesia. pp. 157-163.
- Blakesley, D., JA. McGregor & S. Elliott. 2000. Forest Restoration Research in Conservation Areas in Northern Thailand. In Worhurst, A. (ed.), Towards a Collaborative Environment Research Agenda. Macmillan Press, London. pp. 262-275
- Blakesley, D., S. Elliott & V. Anusarnsunthorn. 1998. Low Technology Tree Propagation and the Restoration of Natural Forest Ecosystems. In Davey, MR., PG. Anderson, KC. Lowe & JB. Power (eds.), Tree Biotechnology: Towards the Millennium. Nottingham University Press, pp. 31-44.
- Blakesley, D., V. Anusarnsunthorn, J. Kerby, P. Navakitbumrung, C. Kuarak, S. Zangkum, K. Hardwick & S. Elliott. 2000. Nursery Technology and Tree Species Selection for Restoring Forest Biodiversity in Northern Thailand. In Elliott, S., J. Kerby, D. Blakesley, K. Hardwick, K. Woods & V. Anusarnsunthorn (eds.), Forest Restoration for Wildlife Conservation, pp. 207-222.
- Brockelman, WY. 1998. Long Term Ecological Research Plot for the Study of Animal Diets in Khao Yai National Park, Thailand. In Poonswad, P. (ed.), The Asian Hornbills: Ecology and Conservation, pp. 307-310.
- Brockelman, WY. 1998. Study of Tropical Forest Canopy Height and Cover Using a Point-intercept Method. In Dallmeire, F. & JA. Comiskey (eds.), Forest Biodiversity Research, Monitoring and Modeling: Conceptual Background and Old Work Case Studies. Man and the Biosphere Series. UNESCO, Paris, and Parthenon Publishing, New York. 20:521-531.
- Chaibu, P. & P. Chantaramongkol. 1999. Caddisflies (Trichoptera) from the upper Ping River, Northern Thailand. Proceedings of the 9th International Symposium on Trichoptera, Chiang Mai. 53-55.
- Changtragoon, S. & AE. Szmidt. 1999. Measuring genetic diversity and mating system of Teak (*Tectona grandis*) in Thailand by means of isoenzyme gene markers. The International Teak Conference: Teak Beyond Year 2000, 23-25 August 1999, Empress Hotel, Chiang Mai. 11 p.
- Changtragoon, S. & AE. Szmidt. 2000. Genetic diversity of Teak (*Tectona grandis* Linn. F.) in Thailand revealed by Random Amplified Polymorphic DNA (RAPD) markers. Proceedings of IUFRO Conference on Tropical Species Breeding and Genetic Resources: Forest Genetics for the Next Millennium, 8-13 October 2000, Durban, South Africa. pp. 82-83.
- Changtragoon, S. 2000. Forest genetic resources of Thailand: status and conservation. In Uma Shaanker, R., KN. Ganeshaiah & KS. Bawa (eds.), Forest Genetic Resources: Status, Threats and Conservation Strategies. Oxford & IBH Publishing Co. Pvt. Ltd, New Delhi, pp. 141-151.

- Chantaramongkol, P., P. McQuillan & S. Promkutkaew. 1999. Analysis of Trichoptera adult seasonality from Huay Koo Kaow Stream, Chiang Mai Zoo, Doi Suthep, Thailand. Proceedings of the 9th International Symposium on Trichoptera, Chiang Mai. pp. 469-474.
- Cha-um, S., K. Mosaleeyanon, K. Supaibulwatana & C. Kirdmanee. 1999. Effect of salinity on water use efficiency, chlorophyll content, net photosynthetic rate and biomass of *Azadirachta indica* var. *siamensis* *in vitro* seedlings. Proceedings of the 5th Asia-Pacific Biochemical Engineering Conference, 15-18 November 1999, Phuket. (CD-ROM).
- Cha-um, S., K. Samibhak, C. Kirdmanee, K. Mosaleeyanon & R. Vanatsakul. 1999. The effect of salinity on growth, leaf succulence and chlorophyll content of *Eucalyptus plantlets* (*Eucalyptus camaldulensis*) *in vitro*. Proceedings of the 37th Kasetsart University Annual Conference, 3-5 February 1999, Bangkok. pp. 205-210.
- Elliott S. 2000. Defining forest restoration for wildlife conservation. In Elliott, S., J. Kerby, D. Blakesley, K. Hardwich, K. Woods & V. Anusarnsunthorn (eds.), Forest Restoration for Wildlife Conservation. pp. 13-18.
- Elliott S. 2000. Inter-relationships between wildlife and forest restoration. In Elliott, S., J. Kerby, D. Blakesley, K. Hardwich, K. Woods & V. Anusarnsunthorn (eds.), Forest Restoration for Wildlife Conservation. pp. 275-278.
- Elliott, S., J. Kdrby, V. Baimai & A. Kaosa-ard. 2000. Implementing the agenda. In Elliott, S., J. Kerby, D. Blakesley, K. Hardwich, K. Woods & V. Anusarnsunthorn (eds.), Forest Restoration for Wildlife Conservation. pp. 417-420.
- Elliott, S., P. Navakitbumrung, S. Zangkum, C. Kuarak, J. Kerby, D. Blakesley & V. Anusarnsunthorn. 2000. Performance of six native tree species, planted to restore degraded forestland in Northern Thailand and their response to fertiliser. In Elliott, S., J. Kerby, D. Blakesley, K. Hardwich, K. Woods & V. Anusarnsunthorn (eds.), Forest Restoration for Wildlife Conservation. pp. 245-256.
- Kerby, J., S. Elliott, JF. Maxwell, D. Blakesley & V. Anusarnsunthorn (eds). 2000. Tree Seeds and Seedlings for Restoring Forests in Northern Thailand. 151 p.
- Kirdmanee, C. & K. Mosaleeyanon. 2000. Environmental engineering for transplant production. In Kubota C. & C. Chun (eds.), Transplant Production in the 21st Century. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, pp. 78-82.
- Kirdmanee, C. 2000. Environmental engineering for plant production. Proceedings of the 2nd International Symposium on Trend in Plant Cell Culture and Biotechnology for Plant Production and Crop Improvement. pp. 18-33.
- Kitana, N., V. Yodyingyuad & K. Thirakhupt. 1999. Annual reproductive cycle of vulnerable softshell turtle, *Amyda cartilaginea*. In Kwon, HB., JMP. Joss & S. Ishii (eds.), Recent Progress in Molecular and Comparative Endocrinology, pp. 425-435. Hanrimwong Publishing, Seoul.
- Kovitvadhi, U., N. Dachprasert & A. Nakajinda. 1998. Culture of the glochidia of freshwater pearl mussel [*Hyriopsis* (*Limnoscapha*) *desowitzi*] in artificial media. The 36th Sci. Kasetsart University Annual Conference, Bangkok. (CD-ROM).
- Kuarak C, S. Elliott, D. Blakesley, P. Navakitbumrung, S. Zangkum, & V. Anusarnsunthorn. 2000. Propagating native trees to restore degraded forest ecosystems in Northern. In Elliott, S., J. Kerby, D. Blakesley, K. Hardwich, K. Woods & V. Anusarnsunthorn (eds.), Forest Restoration for Wildlife Conservation. pp. 257-263.
- Kumchoo, K. & C. Wongsawad. 1998. Light and scanning electron microscopy of *Rhabdochona* sp. (Nematoda: Rhabdochonidae). Journal of Electron Microscopy Society of Thailand 12: 68-69.
- Kumchoo, K., C. Wongsawad, P. Vanittanakom, S. Niwasabutra & N. Tichug. 1999. Ultrastructural surface of *Camallanus anabantis* Pearse, 1933 (Nematoda: Camallanidae) from *Anabas testudineus* Bloch, 1792. Journal of Electron Microscopy Society of Thailand 13: 68-69.
- Kunpradid, T. & Y. Peerapornpisal. 1999. Biodiversity of phytoplankton and macroalgae in Mae Sa stream, Doi Suthep-Pui National Park, Chiang Mai province. Proceedings of the International Conference on Water Resources Management in Intermontane Basins, Chiang Mai University, Thailand. pp. 391-399.

- Malicky, H. 1999. The net-spinning larvae of giant microcaddisfly, *Ugandatrichia* spp. (Trichoptera, Hydropsychidae). Proceedings of the 9th International Symposium on Trichoptera, Chiang Mai. pp. 199-204.
- Malicky, H. & P. Chantaramongkol. 1999. A preliminary survey of the Caddisflies (Trichoptera) of Thailand. Proceedings of the 9th International Symposium on Trichoptera, Chiang Mai. pp. 205-216.
- Nichapun, A., A. Pachanawan, C. Wongsawad, A. Rojanapaibul & N. Tichug. 1998. Ultrastructure of Tegumental surface of *Ganeo* sp. Klein, 1905 (Trematoda: Lecithodendriidae) in frog (*Rana tigerina*). Journal of Electron Microscopy Society of Thailand 12: 64-65.
- Nichapun, A., C. Wongsawad, A. Rojanapaibul, N. Mhad-arehin & B. Kuntalue. 1999. Tegumental surface of *Acanthostomum burminis* Bhalarao, 1926 (Trematoda: Acanthostomidae) from snake (*Xenochrophis piscator*). Journal of Electron Microscopy Society of Thailand 13: 70-71.
- Panha, S., C. Sutcharit, S. Tumpeesuwan & P. Tongkerd. 2001. Land snails biodiversity of Thailand. Proceedings of the UMS Workshop: The Evolution and Conservation of Biodiversity of Limestone Areas, The Institute for Tropical Biology & Conservation at University Malaysia Sabah, February 12, 2001, Kotakinabalu. pp. 11-14.
- Paphavasit, N., A. Piumsomboon, S. Chuaypanang, P. Tongnunui, V. Gunbuav, S. Sudara, A. Termvidchakorn & T. Lirdwittayaprasit. 2000. The role of Sikao mangrove forest as nursery ground for coastal fishery resources. Proceedings of Regional Seminar for East and Southeast Asian Countries: Ecotone VIII "Enhancing Coastal Ecosystem Restoration for the 21st Century", Ranong and Phuket provinces, 23-28 May 1999. pp. 120-127.
- Phosri, C., P. Sihanonth, A. Chalermpongse & AJS Whalley. 1999. Selection of *Pisolithus tinctorius* ectomycorrhizal fungi for reforestation program in Thailand. Proceedings of the International Symposium: Can Biological Production Harmonize with Environment? The United Nations University, 19-20 October. pp. 161-164.
- Potacharoen, W., M. Tanticharoen & M. Suwana-adth. 1998. Specialized microbial culture collection at BIOTEC. Proceedings of the International Conference on ASEAN Network on Microbial Researchers. Gadjali Mada University, Indonesia and the Institute of Physical and Chemical Research (RIKEN), Science and Technology Agency, Japan.
- Poungtaptim, R. & K. Pyramarn. 1998. Dominant spores and pollen grains in sediment of intramontane peat bog at Doi Inthanon, Chiang Mai province. Journal of Electron Microscopy Society of Thailand 12: 87-88.
- Poungtaptim, R. & K. Pyramarn. 1998. Spore morphology of *Plagiogyria communis* Ching in Thailand. Journal of Electron Microscopy Society of Thailand 12: 91.
- Radomsuk, S. & N. Sangpradub. 1999. Species diversity of caddisflies (Trichoptera: Hydropsychidae) in Promlaeng and Yakhrua streams, Nam Nao National Park, Thailand. Proceedings of the 9th International Symposium on Trichoptera, Chiang Mai. pp. 325-327.
- Ruangrit, K. & Y. Peerapornpisal. 1999. Biodiversity of green algae, family Desmidiaceae in the upper part of northern Thailand. Proceedings of the International Conference on Water Resources Management in Intermontane Basins, Chiang Mai University, Thailand. pp. 377-382.
- Ruengsawang, N. & T. Yeemin. 1998. Long-term changes of distribution and abundance of a sea urchin, *Diadema setosum*, in coral communities of Khang Khao Island, inner Gulf of Thailand. In Sudara, S. (ed.), Proceedings of the 8th JSPS Seminar on Marine Science: Marine Conservation and Resource Rehabilitation, Chiang Rai. pp. 215-220.
- Ruengsawang, N. & T. Yeemin. 1999. Preliminary study on bioerosion by a sea urchin, *Diadema setosum* in coral communities at Khang Khao Island, the inner Gulf of Thailand. In Romimoharto, K., S. Soemodihardjo & D. P. Praseno (eds.), Proceedings of the 9th Joint Seminar on Marine and Fisheries Sciences: Advances in Marine and Fisheries Sciences for the 21st Century, Bali, Indonesia. pp. 323-328.
- Sanoamuang, L. & S. Savatentalinton. 1999. New records of rotifers from Nakhon Ratchasima province, northeast Thailand, with a description of *Lecane baimaii* n. sp. Hydrobiologia 412: 95-101.

- Sanoamuang, L. 1999. Species composition and distribution of freshwater Calanoida and Cyclopoida (Copepoda) of Northeast Thailand. In Schram, FR. & JCV. Klein (eds.), Crustaceans and Biodiversity Crisis. Brill Academic Publishers, Leiden, 1: 217-230.
- Sattayakul, O., P. Sihanonth, S. Thienhirun & AJS. Whalley. 1998. Development of a fungus producing black stroma-like structures on termite fungus gardens in the absence of termite symbionts. Proceedings of the Asia-Pacific Mycological Conference on Biodiversity and Biotechnology, Prachuapkhirikhan. pp. 97-102.
- Scott, R., P. Pattanakaew, JF. Maxwell, S. Elliott & G. Gale. 2000. The effect of artificial perches and local vegetation on bird-dispersed seed deposition into regenerating sites. In Elliott, S., J. Kerby, D. Blakesley, K. Hardwich, K. Woods & V. Anusarnsunthorn (eds.), Forest Restoration for Wildlife Conservation. pp. 327-338.
- Sompong, S. & P. Chantaramongkol. 1999. Studies on phenology and life cycles of *Limnocentropus* sp. (Trichoptera: Limnocentropodidae) in Doi Inthanon range, Northern Thailand. Proceedings of the 9th International Symposium on Trichoptera, Chiang Mai. pp. 347-348.
- Somrithipol, S., EBG. Jones & NL. Hywel-Jones. 2000. Fungal diversity on fruits and seeds in a tropical forest ecosystem. Proceedings of The 38th Kasetsart University Annual Conference, Bangkok. pp. 151-159.
- Tassanakajon, A., P. Supungul, P. Jarayabhand, S. Klinbunga & V. Boonsaeng. 1998. Microsatellite variation in wild populations of the black tiger prawn, *penaeus monodon*, in Thailand. Agricultural Biotechnology: field and market. Proceedings of the 4th Asia-Pacific Conference on Agricultural Biotechnology, Darwin 13-16 July. pp. 225-257.
- Thani, I. & P. Chantaramongkol. 1999. Life history of *Ugandatrichia maliwan* (Trichoptera: Hydroptilidae) in Mae Klang Stream, Doi Inthanon range, Northern Thailand. Proceedings of the 9th International Symposium on Trichoptera, Chiang Mai. 411-413.
- Theerakulpisut, P., S. Bunnag, S. Sri-on, A. Chimrukkaew & K. Kong-nguen. 2000. Physiological responses of hydroponically-grown rice and tomato to salinity. Proceedings of the Second Bio-Systems Symposium and Workshop. Faculty of Science. Khon Kaen University, 3-7 July 2000, pp. 63-64.
- Yeemin, T., N. Ruengsawang & S. Sudara. 1999. Coral reef ecosystem in Thailand. In Koh, C. (ed.), Proceedings of the 1st Korea-Thailand Joint Workshop on Comparison of Coastal Environment: Korea-Thailand, Seoul, Korea. pp. 30-41.
- เจลิยว กุวังคะดิลก, สุวรรณิ พยพเสนา, ชัยณรงค์ บุญเพิ่มทอง และ วิสุทธิ ไบไม้. 2544. การแพร่กระจาย สัตว์ฐานวิทยา และเซลล์พันธุศาสตร์ของตัวอ่อนริ่นดำในภาคใต้ของประเทศไทย. สัมมนาวิชาการพันธุศาสตร์ ครั้งที่ 12: พันธุศาสตร์ยุคปฏิวัติ ขึ้น วันที่ 28-30 มีนาคม 2544 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ. หน้า 123-130.
- ไชมอน การ์เดนอร์, พินดา สิทธิสุนทร และวิไลวรรณ อนุสารสุนทร. 2543. ต้นไม้เมืองเหนือ: คู่มือศึกษาพรรณไม้ในป่าภาคเหนือ ประเทศไทย. โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. กรุงเทพฯ. 560 หน้า.
- ศิริลักษณ์ ช่วยพิน, ประเสริฐ ทองหนู่น้อย, ณัฐนิช เอี่ยมสมบูรณ์, อัจฉราภรณ์ เปี่ยมสมบูรณ์ และณัฐารัตน์ ปภาวสิทธิ์. 2540. ความหลากหลายของแพลงก์ตอนสัตว์ในป่าชายเลน: กรณีศึกษาคลองสีเกา จังหวัดตรัง และบริเวณปากแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร. รายงานการสัมมนาระบบนิเวศป่าชายเลนแห่งชาติ ครั้งที่ 10. หน้า III-2 (1-15).
- สมโภชน์ อัครทวิวัฒน์ และชวลิต วิทยานนท์. 2541. พรรณปลาในระบบแม่น้ำสาละวินของประเทศไทย. เอกสารวิชาการฉบับที่ 2. สถาบันพิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยาสาค์วน้ำ กรมประมง. 89 หน้า.
- สมศักดิ์ ปัญหา, จิรศักดิ์ สุจริต, ปิโยรส ทองเกิด, สักดิ์บวร คู่มปี่สุวรรณ, ชนิดาพร วรจักร, ผจญ ชนมิตร์มณี, JB. Bunch และ T. Asami. 2544. หลักฐานสำคัญของการกระบวนการเกิดวิวัฒนาการในหอยทากบก. การประชุมวิชาการทรัพยากรไทย อนุรักษ์และพัฒนาด้วยจิตสำนึกแห่งนักวิจัยไทย วันที่ 21-23 มิถุนายน 2544. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ. หน้า 53-56.
- สุจิตรา จางตระกูล และ AE. Szmidt. 2544. การประเมินความหลากหลายทางพันธุกรรมของไม้สักในประเทศไทยโดยใช้ Random Amplified Polymorphic DNA (RAPD). สัมมนาวิชาการพันธุศาสตร์ ครั้งที่ 12: พันธุศาสตร์ยุคปฏิวัติขึ้น วันที่ 28-30 มีนาคม 2544 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ. หน้า 90-95.

สมนทิพย์ บุญนาค และอำพา เหลืองภิรมย์. 2544. การศึกษาเซลล์พันธุศาสตร์ของกล้วยไม้ป่าในอุทยานแห่งชาติภูพาน. สัมมนาวิชาการพันธุศาสตร์ ครั้งที่ 12: พันธุศาสตร์ยุคปฏิวัติขึ้น วันที่ 28-30 มีนาคม 2544 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ. หน้า 185-188.

สุวิทย์ วรรณศรี. 2542. ชีวิตวิทยาของแมลง. สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์. 400 หน้า.

2. อยู่ในระหว่างการพิมพ์ (In Press, 2001) 55 เรื่อง

2.1 ในวารสารวิชาการ 40 เรื่อง

- Angsupanich, S. A new species of *Pagurapseudopsis* (Tanaidacea) from Songkhla Lake, Thailand. Crustaceana.
- Blakesley, D., S. Elliott, C. Kuarak, P. Navakitbumrung, S. Zangkum & V. Anusarnsunthorn. Propagating framework tree species to restore seasonally dry tropical forest: implications of seasonal seed dispersal and dormancy. Forest Ecology and Management.
- Boczek, J. & A. Chandrapatya. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XXXVII. Acarologia.
- Boonkerd, T & P. Ratchata. Pteridophytes flora of Khun Korn Waterfall Forest Park, Chiang Rai province. Journal Natural History Bulletin Siam Society.
- Bussaban, B., S. Lumyong, P. Lumyong, KD. Hyde & EHC. McKenzie. Endophytic fungi from *Amomum siamense*. Canadian Journal of Microbiology.
- Bussaban, B., S. Lumyong, P. Lumyong, KD. Hyde & EHC. McKenzie. Two new species of endophytes (Ascomycetes) from Zingiberaceae. Nova Hedwigia.
- Chaibu, P. & P. Chantaramongkol. Potential use of Trichoptera as biomonitoring agents for water pollution in the Ping River, Chiang Mai, Thailand. ScienceAsia.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLVI. Bulletin of the Polish Academy of Sciences 49.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLVII. Bulletin of the Polish Academy of Sciences 49.
- Chandrapatya, A. & J. Boczek. Studies on eriophyid mites (Acari: Eriophyoidea). XLVIII. Bulletin of the Polish Academy of Sciences 49.
- Chantaranothai, P. & S. Koomgratok. Taxonomic notes on some Southeast Asian species of *Vitex* L. (Labiatae). Kew Bulletin.
- Elliott, S., C. Kuarak, P. Navakitbumrung, S. Zangkum, V. Anusarnsunthorn & D. Blakesley. Propagating framework tree species to restore seasonally dry tropical forest in Northern Thailand. New Forest.
- Esser, H-J & K. Chayamarit. Two new species and a new name of Thai *Croton* (Euphorbiaceae). Thai forest Bulletin (Botany) 29.
- Esser, H-J. & K. Chayamarit. Notes on *Euphorbia* (Euphorbiaceae) in Thailand. Harvard Papers Botany 6.
- Esser, H-J. & S. Cafferty. The proposal to reject the name *Euphorbia pilulifera* L. (Euphorbiaceae). Taxon.
- Esser, H-J. & PC. Van Welzen. *Colobocarpos*, a new genus of Southeast Asian Euphorbiaceae. Kew Bulletin.
- Hettterscheid, WLA., D. Sookchaloem & J. Murata. *Typhonium* (Araceae) of Thailand: new species and a revised key. Aroideana 24.
- Jumnongthai, J. & N. Chotikavanitch. Recent brackish foraminifera from Southern Peninsular Thailand. Journal of the Geological Society of Thailand.
- Kittayapong, P., KJ. Baisley, RG. Sharpe, V. Baimai & SL. O'Neill. Maternal transmission efficiency of *Wolbachia* superinfections in *Aedes albopictus* populations in Thailand. American Journal of Tropical Medicine and Hygiene 63.

- Na Songkhla, B. & C. Chandraprasong. *Dillenia scabrella* (D. Don) Wall. (Dilleniaceae), a new recorded to Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany).
- Na Songkhla, B. & P. Klinratana. *Bauhinia ornata* Kurz var. *subumbellata* (Pierre ex Gagnep.) K. & SS. Larsen (Leguminosae-Caesalpinioideae), a new recorded to Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany).
- Panha, S. Two new species of *Diplommatina* from Thailand (Prosobranchia : Diplommatinidae). The Natural History Journal of Chulalongkorn University 1(1)
- Panha, S., C. Sutcharit, A. Maneewong & JB. Burch. Two new species of *Amphidromus* from Thailand with anatomical notes on several species (Pulmonata : Camaenidae). The Nautilus.
- Panha, S., C. Sutcharit, P. Tongkerd & JB. Burch. Morphogeography of an endemic tree snail genus *Amphidromus* of Thailand (Pulmonata : Camaenidae). Of Sea and Shore 23(6)
- Pekthong, T. & Y. Prerapornpisal. Fifty one new record species of freshwater diatom in Thailand. Journal of the Faculty of Science, Chiang Mai University.
- Rachata, P & T. Boonkerd. *Selaginella ciliaris* (Retz.) Spring (Selaginellaceae), a new recorded Species of Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany).
- Sanoamuang, L. & S. Athibai. A new species of *Heliodiaptomus* (Copepoda, Diaptomidae) from Northeast Thailand. Crustaceana.
- Sanoamuang, L. Distributions of three *Eodiaptomus* species (Copepoda: Calanoida) in Thailand, with a redescription of *E. draconisignivomi* Brehm, 1952. Hydrobiologia.
- Sanoamuang, L., & H. Segers. Additional records of retifers from Thailand, with descriptions of two new species. Journal of Limnology.
- Sanoamuang, L., C. Saengaroorn & W. Kotethip. The Cladocera of Lake Kud-Thing, a shallow lake in Nong Khai province, Northeast Thailand. Journal of Crustacean Biology.
- Sanoamuang, L., N. Saengphan & G. Murugan. A new species of *Branchinella* Sayce, 1902 (Crustacea, Anostraca, Thamnocephalidae) from Thailand, the first record of this genus in Southeast Asia. Hydrobiologia.
- Silalom, S. & P. Chantaramongkol. Some Philopotamidae larvae (*Trichoptera*) in streams and different elevation in Doi Suthep-Pui National Park, Chaing Mai Province, Thailand. ScienceAsia.
- Sookchaloem, D. Studies of *Schismatoglottis* (Araceae) in Thailand. Thai Forest Bulletin (Botany).
- Soontornchainaksaeng, P. & K. Chaiyasut. Chromosome number reveiws of monocotyledons from Thailand I-III. The Natural History Bulletin of the Siam Society.
- Soontornchainaksaeng, P. & T. Jenjittikul. Chromosomal variation of dicotyledons recorded from Thailand I-II. The Natural History Bulletin of the Siam Society.
- Wipornpun, P., S. Lumyong, P. Lumyong & KD. Hyde. Endophytic fungi from wild banana (*Musa acuminata*) at Doi Suthep-Pui National park, Thailand. Mycological Research.
- Wongrat, L. Freshwater phytoplankon tn the Central part of Thailand: Class Euglenophyceae. Kasetsart University Meseum of Fisheries, Note.
- เสาวภา อังสุภานิช และ อำนาจ ศิริเพชร. 2544. บทบาทและการแพร่กระจายของสัตว์หน้าดินชนิดเด่น *Apseudes sapensis* Chiton 1926 (Crustacea: Tanaidacea) ในทะเลสาบสงขลา ภาคใต้ของประเทศไทย. วารสารสงขลานครินทร์.
- อุไร จิรมงคลการ และอึ้งยง ไพบูลย์สานติวัฒนา. 2544. การสำรวจพืชอาหารบริเวณป่าเต่าดำ จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร ฉบับที่ 1-6.

2.2 ในการประชุมวิชาการ และอื่น ๆ 15 เรื่อง

- Angsupanich, S., N. Srisuwan & S. Maneepong. Litter fall production and decomposition in a Mangrove stand (*Lumnitzera racemosa* Willd. Community) in Songkhla Lake, Thailand. Proceedings of the 11th JSPS Joint Seminar on Marine Science, 20-22 November 2000, The National Olympics Memorial Youth Center, Tokyo, Japan.
- Asa, S., T. Yeemin, N. Chaitanawisuti & A. Kritsanapuntu. Sexual reproduction of a marine sponge, *Peterosia* sp. from coral communities in the Gulf of Thailand. Proceedings of the 9th International Coral Reef Symposium, Bali, Indonesia.
- Chaibu, P., P. Chantaramongkol & H. Malicky. The Caddisflies (Trichoptera) of Ping River, Northern Thailand, with particular reference to domestic pollution. Proceedings of the 10th International Symposium on Trichoptera, Potsdam, Germany.
- Chainapong, T., S. Traichaiyaporn & S. Choonluchano. Influence of environmental factors on free-living nitrogen-fixing Cyanobacteria in rice field. Proceedings of the 7th International Phycological Congress, Greece.
- Changtragoon, S. An integrated molecular population genetic approach for forest tree conservation and management in Thailand. In Biotechnology for Tree Conservation and Management. European Tropical Forest Research Network (ETFRN) News.
- Cheunbarn, S. & P. Chantaramongkol. Distribution of Trichoptera and their relationship to water quality in the upper Ping Watershed, Thailand. Proceedings of the 28th International Association of Theoretical and Applied Limnology; 4th-10th February 2001, Melbourne, Australia.
- Kunpradit T. & Y. Prerapornpisal. Distribution of macroalgae in Mae Sa Stream, Doi Suthep-Pui National Park. Proceedings of the 7th Phycological Congress. 18-26 August 2001, Thessaloniki, Greece.
- Luadee, P. & P. Chantaramongkol. Comparison of *Stenopsyche siamensis* larvae morphology using Scanning Electron Microscopy as a measure of Ecotoxicity. Proceedings of the 10th International Symposium on Trichoptera. Potsdam, Germany.
- Luadee, P., P. Chantaramongkol & T. Prapamontol. Sublethal effects of organophosphate and carbamate pesticides on cholinesterase activity of *Stenopsyche siamensis* (Trichoptera: Stenopsychidae). Proceedings of the 28th International Association of Theoretical and Applied Limnology, Melbourne, Australia.
- Sanoamuang, L. & W. Kotethip. A new species of *Brachionus* (Rotifera, Monogononta, Brachionidae) from riverine swamps of Northeast Thailand. Hydrobiologia.
- Sompong, U. & Y. Peerapornpisal. Cyanophyte in hot spring areas of Northern Thailand. Proceedings of the 7th International Phycological Congress, Greece.
- Srisuwan, N., S. Angsupanich & S. Maneepong. Structure of mangrove stand *Lumnitzera racemosa* Willd. Community in Songkhla Lake. Proceedings of the 11th National Seminar on Mangrove Ecology 9-12 July 2000. Trang Plaza Hotel, Trang. The National Research Council of Thailand, Bangkok.
- Thamsenanupap, P., T. Prommi & P. Chantaramongkol. Trichoptera seasonality analysis in Doi Suthep-Pui National Park, Thailand. Proceedings of the 28th International Association of Theoretical and Applied Limnology 4-10 February 2001, Melbourne, Australia.
- Trichaiyaporn, S., P. Tularak & T. Chainapong. Seasonal succession of *Cylindrospermopsis raciborskii* (Wolozs) in Mae Ngat Somboonchol Dam Reservoir. Proceedings of the 7th International Phycological Congress, Greece.
- Tularak, P., S. Traichaiyaporn & A. Rojanapibul. Seasonal succession of phytoplankton in Mae Ngat Somboonchol Dam Reservoir. Proceedings of The 7th International Phycological Congress, Greece.

รายชื่อโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์

กลุ่ม: จุลินทรีย์ เห็ดรา ไวเดน

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	เอก แสงวิเชียร (มร.)	การแยกสายพันธุ์ราจากไลเคนที่รวบรวมได้จากป่าภูตีสวนทราย อ.นาแห้ว จ.เลย	R_139002
2.	พิบูลย์ มงคลสุข (มร.)	การเก็บรวบรวมและจำแนกสายพันธุ์ไลเคนในเขตป่าภูตีสวนทราย อ.นาแห้ว จ.เลย	R_638002
3.	ขจรศักดิ์ วงศ์ชีวรัตน์ (มร.) พิบูลย์ มงคลสุข	การศึกษาอนุกรมวิธานและนิเวศวิทยาของไลเคนวงศ์ทริพพิเลียซีอีในประเทศไทย	T_541011
4.	จิตติพร ภูปร่าง (มร.) กัณห์ชัย บุญประกอบ	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของไลเคนวงศ์พาร์มีเลียซีอีในประเทศไทย	T_541004
5.	เยาวลักษณ์ อัมพรรัตน์ (จุฬาฯ)	การเก็บรวบรวมและจำแนกสายพันธุ์สาหร่าย และไลเคนในเขตพื้นที่ภาคเหนือ	R_639006
6.	ชุตติวรรณ เดชสกุลพัฒนา (มก.)	การสำรวจและเก็บรวบรวม Microorganism จากทะเลไทย	R_638003
7.	อภิชาติ ปิลันธนาภักย์ (บูรพา)	การสำรวจและเก็บรวบรวมสายพันธุ์ราจากป่าจาก	R_140005
8.	เสาวลักษณ์ พงษ์ไพจิตร (มอ.)	ความหลากหลายทางชีวภาพของเห็ดในป่าบาลา จ. นราธิวาส	R_141015
9.	พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ (มก.)	ความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ในป่าชายเลน	R_141021
10.	มณฑารพ สุชาธรรม (จุฬาฯ) हरषा पुनढेपयकर्म	การคัดแยก <i>Aureobasidium pullulans</i> จากใบสน <i>Pinus</i> sp.	T_543038
11.	อภิญญา วงษ์แก้ว (มช.) ศิริวิทย์ สิริมงคลรัตน์	ความหลากหลายทางชีวภาพของเชื้อราที่ทำลายแมลง ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำหนาวและโคกภูตากา	T_541093
12.	Nigel Hywel-Jones (ศษ.)	Biodiversity of Fungi in Thailand: collection, isolation and identification	R_141022
13.	Nigel Hywel-Jones (ศษ.)	Contributions toward a <i>Hypocrella</i> monograph	R_144008
14.	กนกศรี ทัศนากัย (ศษ.)	<i>Cordyceps unilutiralis</i> , isolation and characterization of a common but fastidious species	R_144009
15.	สมศักดิ์ ศิวิชัย (ศษ.)	Biodiversity and ecological study of freshwater fungi in Thailand	R_143016
16.	สายัณห์ สมฤทธิ์ผล (ศษ.)	การแยกเชื้อและการจำแนกเชื้อรามูลสัตว์	R_144005
17.	ปรีชา กลิ่นเกษร (มหิดล)	การสำรวจ เก็บ และรวบรวมเห็ด (macro fungus) ในพื้นที่บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว และพื้นที่ใกล้เคียง	R_139011
18.	มรกต สุกโชติรัตน์ (มช.)	การสำรวจ เก็บ และรวบรวมเห็ด (macro fungus) ในพื้นที่บริเวณอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย และพื้นที่ใกล้เคียง	R_139012
19.	วสันต์ เพชรรัตน์ (มอ.)	การสำรวจ เก็บ และรวบรวมเห็ด (macro fungus) ในพื้นที่บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนาช้าง และพื้นที่ใกล้เคียง	R_139013
20.	วสันต์ เพชรรัตน์ (มอ.)	ความหลากหลายของเชื้อราสร้าง zoospore ในป่าพรุสิรินธร จ. นราธิวาส	R_142018
21.	อัจฉรา พัฒนเดช (มอ.) วสันต์ เพชรรัตน์	เชื้อรา <i>Aspergillus</i> ที่สร้างแอฟลาทอกซิน ในพืชสมุนไพรตากแห้ง	T_542074
22.	ปัทมาภรณ์ กฤตยพงษ์ (มหิดล)	การศึกษาความหลากหลาย การแพร่กระจาย และความสามารถของ <i>Wolbachia</i> ในการนำพายีนเข้าสู่ประชากรธรรมชาติของแมลงเจ้าบ้าน	R_139026
23.	น้ำทิพย์ ชุมพลกุลวงศ์ (ศษ.)	การใช้ Random Amplified Polymorphic DNA Fingerprinting ในการจัดจำแนกเชื้อรา Genus <i>Paecilomyces</i>	R_141018

*ปริญญาเอก **ปริญญาตรี

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
24.	สุดารัตน์ ตีรเพชรกุล (มจร.)	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนจุลินทรีย์กับการเปลี่ยนแปลงในระดับความเค็มของดินในพื้นที่ อ. บรบือ	R_139028
25.	นันทกร บุญเกิด (มทส.)	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทางระบบนิเวศต่อการเปลี่ยนแปลงประชากรของจุลินทรีย์ที่ตรึงไนโตรเจน	R_240001
26.	อรรวรรณ ปิยะบุญ (มทส.) นันทกร บุญเกิด	ความหลากหลายทางด้านพันธุกรรมของแบคทีเรียตรึงไนโตรเจนแบบอิสระในระบบนิเวศวิทยาที่ต่างกันของประเทศไทย	T_540074
27.	ศศิธร อินทร์นอก (มสท.) หนึ่ง เตียอำรุง	ความหลากหลายทางพันธุกรรมของไซยาโนแบคทีเรียที่ตรึงไนโตรเจนในระบบนิเวศต่าง ๆ ในประเทศไทย	T_540073
28.	อภิชาติ สุขสว่าง (มก.) สมพร ชุนห์ลือชานนท์	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศต่อการเปลี่ยนแปลงประชากรของ <i>Cyanobacteria</i>	T_540075
29.	พิกุล ธรรมานิมิตกุล (มก.) ชวลิต ฮงประยูร	อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางระบบนิเวศต่อประชากรไรโซเบียมในดิน	T_540082
30.	รัตนวดี หอมจันทร์ (จุฬาฯ) วรวุฒิ จุฬาลักษณ์นากุล	พลาสมิดโปรไฟล์ของไรโซเบียม ในถั่วเขียวจากพื้นที่โครงการสร้างป่าและป่าพันธุกรรมพืช จ. นครราชสีมา	T_542080
31.	สายสมร ลำยอง (มช.)	พึงใจที่เจริญในต้นพืชป่าไม้เนื้ออ่อน ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	R_142006
32.	วารินทร์ เตจ๊ะ (มช.) สายสมร ลำยอง	เชื้อราที่อาศัยอยู่ในและบนต้นปาล์ม อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	T_542081
33.	ทวีรัตน์ วิจิตรสุนทรกุล (มจร.)	การศึกษาความสัมพันธ์ในระดับโมเลกุลของไม้วงศ์ยาง และเชื้อราเอดโตไมคอร์ไรซาในป่าของประเทศไทย	R_142028
34.	เชิดชัย โพธิ์ศรี (จุฬาฯ) ประกิตต์สินี สีหนนทร์	การคัดเลือก <i>Pisolithus tinctorius</i> ราเอดโตไมคอร์ไรซาเพื่อใช้ในโครงการปลูกป่าในประเทศไทย	T_540046
35.	ออมสิน สัตยกุล (จุฬาฯ) ประกิตต์สินี สีหนนทร์	ลักษณะและสรีรวิทยาของรา ที่แยกจากเห็ดโคน	T_539042
36.	กุลล ถมมา (มช.) วีระศักดิ์ ศักดิ์ศิริรัตน์	ฐานฐานวิทยาและศักยภาพในการเพาะเลี้ยงเห็ดป่ากินได้ในเขต อ. ภูเวียง จ. ขอนแก่น	T_542070
37.	รัตเชตร เขยกลั่น (สจล.) พรรณี ฐิตาภิขิต	ความหลากหลายทางชีวภาพของเห็ดราขนาดใหญ่ในเขตศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาเขียว จ. ชลบุรี	T_541034
38.	เพลินพิศ ลัทธิสุงเนิน (มจร.) ยุวพิน เลิศวีระวัฒน์	การศึกษาลักษณะทางฐานฐานวิทยา, ลักษณะทางกายภาพ และองค์ประกอบของกรดไขมันเพื่อใช้ในการจัดกลุ่ม <i>Aschersonia</i>	T_539041
39.	สุจิตรา โกศล (มก.) เลขา มาโนช	ชนิดและปริมาณของราในดิน น้ำ และพืชภายใต้แปลงปลูกสักลุ่มน้ำลั่นทม จ. กาญจนบุรี	T_540036
40.	นิยม สุดเพระ (มก.) เลขา มาโนช	ความหลากหลายของราดินและราโรคพืชในดินปลูกพืชไร่ จ. สกลนคร	T_540061

กลุ่ม 2: สาหร่ายและแพลงก์ตอน

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	ยุวดี พิรพรพิศาล (มช.)	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชและแพลงก์ตอนสัตว์ ในลำน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	R_139015
2.	ทัตพร คุณประดิษฐ์ (มช.) ยุวดี พิรพรพิศาล	ความหลากหลายทางชีวภาพของแพลงก์ตอนพืชและสาหร่ายขนาดใหญ่ ในลำน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	T_541077
3.	ดริย์ เป็กทอง (มช.) ยุวดี พิรพรพิศาล	ความหลากหลายทางชีวภาพและการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยใช้ benthic diatoms ในลำน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เชียงใหม่	T_541079*
4.	ประเสริฐ ไวยะกา (มช.) ยุวดี พิรพรพิศาล	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชและเบนทิกอัลจี ในลำน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ระดับความสูง 600 ถึง 1,075 เมตร	T_539033
5.	ทัตพร คุณประดิษฐ์ (มช.) ยุวดี พิรพรพิศาล	ความหลากหลายของสาหร่ายขนาดใหญ่ ไดอะตอมพื้นท้องน้ำ และความสัมพันธ์กับวัฏจักรไนโตรเจนในลำน้ำที่สำคัญของภาคเหนือ	T_543081*
6.	พิษณุ วรรณธง (มช.) ยุวดี พิรพรพิศาล	การสำรวจชนิด นิเวศวิทยาของสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงินในลุ่มน้ำภาคเหนือ บางแห่ง และการเพาะเลี้ยง	T_543082
7.	อุดมลักษณ์ สมพงษ์ (มช.) ยุวดี พิรพรพิศาล	ความหลากหลายทางชีวภาพของสาหร่ายในน้ำพุร้อนบางแห่ง ในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย	T_541078
8.	คมสัน เรืองฤทธิ์ (มช.) ยุวดี พิรพรพิศาล	ความหลากหลายทางชีวภาพของสาหร่ายสีเขียวกลุ่มเดสมีดส์ ในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย	T_541080
9.	พรศิลป์ ผลพันธ์ (มอ.)	อนุกรมวิธานของแพลงก์ตอนพืชในกลุ่มไดโนแฟลกเจลเลตในอำวไทย	R_139021
10.	พรรณณี สอาดฤทธิ์ (มอ.) พรศิลป์ ผลพันธ์	ความหลากหลายและการแพร่กระจายของคลาโดเซอราในแหล่งน้ำจืด จ. ตรัง	T_542101
11.	สุภาพร แสงแก้ว (มอ.) พรศิลป์ ผลพันธ์	ความชุกชุมและการแพร่กระจายของเบนทิกไมโครแอลจี ในแนวปะการังบริเวณอำวดังเช่น จ. กูเก็ด	T_543003
12.	สุเปัญญา จิตตพันธ์ (มอ.) พรศิลป์ ผลพันธ์	การจำแนกชนิดของไรต์เฟอริในเขตพื้นที่ป่าพุ ภาคใต้ของประเทศไทย	T_541051
13.	อาภารัตน์ มหาพันธ์ (วท.)	การสำรวจและเก็บรวบรวมสายพันธุ์สาหร่ายจากแหล่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ: สาหร่ายในแหล่งน้ำจืดเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	R_139040
14.	อาภารัตน์ มหาพันธ์ (วท.)	การสำรวจและเก็บรวบรวมสายพันธุ์สาหร่าย (Microalgae) จากแหล่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ	R_638001
15.	ลัดดา วงศ์รัตน์ (มก.)	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนน้ำจืด (คลอโรไฟตาและโครโมไฟตา) (ปีที่ 1)	R_140016
16.	ลัดดา วงศ์รัตน์ (มก.)	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนน้ำจืด (คลอโรไฟตาและโครโมไฟตา) (ปีที่ 2)	R_143002
17.	นิตยา วุฒิเจริญมงคล (มก.) ลัดดา วงศ์รัตน์	ความหลากหลาย และความชุกชุมของแพลงก์ตอนสัตว์คลาสไฮโดรซัว (planktonic hydrozoan, Class Hydrozoa) ในอำวไทย	T_543070
18.	วรรณดา พิพัฒน์เจริญชัย (มก.) ลัดดา วงศ์รัตน์	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนสัตว์ใน จ. กาญจนบุรี	T_541030
19.	พิมพ์พรณ ดันสกุล (มอ.)	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนน้ำจืดในภาคใต้	R_140027

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
20.	เบญจวรรณ แก้วเดิม (มอ.) พิมพ์พรณ ดันสกุล	ความหลากหลายของชนิดสาหร่ายในดินบริเวณป่าสมบูรณ์ ป่าที่ถูกรบกวนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไดโนเสาร์ และป่าสงวนใกล้เคียง	T_542016
21.	ละออศรี เสนาะเมือง (มข.)	ความหลากหลายชนิดและการแพร่กระจายของไร่น้ำนางฟ้าในประเทศไทย	R_142017
22.	ศุจิภรณ์ อธิบาย (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายชนิดและการแพร่กระจายของไร่น้ำนางฟ้าในเขต จ. ขอนแก่น และอุดรธานี	T_542029
23.	สุพิศตรา เหล็กจาน (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายชนิดและการแพร่กระจายของไร่น้ำนางฟ้า ในเขต จ. มหาสารคาม และร้อยเอ็ด	T_542030
24.	ปริญา ตั้งปัญญาพร (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายชนิดและการแพร่กระจายของไร่น้ำนางฟ้า ในเขต จ. สกลนคร และนครพนม	T_542032
25.	ละออศรี เสนาะเมือง (มข.)	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนสัตว์น้ำจืดในประเทศไทย (โรติเฟรา) (ปีที่ 1)	R_140028
26.	ละออศรี เสนาะเมือง (มข.)	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนสัตว์น้ำจืดในประเทศไทย (โรติเฟรา) (ปีที่ 2)	R_142011
27.	ละออศรี เสนาะเมือง (มข.)	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนสัตว์น้ำจืดในประเทศไทย (โรติเฟรา) (ปีที่ 3)	R_144002
28.	จุฬามาส แสงอรุณ (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายชนิดและความชุกชุมของคลาโดเซอราในกุดทิง จ. หนองคาย	T_541065
29.	วีระ ยินดี (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายชนิดและการแพร่กระจายของโคปีปอดในเขต จ. สุรินทร์	T_541084
30.	สุคนธ์ทิพย์ เสวตณลินทล (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายของโรติเฟอราในเขต จ. นครราชสีมา	T_539022
31.	วิราวรรณ โคตรทิพย์ (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายชนิดและการแพร่กระจายของโรติเฟอราในป่าบึงป่าทามบริเวณลุ่มน้ำมูล	T_543055
32.	ศิริชัย ไม้ทาค่า (มข.) ละออศรี เสนาะเมือง	ความหลากหลายชนิดและการแพร่กระจายของคลาโดเซอรา และโคปีปอดในป่าบึงป่าทามบริเวณลุ่มน้ำมูล	T_543056
33.	ศิริเพ็ญ ตรีชัยยาพร (มข.)	ความหลากหลายทางชีวภาพของโปรติสต์และคุณภาพน้ำในแม่น้ำปิง	R_142024
34.	วนิดา เขมะนุชชัย (มข.) ศิริเพ็ญ ตรีชัยยาพร	ความหลากหลายทางชีวภาพของสาหร่ายพวงมณีเกาะในเขตป่าดิบดอยอินทนนท์	T_541058
35.	ทวีเดช ไชยนาพงษ์ (มข.) ศิริเพ็ญ ตรีชัยยาพร	ความหลากหลายทางชีวภาพของสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน ในนาข้าว อ. แม่ริม จ. เชียงใหม่	T_542036
36.	วุฒินันท์ ศิริรัตนวราร (มข.) ศิริเพ็ญ ตรีชัยยาพร	ความหลากหลายของสาหร่ายและการปนเปื้อนของตะกั่วในสาหร่าย ตะกอนดิน และคุณภาพน้ำบางประการในคลองแม่ข่า จ. เชียงใหม่	T_541057
37.	ธำรงค์ ปรงเกียรติ (มข.) ศิริเพ็ญ ตรีชัยยาพร	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชและคุณภาพน้ำ ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล	T_541016
38.	พรศิริ ตู่ลาภักซ์ (มข.) ศิริเพ็ญ ตรีชัยยาพร	ความหลากหลายทางชีวภาพของแพลงก์ตอนพืช สาหร่ายยัดเกาะ และสัสมันท์เชิงอาหารของปลาในพืชบางชนิด ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล	T_542037
39.	ชลลยา ทรงรูป (จุฬาฯ) อัจฉราภรณ์ เปี่ยมสมบูรณ์	สัณฐานวิทยา และการสร้างพิษของไดโนแฟลกเจลเลตสกุล <i>Alexandrium</i> บริเวณอ่าวไทยตอนบน	T_540042

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
40.	ศิริลักษณ์ ช่วยพั้ง (จุฬาฯ) อัจฉราภรณ์ เปี่ยมสมบูรณ์	เพลงก่ตอนสัตว์ในบริเวณป่าชายเลน อ. สิเกา จ. ตรัง โดยเน้นกุ้งและปูวัยอ่อน	T_540043
41.	วิชาญ กันบัว (จุฬาฯ) อัจฉราภรณ์ เปี่ยมสมบูรณ์	ความหลากหลายและความชุกชุมของเพลงก่ตอนพืชในป่าชายเลน อ. สิเกา จ. ตรัง	T_540044
42.	ปรีดา ชีพพานิช (มก.) อุทัยวรรณ โกวิทวาทิ	ชนิดและปริมาณของเพลงก่ตอนพืชในท้องทางเดินอาหาร และบริเวณที่พบหอยกาบน้ำจืดวงศ์ Amblemidae ในลุ่มแม่น้ำมูล	T_542021
43.	อรรชนี ชำนาญศิลป์ (มก.) สุนันท์ ภัทรจินดา	การจำแนกชนิดโคอะดอมที่พบบนปะการังเทียม บริเวณอ่าวขาม เกาะเสม็ด จ. ระยอง ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบลำแสงส่องกราด	T_542071
44.	ทิวาวรรณ นวลดา (มน.) วิทย์ ธารชลาณกิจ	การศึกษาชนิดและปริมาณเพลงก่ตอนในแม่น้ำแควน้อย จ. พิษณุโลก	T_543009
45.	สิริแซ พงษ์สวัสดิ์ (มทส.) สมพงษ์ ธรรมถาวร	การใช้ความหลากหลายทางชีวภาพของเพลงก่ตอนพืชตรวจสอบคุณภาพน้ำ ในสระเก็บน้ำพระราม 9 จ. ปทุมธานี	T_543027*
46.	ณภัทร น้อยน้ำใส (มทส.) ณัฐวุฒิ ธานี	ความหลากหลายทางชีวภาพของเพลงก่ตอนและความสัมพันธ์กับปัจจัย สิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศแหล่งน้ำไหลของลุ่มน้ำลำพระเพลิง	T_542017*

กลุ่ม 3: พืชและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	Paul J. Grote (มทส.)	การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพของพืชใน Cenozoic era ในประเทศไทย	R_141020
2.	ทวีศักดิ์ ธิติเมธาโรจน์ (มก.) วีระชัย ณ นคร	การศึกษาสภาพป่าและพรรณพฤษภชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูเวียง จ. ขอนแก่น	T_539019
3.	วิไลวรรณ อนุสารสุนทร (มช.)	สำรวจความหลากหลายของชนิดพรรณไม้ที่มีท่อและการกระจายของพรรณไม้ ทางภูมิศาสตร์ ณ อุทยานแห่งชาติดอยหลวง จ. เชียงราย	R_139029
4.	ทวีศักดิ์ บุญเกิด (จุฬาฯ)	ความหลากหลายของพรรณไม้บริเวณวนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ จ. เชียงราย	R_140009
5.	สหัช จันทนารพินท์ (จุฬาฯ) ทวีศักดิ์ บุญเกิด	ความหลากหลายของไบรโอไฟต์บริเวณยอดเขาหลวง อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง จ. ประจวบคีรีขันธ์	T_544015
6.	ปรีชญา ศรีสง่า (อสพ.)	การสำรวจพรรณไม้บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเหือง อ. นาแห้ว จ. เลย	R_140014
7.	พวงเพ็ญ ศิริรักษ์ (มอ.)	ความหลากหลายของพรรณพืชบริเวณโดนงาช้าง ภาคใต้ของประเทศไทย	R_139037
8.	ประนอม จันทรโณทัย (มช.)	การศึกษาความหลากหลายของพรรณไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน	R_139005
9.	วิไลวรรณ มนุศิลป์ (มช.) ประนอม จันทรโณทัย	พรรณไม้วงศ์ผักปราบในอุทยานแห่งชาติภูพาน	T_540039
10.	มณฑล นอแสงศรี (มช.) ประนอม จันทรโณทัย	พืชวงศ์หญ้าในเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน จ. สกลนคร	T_540068
11.	พิทักษ์ ใจคง (มช.) ประนอม จันทรโณทัย	อนุกรมวิธานพืชเผ่าย่อย Barleriinae (Acanthaceae) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	T_542064
12.	อมรรัตน์ ประจักษ์สูตร (มช.) ประนอม จันทรโณทัย	การศึกษาเบื้องต้นของพืชวงศ์กระดุมเงินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย	T_540069
13.	ประภาพร ทับทิมทอง (มช.) ประนอม จันทรโณทัย	การศึกษาเบื้องต้นของพืชสกุลผักไผ่น้ำ <i>Polygonum</i> L. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	T_540038
14.	คณิต แวงวาสิต (มช.) ประนอม จันทรโณทัย	พืชสกุลหญาลิ้นงู (<i>Hedyotis</i> L.) ในประเทศไทย	T_541076

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
15.	พิมพ์ดี พรพงศ์รุ่งเรือง (มข.) ประนอม จันทโรนัย	อนุกรมวิธานของพืชเผ่า Inuleae (Asteraceae) ในประเทศไทย	T_542063
16.	จรัส สิริติวงศ์ (มข.) ประนอม จันทโรนัย	พืชสกุลพนมสวรรค์ (Clerodendrum L.) ในประเทศไทย	T_541075
17.	ภาสกร บุญชาติ (มข.) ประนอม จันทโรนัย	การศึกษาอนุกรมวิธานพืชสกุลยางโอน (Polyalthia Blume) ในประเทศไทย	T_541090
18.	ชัยชาญ มณีรัตน์รุ่งโรจน์ (จุฬาฯ) บุศปรณ ณ สงขลา	อนุกรมวิธานของไม้ต้นและไม้พุ่มบริเวณเขาวังเขมร จ. กาญจนบุรี	T_542068
19.	วรรณชัย ชำแท่น (จุฬาฯ) บุศปรณ ณ สงขลา	อนุกรมวิธานของไม้ล้มลุกและไม้เลื้อยบริเวณเขาวังเขมร จ. กาญจนบุรี	T_542069
20.	อัจฉรา ตีระวัฒนานนท์ (มก.) สุนน มาสุธน	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพรรณไม้ในสกุล Macaranga Thouars (Euphorbiaceae) ในประเทศไทย	T_540055
21.	ณรงค์ คุณขุนทด (มก.) รัชชัย สันติสุข	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพรรณไม้วงศ์น้อยหน้าในป่าตะวันออก	T_541017
22.	จันทิรา หุติพันธ์ (มก.) วีระชัย ณ นคร	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพืชสกุลเฟิร์นในสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จ. เชียงใหม่	T_541035
23.	นฤมล กฤษณชาติ (มก.) ดวงใจ สุขเฉลิม	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพรรณไม้สกุลตัว และสกุลบัวทองในประเทศไทย	T_542076
24.	ปิยชาติ ไตรสารศรี (จุฬาฯ) วิดา เทพหัตถ์	การศึกษาอนุกรมวิธานของพืชให้สีย้อมเส้นใยธรรมชาติในประเทศไทย	T_540003
25.	มลิวรรณ นาคขุนทด (มก.) สุรินทร์ ปิยะโชคนากุล	การศึกษาอนุกรมวิธานของพืชสกุลมังกุดบางชนิด โดยการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ	T_540058
26.	วีรญา บุญเตี้ย (มก.) สุชาดา ศรีเพ็ญ	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของกก สกุล Eleocharis R.Br. และ Cyperus Linn. บางชนิดบริเวณแหล่งน้ำในเขตกรุงเทพมหานคร	T_540064
27.	สราวุธ สังข์แก้ว (มก.) ดวงใจ สุขเฉลิม	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพรรณไม้สกุลตงหนในประเทศไทย	T_541088
28.	สุพจน์ แสงมณี (จุฬาฯ) ทวีศักดิ์ บุญเกิด	ชีวอนุกรมวิธานของชงโคดำ Bauhinia pottsii G.Don ในประเทศไทย	T_542001*
29.	วิไลลักษณ์ สุตวิไล (มข.) ปิยะดา ชีระกุลพิศุทธิ์	การศึกษาเปรียบเทียบพืชสกุล Gomphai Schreb. และ Ochne L.	T_543022
30.	ปิยะรัตน์ อัฐรัตน์ (มข.) อัจฉรา ธรรมถาวร	การศึกษาพัฒนาการของเมกะสปอร์และแกมีโทไฟต์เพศเมียของพืชวงศ์กก (Cyperaceae) 20 ชนิด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	T_540012
31.	กมลหทัย พูลพงษ์ (มข.) อัจฉรา ธรรมถาวร	กายวิภาคศาสตร์สำหรับอนุกรมวิธานของ Fimbristylis Vahl (Cyperaceae) ในประเทศไทย	T_542004
32.	เอื้อมพร จันทร์สองดวง (มข.) อัจฉรา ธรรมถาวร	กายวิภาคศาสตร์เปรียบเทียบของพืชวงศ์กระเช้าสีดา (Aristolochiaceae) ในประเทศไทย	T_543076
33.	กนกอร โคตรนนท์ (มข.) อัจฉรา ธรรมถาวร	กายวิภาคศาสตร์สำหรับอนุกรมวิธานของ Pyrrosia Mirbel ในประเทศไทย	T_543001
34.	มานิต คัดอยู่ (จุฬาฯ) เรณู ดาวโรฤทธิ์	กายวิภาคเปรียบเทียบของพืชสกุล Cassia บางชนิดในประเทศไทย	T_543041
35.	สุรศักดิ์ ราตรี (มทส.) สมพงษ์ ธรรมถาวร	นิเวศวิทยาการสืบพันธุ์ของไม้ยืนต้นในป่าเต็งรังที่หนองระเวียง จ. นครราชสีมา	T_543028*
36.	สนอง จอมเกาะ (มทส.) สมพงษ์ ธรรมถาวร	เอกนิเวศวิทยาของกระเทียมนา (Isoetes coromandelina L.) พืชที่ใกล้จะสูญพันธุ์ของประเทศไทย	T_543029*

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
37.	ปริญญา สุกแก้วณี (มอ.) ช่อทิพย์ ปุรินทวรกุล	การศึกษาสถานวิทยาละอองเรณูของพรรณไม้ในทะเลน้อย จ. พัทลุง	T_542034
38.	รัฐพงษ์ พวงทับทิม (จุฬาฯ) โกสุม พิระมาน	การศึกษาเรณูของพรรณพฤษชาติในอ่างพรุฑูเขาที่ยอดดอยอินทนนท์ จ. เชียงใหม่	T_541047
39.	โกสุม พิระมาน (จุฬาฯ)	การศึกษาวิจัยสถานวิทยาละอองเรณูของพันธุ์ไม้วงศ์เปกล้า (Euphorbiaceae) ในประเทศไทย	R_140003
40.	พวงผกา สุนทรชัยนาคแสง (มหิดล)	การศึกษาเซลล์พันธุศาสตร์ของพันธุ์ไม้วงศ์เปกล้า (Euphorbiaceae) ในประเทศไทย	R_140002
41.	ก้องกานดา ชยามฤต (กปม.)	การศึกษาวิจัยด้านอนุกรมวิธานพืชของพันธุ์ไม้วงศ์เปกล้า (Euphorbiaceae) ในประเทศไทย	R_139004
42.	จิตรชัย เงินแสงสรวย (มก.) ก้องกานดา ชยามฤต	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพืชสกุล <i>Acalypha</i> (Euphorbiaceae) ในประเทศไทย	T_540052
43.	ขวัญใจ รวยสูงเนิน (มก.) ก้องกานดา ชยามฤต	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพืชสกุล <i>Cleistanthus</i> (Euphorbiaceae) ในประเทศไทย	T_540053
44.	กัลยา ภัทรหิรัญกนก (มก.) ก้องกานดา ชยามฤต	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพืชสกุล <i>Baliospermum</i> (Euphorbiaceae) และสกุลที่ใกล้เคียงในประเทศไทย	T_540054
45.	สุจิตรา จางตระกูล (กปม.)	การประเมินสถานภาพของแหล่งพันธุกรรมในไม้สัก โดยใช้ molecular markers	R_139001
46.	ปรีชา ประเทพา (มมส.)	การศึกษาความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมในระดับประชากรของพืชสกุลถั่วแปบช้าง 2 ชนิดในประเทศไทย	R_140006
47.	ปรีชา ประเทพา (มมส.)	ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการระดับโมเลกุลในถั่วแปบช้างและกันภัยมหิดล โดยใช้ข้อมูลลำดับเบสใน ITS และความผันแปรของประชากรด้วยการใช้ RFLP เป็นตัวตรวจสอบ	R_142008
48.	ปรีชา ประเทพา (มมส.)	ความหลากหลายทางพันธุกรรมของข้าวป่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	R_143018
49.	ปรีชา ประเทพา (มมส.)	ความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของ waxy gene กับปริมาณแป้งอะไมโลสในข้าวไทย	R_144013
50.	ทศพร พิพัฒน์ภานุกุล (มช.) สุนทิพย์ บุญนาค	การศึกษาเซลล์พันธุศาสตร์ สรีรวิทยา สันฐานวิทยา และการแสดงออกของจีนในข้าวแปลงพันธุ์บางชนิด	T_542075*
51.	อาทิตย์ยา จิมรักแก้ว (มช.) ปิยะดา ชีระกุลพิศุทธิ์	สรีรวิทยาและกายวิภาคศาสตร์ของข้าวทนเค็ม	T_542006
52.	จิตติพร ทรรคณียากร (มช.) ปริทรรณ ไตรสนธิ	การศึกษาพืชล้มลุกตระกูลถั่วในวงศ์ Papilionaceae ในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย	T_541055
53.	ปิยะ เฉลิมกลิ่น (วท)	การรวบรวมและจำแนกพรรณไม้ในวงศ์กระดังงา (ปีที่ 1)	R_139025
54.	ปิยะ เฉลิมกลิ่น (วท)	การรวบรวมและจำแนกพรรณไม้ในวงศ์กระดังงา (ปีที่ 2)	R_141040
55.	ปิยะ เฉลิมกลิ่น (วท)	การรวบรวมและจำแนกพรรณไม้ในวงศ์กระดังงา (ปีที่ 3)	R_142003
56.	ปิยะ เฉลิมกลิ่น (วท)	การรวบรวมและจำแนกพรรณไม้ในวงศ์กระดังงา (ปีที่ 4)	R_143005
57.	ดวงใจ สุขเฉลิม (กปม.)	การศึกษาด้านอนุกรมวิธานของพรรณไม้วงศ์บุก บอน (Araceae) ในประเทศไทย	R_142014
58.	วัลลภ หมัดโล๊ะ (มก.) ดวงใจ สุขเฉลิม	การศึกษาด้านอนุกรมวิธานของพรรณไม้วงศ์บุก (Araceae) ในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมและอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ จ. กาญจนบุรี	T_543080
59.	ละเอียด คงกู่ (จุฬาฯ) วรุณี จุฬาลักษณ์นากุล	การศึกษาการโอไทป์ของบุกวงศ์ Araceae	T_542056
60.	จรัญ มากน้อย (มอ.) พวงเพ็ญ ศิริรักษ์	ความหลากหลายและความสัมพันธ์กับแหล่งที่อยู่ของพืชวงศ์ขิง (Zingiberaceae) ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ใน จ. ยะลา และนราธิวาส	T_542005

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
61.	โองการ วนิชาชีวะ (มอ.) วัลลี สุวจิตตานนท์	การจำแนกพืชวงศ์ขิงในสกุลกระชายและสกุลที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีทางชีววิทยาระดับโมเลกุล	T_543014
62.	สุรพล แสนสุข (มข.) ประนอม จันทโรนัย	การศึกษาสัณฐานวิทยา โครโมโซม และละอองเรณูของพรรณไม้วงศ์ขิง ในอุทยานแห่งชาติภูพาน	T_540037
63.	ศิริดารัตน์ จูเจีย (มก.) สุมน มาสุชน	การศึกษาทางอนุกรมวิธานของเฟิร์นในอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง	T_543030
64.	ส่องศรี สุขสร้อย (มข.) ประนอม จันทโรนัย	เฟิร์นในอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จ. อุบลราชธานี	T_543016
65.	ยุธยา อยู่เย็น (จุฬาฯ) ทวีศักดิ์ บุญเกิด	การศึกษาอนุกรมวิธานของพืชจำพวกเฟิร์น และกลุ่มใกล้เคียง บริเวณอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง จ. ประจวบคีรีขันธ์	T_542078
66.	ฉันทพล รุ่งเรือง (มก.) สุวิทย์ แสงทองพราว	ความแปรผันของประชากรกล้วยไม้เหลืองแม่ปิงในอุทยานแห่งชาติแม่ปิง จ. ลำพูน	T_543035
67.	ธนาทิพย์ ศิลปวัฒนกุล (จุฬาฯ) สุมิตรา คงชื่นสิน	การประเมินความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมของพืชในสกุล <i>Vigna</i> บางชนิด ด้วยการวิเคราะห์แบบคลัสเตอร์ และมัลติวาเรียต	T_543018
68.	ทัศนวิวรรณ ก้อนจันทร์เทศ (จุฬาฯ) ต่อศักดิ์ สีลานนท์	ลักษณะประจำพันธุ์กับการประเมินและลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ฝ้าย	T_543036
69.	เจนจิรา มาหา (มข.) สมบูรณ์ อนันตลาโภชัย	ความหลากหลายทางด้านพันธุกรรมของพันธุ์ลำไยในเขตภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย โดยเทคนิค Random Amplified Polymorphic DNA (RAPD)	T_542012
70.	เฉลิมพล เกิดมณี (ศษ.)	การวิจัยพื้นฐานและการพัฒนาพันธุ์ไม้ป่าทนเค็ม โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ	R_139038
71.	ชวลิต นิยมธรรม (กปม.)	โครงการสำรวจวิจัยพรรณไม้ป่าบาโล-ฮาลา จ. ยะลา และ จ. นราธิวาส	R_141010
72.	ชวลิต นิยมธรรม (กปม.)	การขยายพันธุ์พืชกินได้และพืชสมุนไพรสู่ชุมชนป่าบาโล จ. นราธิวาส	R_642008
73.	ชวลิต นิยมธรรม (กปม.)	โครงการสำรวจวิจัยพืชกินได้และพืชสมุนไพรจากป่าบาโล จ. นราธิวาส	R_341013
74.	ชวลิต นิยมธรรม (กปม.)	การบริหารจัดการโครงการวิจัย พัฒนา และการจัดการทรัพยากรชีวภาพ ในพื้นที่ป่าพรุสิรินธรและป่าบาโล-ฮาลา จ. นราธิวาส	R_742002
75.	กรีก นฤทุม (มก.)	สวนรุกขชาติแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช	R_740001
76.	รวีวรรณ ดันตาวณิช (มก.) สุวิทย์ แสงทองพราว	การเปลี่ยนแปลงของพรรณพืชและสิ่งแวดล้อมตามแนวขวางของป่าชายหาด ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จ. ภูเก็ต	T_542035
77.	นิพิฏ์ ศรีสุวรรณ (มอ.) เสาวภา อังสุภาณิช	โครงสร้าง ผลผลิตจากการร่วงหล่นของซากพืชและการผุสลาย ของใบไม้ในป่าไม้ฝาดดอกขาว ทะเลสาบสงขลา	T_539039
78.	ประกาศ สว่างโชติ (มอ.) พวงเพ็ญ ศิริรักษ์	ลักษณะโครงสร้างสังคมพืชในป่าดิบชื้นเขตร้อนระดับต่ำ บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนาซาฮัง จ. สงขลา	T_539016
79.	เจริญวิทย์ หาญแก้ว (มก.) สนิท อักษรแก้ว	แนวทางการทดแทนของป่าพรุโต๊ะแดงและพรุควนเคร็ง ภาคใต้ของประเทศไทย	T_541024*
80.	สุภาณีย์ กองกมล (มก.) สนิท อักษรแก้ว	อัตราการย่อยสลายและรายย่อยใบโกงกางใบเล็ก และใบเสมขาว ณ ปากแม่น้ำท่าจีน จ. สมุทรสาคร	T_542105*
81.	Warren Y. Brockelman (มหิดล)	การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของป่า: อาหารชะนี พรรณพืช และผลผลิต จากพืช	R_239001
82.	Warren Y. Brockelman (มหิดล)	การติดตามความสัมพันธ์ระหว่างพืชและสัตว์ในแปลงตัวอย่างถาวร สำหรับวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ ณ มอสิงโต อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	R_242001

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
83.	Warren Y. Brockelman (มหิดล)	การเปรียบเทียบโครงสร้างของพืชและความหลากหลายชนิดของนกในสวนสมรมกับป่าธรรมชาติ ที่บ้านคีรีวงศ์ จ. นครศรีธรรมราช	R_244003
84.	Warren Y. Brockelman (มหิดล)	การศึกษาการตายของประชากรต้นไม้ในแปลงศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพมอสิงโต	R_244004
85.	ชุตินันท์ กาญจน์กิจ (มหิดล) Warren Y. Brockelman	การศึกษาลักษณะดึงดูดของพืชที่เป็นอาหารของชะนีมือขาว (<i>Hylobates lar</i>)	T_540051
86.	กนก เลิศพานิช (มหิดล) Warren Y. Brockelman	การศึกษานิเวศวิทยาของไม้เลื้อยเนื้อแข็งบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	T_543052*
87.	กนก เลิศพานิช (จุฬาฯ) จิรากรรณ์ คชเสนี	ขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับศึกษาระบบนิเวศป่าผลัดใบแบบต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	T_539029
88.	เพ็ญศรี ศรีภักษ์ (จุฬาฯ) จิรากรรณ์ คชเสนี	โครงสร้าง องค์ประกอบและแนวโน้มการทดแทนของสังคมพืชในระบบนิเวศป่าผลัดใบ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	T_539028
89.	พวงผกา แก้วกรม (จุฬาฯ) จิรากรรณ์ คชเสนี	ผลของการย่อยสลายเศษซากพืช ต่อสารอาหารในระบบนิเวศป่าผลัดใบเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	T_539031
90.	ภูวดล โกมณเฑียร (จุฬาฯ) จิรากรรณ์ คชเสนี	ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติ ของดินกับโครงสร้างระบบนิเวศ ป่าผลัดใบเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	T_539032
91.	ปานแก้ว รัตนศิลป์ (จุฬาฯ) จิรากรรณ์ คชเสนี	พลวัตของผลผลิตมวลชีวภาพและ ความอุดมสมบูรณ์ของดินในระบบวนเกษตรที่มีความหลากหลาย	T_539030
92.	กุลธิดา เมืองคำ (มก.) นริศ ภูมิภาคพันธ์	ขนาดของพื้นที่อาศัยและชนิดพืชอาหารตามฤดูกาลของชะนีมือขาวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จ. อุทัยธานี	T_542022
93.	สุธี สอนประสิทธิ์ (มก.) สันต์ เกตุปราณีต	ผลกระทบของไฟป่าต่อพืชและดินในป่าเต็งรังผสมสนบริเวณอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว จ. เพชรบูรณ์	T_544011
94.	ปริญญ์ กล้าพุด (มก.) สันต์ เกตุปราณีต	พลวัตของธาตุอาหารในป่าดิบธรรมชาติบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	T_544014*
95.	ไชยา อุดมศรี (มก.) ศิริประภา เปรมเจริญ	โครงสร้างสังคมพืชในบึงโขงหลง และกุตทิง จ. หนองคาย	T_543075
96.	นันทา สิทธิราช (มช.) แสวง รวยสูงเนิน	การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Productivity) ของป่าบุ่ง ป่าทาม ที่มีผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ในระดับต่าง ๆ กัน กรณีศึกษา: บ้านปากยาม อ. ศรีสงคราม จ. นครพนม	T_542020
97.	สคาร จันทิศักดิ์ (มก.) พงษ์ศักดิ์ สหุณาฬ	การศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาของความสัมพันธ์ระหว่างสังคมพืชพรรณไม้ป่าและปัจจัยทางด้านดินตามการเปลี่ยนแปลงทางระดับความสูงของภูมิประเทศในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	T_543068*
98.	วิมลมาศ นัยภักดี (จุฬาฯ) พิพัฒน์ พัฒนาผลไพบุลย์	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของป่าเต็งรังตามระดับความสูงบริเวณสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จ. เชียงใหม่	T_541045
99.	George A. Gale (มจร.)	บทบาทของนกในการปลูกป่าในภาคเหนือของประเทศไทย	R_142029
100.	George A. Gale (มจร.)	ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมและมนุษย์วิทยาที่มีผลต่อการก่อตัวของ (<i>Castanopsis indica</i>) ซึ่งเป็นต้นไม้ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	R_142020
101.	คันสนีย์ ศรีอมรมงคล (มจร.) George A. Gale	การศึกษาปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการงอกของเมล็ดก่อข้าว	T_543019
102.	สรายุทธ บุญยะเวชชีวิน (กปม.)	นิเวศวิทยาการเกิดกล้าไม้ใหม่ของป่าดิบแล้งในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	R_244001

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
103.	วิไลวรรณ อนุสารสุนทร (มช.)	การติดตามตรวจสอบระยะยาวของการฟื้นตัวของความหลากหลายทางชีวภาพในแปลงฟื้นฟูป่าในภาคเหนือของประเทศไทย	R_244005
104.	Stephen Elliott (มช.)	การวิจัยเพื่อฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของป่าเสื่อมโทรมในเขตพื้นที่อนุรักษ์ทางภาคเหนือของประเทศไทย	R_240002
105.	มนู ปناهกุล (มช.) Stephen Elliott	ความหลากหลายของพรรณไม้พื้นล่าง ตามแนวลำน้ำแม่มอน ที่ระดับความสูง 475 เมตร ถึง 575 เมตร ณ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน จ. ลำปาง	T_539025
106.	อรนุช ค้อไม้ (มช.) Stephen Elliot	ผลของกิจกรรมต่าง ๆ ในการฟื้นฟูป่า ต่อความหลากหลายของไม้พื้นล่างและกล้าไม้	T_542060
107.	เนตรนภิศ จิตแหลม (มช.) วิไลวรรณ อนุสารสุนทร	ผลของภาชนะปลูก การกำจัดรากโดยใช้อากาศ และปุ๋ยต่อการผลิตต้นกล้าสำหรับการฟื้นฟูป่า	T_542082
108.	เชิดศักดิ์ เกื้อรักษ์ (มช.) วิไลวรรณ อนุสารสุนทร	ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของกล้าไม้ในธรรมชาติ และวิธีนำมาเพาะเลี้ยงในเรือนเพาะชำ	T_543007
109.	พูนพิพจน์ นวกิจบำรุง (มช.) วิไลวรรณ อนุสารสุนทร	ผลของไม้ยืนต้นที่โตเต็มวัยต่อการตั้งตัวของกล้าไม้ในพื้นที่ป่าที่ถูกทำลาย	T_542093
110.	เกริก ผักกาด (มช.) วิไลวรรณ อนุสารสุนทร	ฐานข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลและเมล็ดของไม้ยืนต้นในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	T_539021
111.	สุกัญห์ พึ่งกุล (มก.) อุทิศ ภูอินทร์	การทำแผนที่พรรณพืชโดยการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และปัจจัยแวดล้อมที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว	T_541094
112.	สุธีระ ทองขาว (มอ.) เรืองชัย ดันสกุล	รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของพืชน้ำในทะเลสาบคุชุต (สงขลา) ระหว่าง พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2539: ศึกษาโดยภาพถ่ายดาวเทียม	T_539010
113.	ชูศรี ไตรสนธิ (มช.)	พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชนกลุ่มน้อยเผ่าต่าง ๆ บริเวณดอยแม่สะลอง จ. เชียงราย	R_339003
114.	ชูศรี ไตรสนธิ (มช.)	การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวกู๋และลัวะ ในอุทยานแห่งชาติดอยภูคา จ. น่าน	R_339004
115.	กานต์มณี ภาคุณ (มช.) ชูศรี ไตรสนธิ	พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวกู๋และชาวลัวะในเขต ต. บ่อเกลือเหนือ อ. บ่อเกลือ จ. น่าน	T_541062
116.	ทัศนวิศ ยะโส (มช.) ปริทรรศน์ ไตรสนธิ	พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวกู๋และชาวลัวะในเขต ต. ภูฟ้า อ. บ่อเกลือ จ. น่าน	T_541054
117.	เทวินทร์ อัครศิลากุล (ACED)	โครงการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ชุมชนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาการปลูกพืชและไม้พื้นเมืองภายในบริเวณบ้าน จ. เชียงราย (ศวพช.)	R_340003
118.	สันติ วัฒนฐานะ (อสพ.)	การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชสมุนไพรที่ใช้เป็นยาตองในภาคเหนือของประเทศไทย	R_339002
119.	เจนจิรา จตุรัตน์ (มช.) ปริทรรศน์ ไตรสนธิ	สัณฐานวิทยาและกายวิภาคของถั่วพื้นบ้านใน จ. เชียงใหม่ น่าน และแม่ฮ่องสอน	T_541056
120.	สิริวรรณ สุขศรี (มก.) ศิริประภา เปรมเจริญ	พฤกษศาสตร์พื้นบ้านในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง จ.หนองคาย	T_543077
121.	ภัทรพร ภาภูตานนท์ ณ มหาสารคาม (มก.) วีระชัย ณ นคร	การศึกษาความหลากหลายของพืชและพฤกษศาสตร์พื้นบ้านในป่าบึงชีหลง จ. มหาสารคาม	T_543049
122.	วิบูลย์ เข็มเฉลิม (มมบ.)	การศึกษาพรรณพฤกษชาติ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในป่าดงวันออกอย่างยั่งยืน	R_339001
123.	สมศักดิ์ สุขวงศ์ (RECOFTC)	โครงการเสริมศักยภาพชุมชนเพื่อการจัดการป่าและทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน: การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการป่าและทรัพยากรชีวภาพโดยชุมชน	R_339007

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
124.	ระวีวรรณ ศรีทอง (AGRECO/PGRC)	การฟื้นฟูและพัฒนาองค์ความรู้ดั้งเดิมเกี่ยวกับการทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ	R_341017
125.	อลงกต ชูแก้ว (WFT)	โครงการศึกษาภูมิความรู้เชิงพฤกษศาสตร์ของชุมชนกะเหรี่ยง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร	R_340001
126.	อุไร จิรมงคลการ (มก.) ยิ่งยง ไพสุตานันต์พัฒนา	การสำรวจพรรณพืชสมุนไพรบริเวณป่าเต็งดำ จ. กาญจนบุรี	T_542061
127.	เสรี จัยพริก (คปต.)	องค์ความรู้ท้องถิ่นภาคใต้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากป่าอย่างยั่งยืน	R_340006
128.	ภมร แผงกุล (มอ.) สายัณห์ สดุดี	ความหลากหลายและการใช้ประโยชน์ของพรรณพืช ป่าไต่เทพ และความหินลับ อ. สะบ้าย้อย จ. สงขลา	T_540008
129.	เกศริน มณีนน (มอ.) พวงเพ็ญ ศิริรักษ์	การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชนเผ่าชาวกู ใน จ. ยะลา และตรัง	T_542077
130.	วรรณัฐ ดั่งอิทธิพลการ (มช.) ชูศักดิ์ วิทยาภัก	การพัฒนาพืชเศรษฐกิจบนที่สูง กับการอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพ กรณีศึกษาหมู่บ้านชาวม้ง ในเขตป่าอนุรักษ์	T_539011*
131.	สุรวัลย์ เสถียรไทย (จุฬาฯ)	ประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ของป่าไม้สักที่อุทยานแห่งชาติแม่ยม	R_339008
132.	โสภณ นฤชัยกุล (มก.) ปิติ กันตังกุล	การประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการไม่ใช้: กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร จ. กาญจนบุรี และตาก	T_544027
133.	ลำแพน จอมเมือง (มช.) ประสาน ดังสิกุลบุตร	บทบาทของธุรกิจชุมชนที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการ ป่าชุมชน: กรณีศึกษาด้านลพบุรี อ. ปัว จ. น่าน	T_540047
134.	บานจิตร์ สายร่อคำ (มช.) อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	บทบาทผู้หญิงกับรูปแบบการจัดการพืชพื้นบ้าน กรณีศึกษาบ้านใหม่สันติสุข กิ่ง อ. ภูเพียง จ. น่าน	T_541087

กลุ่ม 4: สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	ธงชัย งามประเสริฐวงศ์ (จุฬาฯ) กัชร ชีรคุปต์	ความหลากหลายของชนิด การแพร่กระจาย และผลของปัจจัยทาง กายภาพต่อประชากรหาค Family Haemaphysidae ที่พบในประเทศไทย	T_542039
2.	สมศักดิ์ ปัญหา (จุฬาฯ)	อนุกรมวิธานของหอยทากจำพวกหอยทากในประเทศไทย มาเลเซีย และเวียดนาม	R_139035
3.	สมศักดิ์ ปัญหา (จุฬาฯ)	ชีวภูมิศาสตร์ของหอยทากบกสวายงาม สกุล <i>Amphidromus</i> Alber, 1850	R_143004
4.	อัญชิรา มะณีวงศ์ (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญหา	การปรับปรุงอนุกรมวิธานของหอยทากบกสกุล <i>Macrochlamys</i> , <i>Cryptozona</i> และ <i>Hemiplecta</i> ของประเทศไทย	T_543015
5.	สรวิศ คลอวัฒนินทร์ (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญหา	กายวิภาคเปรียบเทียบของหอยทากบกบางชนิดในป่าชายเลนบริเวณอ่าวไทย ตอนบน	T_542027
6.	นฤมล มัชยศักดิ์สุข (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญหา	การใช้ไอโซโทปของหอยทากบกบางชนิด ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขาช้างฤาไน และเขาสอยดาว	T_539003
7.	พงษ์รัตน์ ดำรงโรจน์วัฒน์ (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญหา	การใช้ไอโซโทปของหอยทากบกสกุล <i>Amphidromus</i> Alber, 1850	T_542026
8.	ศักดิ์บวร ตุ่มปุ้สุวรรณ (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญหา	อนุกรมวิธานของหอยงวงท้อสกุล <i>Rhiostoma</i> Benson, 1860 ในประเทศไทย	T_544017
9.	เพิ่มศักดิ์ ยี่มิน (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญหา	ขนาดและรูปร่างของชิ้นแมนเทิล ที่ปลุกถ่ายต่อการเกิดไข่มุก ในหอยมุกน้ำจืด <i>Hyriopsis (Hyriopsis) bialatus</i> และ <i>Pseudodon vondembuschianus ellipticus</i>	T_539006

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
10.	นฤมล เตชะประเสริฐ (มก.) อุทัยวรรณ โกวิทวาท	การเพาะเลี้ยงหอยมุกน้ำจืด <i>Hyriopsis (Limnoscapha) desowitzi</i> ระยะไกลชนิดเดียวในสภาพปลอดเชื้อ	T_539034
11.	ประทุม คำนาท (มก.) อุทัยวรรณ โกวิทวาท	อนุกรมวิธานของหอยกาน้ำจืดวงศ์ Amblemidae ในลุ่มแม่น้ำมูล	T_542003
12.	ชดนาถ มีสุขโช (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญญา	การไต่ของหอยกาน้ำจืดวงศ์ Amblemidae ที่พบในลุ่มน้ำยมและน่าน	T_539002
13.	อาภรณ์ โพธิ์พงษ์วิวัฒน์ (จุฬาฯ) เมตติศักดิ์ จารยะพันธุ์	เครื่องหมายทางพันธุกรรมที่จำเพาะต่อชนิดของหอยเป่าอื้อเขตร้อนที่พบใน ประเทศไทย	T_542057
14.	ปิยะวรรณ ไหมละเอียด (จุฬาฯ) เมตติศักดิ์ จารยะพันธุ์	การตอบสนองทางสรีรวิทยา ของหอยเจาะปะการังต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณ ตะกอนแขวนลอย ความเค็ม และปริมาณทองแดง	T_539038
15.	ดวงเดือน ไกรลาศ (มศ.)	การศึกษาความหลากหลายของหอยน้ำจืดในเขตพื้นที่ป่าเต็งดำ อ. ไทรโยค จ. กาญจนบุรี	R_141033
16.	อัศนี มีสุข (กทร.)	ความหลากหลายและวิวัฒนาการของฟอสซิลหอยกาน้ำจืดยุคจูแรสสิก-ครีเตเชียส ในประเทศไทย	R_141029
17.	สัญญา ศุภจันทร์ (มมส.) พิรุณ วิสุทธิแพทย์	การศึกษาชนิดอาหารและอัตราการเจริญของหอยหอม	T_540070**
18.	สัญญา ศุภจันทร์ (จุฬาฯ) ไพบุลย์ นัยเนตร	อนุกรมวิธานของปูน้ำจืดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	T_543025
19.	ชนาคม บัณฑิตดวงศรีรัตน์ (จุฬาฯ) สมศักดิ์ ปัญญา	การกระจายทางภูมิศาสตร์ของปูเสฉวนในประเทศไทย	T_544009
20.	เสริมศักดิ์ นันทิทรภัก (รท.ชม.)	ชีววิทยาของปูก่า (<i>Terrestrial nandidorhi</i>) ในเขต อ. สูงเม่น จ. แพร่	R_141041
21.	วณิชชา น้อยวงศ์ (จุฬาฯ) ไพบุลย์ นัยเนตร	อนุกรมวิธานของกุ้งน้ำจืดสกุล <i>Macrobrachium</i> Bate, 1868 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย	T_543024
22.	แสวลี วิบูลย์กิจ (มก.) ประจวบ หล้าอุบล	ความหลากหลายของชนิดกุ้งสกุล <i>Penaeus</i> ที่พบในบริเวณ อ่าวไทยตอนบน	T_542100
23.	เปรมฤทัย สุพรรณกุล (จุฬาฯ) อัญชลี ทศนาขจร	ความแปรผันทางพันธุกรรมและโครงสร้างประชากรของกุ้งกุลาดำ <i>Penaeus monodon</i> ในประเทศไทย โดยตัวตรวจสอบชนิดไมโครแซเทลไลต์	T_540049
24.	สิริพร พงษ์สมบุรณ์ (จุฬาฯ) อัญชลี ทศนาขจร	การตรวจหาความแปรผันทางพันธุกรรมในประชากรกุ้งกุลาดำ <i>Penaeus</i> <i>monodon</i> โดยการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ	T_539023
25.	ชโลบล วงศ์สวัสดิ์ (มช.)	ความหลากหลายของหนอนพยาธิในลำนน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	R_139031
26.	กานดา คำชู (มช.) ชโลบล วงศ์สวัสดิ์	การสำรวจและการใช้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนศึกษาพื้นผิวพยาธิตัวกลมใน ปลาน้ำจืดจากลำนน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	T_541021
27.	อดิเทพพรชัย ภาชนะวรรณ (มช.) ชโลบล วงศ์สวัสดิ์	ความหลากหลายและการศึกษาพื้นผิวของพยาธิใบไม้ในปลาน้ำจืด จากลำนน้ำแม่สา	T_540084
28.	นิพนธ์ หมายอดิน (มช.) ชโลบล วงศ์สวัสดิ์	การสำรวจหนอนพยาธิกลุ่มโมโนเจเนียจากปลาดุกกลุ่มผสม (บักอูย) ในบ่อเลี้ยง อ. สันทราย จ. เชียงใหม่	T_542083
29.	อรรณพ นิษพันธ์ (มช.) ชโลบล วงศ์สวัสดิ์	การสำรวจและศึกษาพื้นผิวของหนอนพยาธิ ในสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ และสัตว์เลื้อย คลานบางชนิด จากลำนน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	T_541064
30.	ประลองยุทธ ศรีปาลวิทย์ (มช.) ชโลบล วงศ์สวัสดิ์	ความหลากหลายทางพันธุกรรมของพยาธิใบไม้จากกระเพาะลำไส้ ในบางอำเภอของ จ. เชียงใหม่	T_542084

ลำดับ หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
31. จรรยา จันทน์ไทย (กทร.)	ฟอรัมมินิเพอร์ร่าน้ำกร่อยในยุคปัจจุบันจากภาคใต้ของประเทศไทย	R_142007
32. อำนาจ โรจนไพบูลย์ (มช.)	การติดตาม ตรวจสอบความหลากหลายทางชีวภาพของโปรโตซัวในแหล่งน้ำปิดและธารน้ำไหลผ่านสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	R_141028
33. อินทรีา ปรงเกียรติ (มช.) อำนาจ โรจนไพบูลย์	ความหลากหลายของโปรโตซัวและคุณภาพน้ำในคลองแม่ข่า จ. เชียงใหม่	T_541068
34. เสาวภา อังสุภาณิช (มอ.)	ประชากรสัตว์หน้าดินขนาดใหญ่ และวิธีเก็บตัวอย่างที่เหมาะสมที่สุดในทะเลหลวงตอนล่าง ทะเลสาบสงขลาของประเทศไทยภาคใต้ (ปีที่ 1)	R_140035
35. เสาวภา อังสุภาณิช (มอ.)	ประชากรสัตว์หน้าดินขนาดใหญ่ และวิธีเก็บตัวอย่างที่เหมาะสมที่สุดในทะเลหลวงตอนล่าง ทะเลสาบสงขลาของประเทศไทยภาคใต้ (ปีที่ 2)	R_142016
36. กานดา เรืองหนู (มอ.) เสาวภา อังสุภาณิช	ผลกระทบของการเลี้ยงปลากะพงขาว <i>Lates calcarifer</i> (Bloch) ในกระชังต่อความหลากหลายของสัตว์หน้าดินขนาดใหญ่ บริเวณบ้านล่างท่าเสา ในทะเลสาบสงขลาตอนล่าง	T_541039
37. มงคลรัตน์ เจริญพรทิพย์ (มอ.) เสาวภา อังสุภาณิช	ความชุกชุมและความหลากหลายของแอนเนลิสในทะเลหลวงตอนล่าง และปัจจัยสิ่งแวดล้อม	T_541044
38. สุภาวดี จุลละสร (มร.)	ความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินขนาดเล็กในแหล่งอาศัยที่แตกต่างกันของเกาะภูเก็ต	R_141039
39. ปรางทิพย์ ศิลปวิจิตร (มร.) สุภาวดี จุลละสร	การเปรียบเทียบความหลากหลายของอาร์แพคทีคอย โคฟีพอด ในแหล่งหญ้าทะเล 6 ชนิด บริเวณบ้านปากลอก จ. ภูเก็ต โดยเน้นศึกษาวงศ์ Longipediidae	T_543058
40. วาสนา พรหมเทวี (มร.) ธรรมศักดิ์ ยี่มิน	การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มสัตว์ทะเลหน้าดินขนาดใหญ่บริเวณหาดทรายของ จ. ระยอง	T_541091
41. นิลนาถ ชัยธนาวิสุทธิ (จุฬาฯ)	ความหลากหลายทางชีวภาพของประชากรฟองน้ำที่อาศัยอยู่ในแนวปะการัง บริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันออก (จ. ชลบุรี-ตราด)	R_140010
42. สายประทีป อาษา (มร.) ธรรมศักดิ์ ยี่มิน	การสืบพันธุ์ของฟองน้ำ <i>Reniera</i> sp. (Porifera: Demospongiae: Haplosclerida) บริเวณกลุ่มปะการังอ่าวไทยตอนใน	T_541015
43. นภาลย์ จันทักษ์ (มร.) ธรรมศักดิ์ ยี่มิน	นิเวศวิทยาของพรมทะเล <i>Palythoa</i> sp. (Anthozoa : Zoanthidea) ในสภาพแวดล้อมที่มีความขุ่นสูง	T_544016
44. จำเริญ บัวเรือง (มร.) ธรรมศักดิ์ ยี่มิน	นิเวศวิทยาประชากรของเม่นทะเล <i>Diadema setosum</i> บริเวณกลุ่มปะการังในอ่าวไทย	T_543053
45. นิสิต เรืองสว่าง (มร.) ธรรมศักดิ์ ยี่มิน	การร่อนทางชีวภาพโดยเม่นทะเลชนิด <i>Diadema setosum</i> ในกลุ่มปะการังเกาะค้างคาว บริเวณอ่าวไทยตอนใน	T_541003
46. นฤมล กรณณินันท์ (จุฬาฯ) สุรพล สุตาวา	ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อปะการัง	T_540009
47. กิตติโชติ งามประสิทธิ์ (จุฬาฯ) สุรพล สุตาวา	การถูกทำลายของปะการังจากการท่องเที่ยว และการฟื้นตัวในระยะสั้น บริเวณเกาะรีนและเกาะครก จ. ชลบุรี	T_542058
48. ปานหทัย นพชินวงศ์ (มร.) ธรรมศักดิ์ ยี่มิน	การสืบพันธุ์ของปะการังอ่อน <i>Cladiella</i> sp. (Cnidaria: Anthozoa: Alcyonacea) บริเวณกลุ่มปะการังอ่าวไทยตอนในและอ่าวไทยฝั่งตะวันออก	T_541092
49. ทนงค์ศักดิ์ จันทรเมธากุล (มอ.) หรรษา จรรย์แสง	การศึกษาฤดูกาลการสืบพันธุ์ของปะการังแข็งบริเวณแนวปะการังเกาะภูเก็ต	T_542086
50. ทรงวุฒิ จันทะรัง (บูรพา) วิภูษิต มั่นทะจิตร	โครงสร้างชุมชนของปะการังแข็งบริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย	T_543042

ลำดับ หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
51. นนทวิชัย ดันทวนิช (จุฬาฯ) อัจฉราภรณ์ เปี่ยมสมบูรณ์	ความหลากหลายของชนิดและความชุกชุมของแมลงกะพรุนใน Rhizostome ไฟลัม Cnidaria บริเวณชายฝั่ง จ. ชลบุรี และเพชรบุรี	T_543051
52. พรทิพย์ จันทรมงคล (มช.)	การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของแมลงน้ำกลุ่มไทรคอปเทอรา ในประเทศไทย และการประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจคุณภาพน้ำ	R_140019
53. พงศ์ศักดิ์ เหล่าดี (มช.) พรทิพย์ จันทรมงคล	ความหลากหลายทางชีวภาพของแมลงน้ำเพื่อการชีวิตและตัดสินใจคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	T_543021*
54. อาทิตย์ นันทขว้าง (มช.) พรทิพย์ จันทรมงคล	การใช้บทบาทการกินของแมลงน้ำเป็นดัชนีประเมินสภาพระบบนิเวศและ คุณภาพน้ำจากสาหร่ายในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย และอุทยานแห่งชาติดอย อินทนนท์	T_544004
55. สมยศ ศิลาล้อม (มช.) พรทิพย์ จันทรมงคล	ความหลากหลายและการกระจายของตัวอ่อนแมลงหนอนปลอกน้ำจากสาหร่ายที่ระดับ ความสูงต่างกันบนอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	T_541081
56. แดงอ่อน พรหมมี (มช.) พรทิพย์ จันทรมงคล	ความหลากหลายและการกระจายของแมลงหนอนปลอกน้ำตัวเต็มวัยจากสาหร่ายที่ ระดับความสูงต่างกันบนอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	T_541082
57. ธรรมวัตร แก้วดาปี (มช.) พรทิพย์ จันทรมงคล	ความหลากหลายทางชีวภาพของแมลงหนอนปลอกน้ำที่สัมพันธ์กับถิ่นที่อยู่แบบ ต่างๆ โดยใช้วิธีกับดักตัวเต็มวัยจากตัวอ่อน	T_542089
58. เพ็ญแข ธรรมเสนานุภาพ (มช.) พรทิพย์ จันทรมงคล	ชีวประวัติและอัตราผลผลิตขั้นที่สองของแมลงหนอนปลอกน้ำ (Trichoptera: Calamoceratidae) ในลำธารที่แตกต่างกันบนอุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	T_542090
59. ศิราภรณ์ ชื่นบาล (มช.) พรทิพย์ จันทรมงคล	การติดตามตรวจสอบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและสภาพแวดล้อมด้วยกลุ่มแมลงหนอน ปลอกน้ำ	T_543020*
60. นฤมล แสงประดับ (มช.)	การศึกษาการกระจายของตัวอ่อนแมลงกลุ่ม Ephemeroptera Plecoptera และ Trichoptera (EPT) ในลำธารต้นน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	R_141006
61. ศุภลักษณ์ ระดมสุข (มช.) นฤมล แสงประดับ	ความหลากหลายของแมลงหนอนปลอกน้ำวงศ์ Hydropsychidae บริเวณห้วยพรม แล้ง และห้วยหญ้าเหว อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	T_539017
62. ประสาท เนื่องเฉลิม (มช.) นฤมล แสงประดับ	ความหลากหลายของแมลงหนอนปลอกน้ำวงศ์ Leptoceridae ในลำธารห้วยหญ้า เหว และห้วยพรมแล้ง อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	T_541071
63. วิไลลักษณ์ ไชยปะ (มช.) นฤมล แสงประดับ	ความหลากหลายของแมลงหนอนปลอกน้ำวงศ์ Philopotamidae ในลำธารห้วยหญ้า เหวและห้วยพรมแล้ง อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	T_541072
64. อลงกรณ์ ผาผิง (มช.) นฤมล แสงประดับ	ความหลากหลายของแมลงชีปะขาววงศ์ Leptophlebiidae ในห้วยหญ้าเหวและห้วย พรมแล้ง อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	T_541073
65. บุญเสรีธร บุญสูง (มช.) นฤมล แสงประดับ	ความหลากหลายของแมลงชีปะขาววงศ์ Heptageniidae ในลำธารห้วยหญ้าเหวและห้วยพรมแล้ง อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	T_542091
66. ศิริพร แซ่เฮง (มช.) นฤมล แสงประดับ	การเปรียบเทียบความหลากหลายของมวนน้ำจืดในแหล่งน้ำนิ่ง และแหล่งน้ำไหล	T_541074
67. มณฑา ไตรภพ (มหิดล) รจนา แก้วแจ่ม	ความหลากหลายทางพันธุกรรมของเพลี้ยกระโดด (Planthoppers) และเพลี้ยจักจั่น (Leafhoppers) ในประเทศไทย	T_540067*
68. เฉลียว กุวิงคะดิลก (มหิดล)	การศึกษาความหลากหลายของสปีชีส์ของริ้นดำในประเทศไทย	R_139007

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
69.	เจลา สำราญดี (มหิดล) เฉลียว กุวัจนะดิกล	การศึกษาคาร์โบไฮโปเพื่อจำแนกชนิดแมลงวันผลไม้กลุ่มสปีชีส์ซับซ้อนในประเทศไทย	T_542008
70.	อัญชลี แซ่หลี (มหิดล) เฉลียว กุวัจนะดิกล	การศึกษากลุ่มประชากรแมลงวันผลไม้ <i>Bactrocera tau complex</i> (Diptera: Tephritidae) ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคอิเล็กโทรฟอรีซิส	T_542009
71.	ชัชวาล สงวนศิลป์ (มหิดล) สุจินดา ธนะภูมิ	การศึกษาก่อนพหุศาสตร์ของ hopper transposable element จากจีโนมของแมลงวันผลไม้ในกลุ่มสปีชีส์ซับซ้อนของแมลงวันแดงกาว (<i>Bactrocera tau</i> (Walker)) ที่พบในประเทศไทย	T_542007
72.	ณรงค์ พลชา (มหิดล) สังวรณ์ กิจทวี	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพืชผลไม้ แมลงวันผลไม้ และ parasitoids	T_541061**
73.	สิริพงศ์ สิงหนงษ์ (มหิดล) สังวรณ์ กิจทวี	การศึกษาความหลากหลายของแตนเบียนศัตรูแมลงวันผลไม้ โดยการตรวจสอบไมโตคอนเดรียโครโมโซม	T_540050
74.	อัญชนา ทานเจริญ (มหิดล) สังวรณ์ กิจทวี	การศึกษาความหลากหลายทางชีววิทยาของประชากรหึ่งห้อยในบริเวณที่สูงและที่ราบ	T_541053
75.	ทรรศนัย ไชยวงศ์ (จุฬาฯ) สิริวัฒน์ วงศ์ศิริ	การวิเคราะห์ทางมอร์โฟเมตริกของผึ้งมีม <i>Apis florea</i> Fabricius, 1787 ในประเทศไทย	T_543065
76.	สุรเทพ ภูทอง (จุฬาฯ) ศิริพร สิทธิประณีต	การตรวจสอบความแตกต่างทางพันธุกรรมของผึ้งโพรงไทย <i>Apis cerana</i> โดยใช้บริเวณควบคุมของไมโทคอนเดรียลดีเอ็นเอ	T_541069
77.	ศิริพร สิทธิประณีต (จุฬาฯ)	ความหลากหลายของจีโนมของผึ้งโพรงในประเทศไทย ซึ่งแสดงโดยพอลิมอร์ฟิซึมของดีเอ็นเอ	R_139024
78.	ศิริพร สิทธิประณีต (จุฬาฯ)	รอยัลเซลล์ที่ผลิตจากประชากรผึ้งโพรงกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศไทย	R_143023
79.	ยุพา หาญบุญทรง (มช.)	การศึกษาคความหลากหลายของตัวมูลสัตว์	R_142012
80.	ยุพา หาญบุญทรง (มช.)	การศึกษาระบบอนุกรมวิธานของตัวมูลสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	R_140004
81.	สุระ พิมพ์สา (มช.) ยุพา หาญบุญทรง	ความหลากหลายทางชีวภาพของตัวมูลสัตว์ในเขต จ. ขอนแก่น และชัยภูมิ	T_540086
82.	สิงโต บุญโรจน์พงศ์ (มอ.) จุฑามาส ผลพันธ์	การศึกษเปรียบเทียบความหลากหลายของชนิดและความชุกชุมของตัวมูลสัตว์ (Coleoptera: Scarabaeidae) ระหว่างป่าที่สมบูรณ์และป่าที่ถูกรบกวน บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไดโนเสาร์ จ. สงขลา	T_542014
83.	จรรยา เจตน์เจริญ (มหิดล) Warren Y. Brockelman	บทบาทของตัวมูลสัตว์ในการเคลื่อนย้ายเมล็ดพืชจากกองมูลของชะนีมือขาว	T_543017
84.	เดชา วิวัฒน์วิทยา (มก.)	ความหลากหลายทางชีวภาพของมดในป่า บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (ปีที่ 1)	R_141003
85.	เดชา วิวัฒน์วิทยา (มก.)	ความหลากหลายทางชีวภาพของมดในป่า บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (ปีที่ 2)	R_142010
86.	รุ่งนภา พูลจำปา (มก.) เดชา วิวัฒน์วิทยา	การใช้มดเป็นตัวบ่งชี้สังคมพืชในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	T_543033
87.	อุดมลักษณ์ หนูล้อมทรัพย์ (มก.) อวบ สารถ้อย	การใช้มดเป็นตัวบ่งชี้ความหลากหลายทางชีวภาพ: การพัฒนารูปแบบการทดลองเพื่อการพยากรณ์ และการวัดความหลากหลายทางชีวภาพ	T_541063
88.	องุ่น ลิ่ววานิช (DAO)	ความหลากหลายของแมลงกินได้ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	R_141005
89.	สุภาพ ณ นคร (มช.)	ความหลากหลายของสัตว์ไม่มีกระดูกที่ใช้เป็นอาหารในเขต จ. ขอนแก่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	R_341008
90.	สุวิทย์ วรรณศรี (รภ.พช.)	ความหลากหลายของสัตว์ในท้องถิ่นบางชนิดที่ใช้เป็นอาหารในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย	R_141009
91.	อาจันต์ รัตนพันธุ์ (มช.) ยุพา หาญบุญทรง	ความหลากหลายของแมลงกินได้และการศึกษาเซลล์พันธุศาสตร์ของจีโนมสกุล <i>Brachytrupes</i> ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	T_542011
92.	จุฑามาส ผลพันธ์ (มอ.)	ความหลากหลายของแมลงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไดโนเสาร์ (เทือกเขาบรรทัด)	R_139022

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
93.	ทัศนีย์ แจ่มจรรยา (มข.)	การศึกษาความหลากหลายทางสัตววิทยาในเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน	R_139008
94.	สุวรรณ ตั้งมิตรเจริญ (กปม.)	ความหลากหลายของแมลงดอกสีก และนิเวศวิทยาทางด้านการผสมเกสรของไม้สัก	R_140008
95.	ฉวีวรรณ หุตะเจริญ (กปม.)	การพัฒนาวิธีการตรวจสอบและวัดความหลากหลายทางชีวภาพ: การใช้แมลงเป็นดัชนีของความหลากหลายทางชีวภาพ	R_239004
96.	ภควิน ด่านกิตติภาณุ (มช.) เสาวภา สนธิไชย	ความหลากหลายและการกระจายของแมงมุมในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	T_542094
97.	อังศุมาลย์ จันทราปัติย์ (มก.)	การสำรวจไรสีขาในประเทศไทย	R_139033
98.	อังศุมาลย์ จันทราปัติย์ (มก.)	การศึกษานิดชีววิทยา และการแพร่กระจายของไรสีขาในภาคกลาง และภาคตะวันออกของประเทศไทย	R_140020
99.	ภาวีนี หนูชนะภัย (มก.) อังศุมาลย์ จันทราปัติย์	ความหลากหลายของไรสีขาบนพืชสมุนไพรใน จ. นครปฐม	T_542096
100.	เบญจวรรณ ศิริเวชวิวัฒน์ (มก.) อังศุมาลย์ จันทราปัติย์	สัณฐานวิทยาภายนอก ชีววิทยาและเขตแพร่กระจายของไรศัตรูผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแห่ง <i>Lardoglyphus konoi</i> (Sasa and Asanuma)	T_543011
101.	ชุติมา แสงสีจันทร์ (มก.) อังศุมาลย์ จันทราปัติย์	นิเวศวิทยาของไรแดงมะม่วง <i>Oligonychus mangiferus</i> Rahman and Supra และการป้องกันกำจัดด้วยตัวสารสกัดจาก Holy Basil, Sweet Basil, Lemon Grass และ Neem	T_543047
102.	เทวินทร์ กุลปิยะวัฒน์ (มก.) ณิศ กิริติบุตร	ความต้านทานและกลไกความต้านทานต่อสารฆ่าไรบางชนิดของไรแดงแอฟริกัน <i>Eutetranychus africanus</i> (Tucker)	T_543023*
103.	วิรัช ตั้งจริงใจ (จุฬาฯ) พัชรา วีระกะลัส	ความหลากหลายทางพันธุกรรมของไรฝัก <i>Tropilaelaps</i> spp. ที่ศึกษาโดยการหาลำดับเบสของบริเวณ ITS และโดยการวิเคราะห์ด้วย RAPD	T_540062
104.	จริยา เล็กประยูร (จุฬาฯ)	ชีวภูมิศาสตร์ของไร <i>Varroa</i> sp. ของผึ้งโพรงไทย ณ บริเวณแหลมมลายู	R_144014
105.	นันทวรรณ ประภามณฑล (มหิดล) ศันสนีย์ ชูแวว	มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงในพื้นที่ชุ่มน้ำกรณีศึกษา บึงละหาน จ. ชัยภูมิ	T_543064
106.	ชนิษฐา เจริญพานิช (มหิดล) เกษม กุลประดิษฐ์	ผลของการจัดการทางการเกษตรในระบบเกษตรที่ยั่งยืนที่มีต่อสมบัติของดินและสิ่งมีชีวิตในดิน	T_543078

กลุ่ม 5: สัตว์มีกระดูกสันหลัง

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	นิติศักดิ์ ทองหวาน (มอ.) เริงชัย ตันสกุล	ความชุกชุม และความหลากหลายของชนิดพรรณปลา บริเวณคลองป่าชุมชนลุ่มนอม และคลองตุ๊ก จ. สงขลา	T_540071
2.	ศิริประภา เปรมเจริญ (มก.)	ความหลากหลายชนิดของปลากลุ่มปลาบู๋ (Suborder Gobioidi) ในพื้นที่ป่าชายเลนและปากแม่น้ำ (ระยะที่ 1): อ่าวไทยตอนบน	R_143001
3.	ชวลิต วิทยานนท์ (ปม.)	ความหลากหลายชนิด สถานภาพ ของพรรณปลาในลุ่มแม่น้ำสงครามตอนล่าง และความสำคัญต่อเศรษฐกิจสังคมพื้นบ้าน	R_141024
4.	สมศักดิ์ พิภพภิญโญ (มจ.)	ความหลากหลายของประชากรปลาในลำน้ำแม่สา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จ. เชียงใหม่	R_139032
5.	รติมา คุรุวรรณเจริญ (จุฬาฯ) วิมล เหมะจันทร์	อนุกรมวิธานของปลาในกลุ่มกูเรอ (Pisces: Polynemidae) ในน่านน้ำไทย	T_541041

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
6.	ธงชัย จำปาศรี (มข.) สืบสิน สนธิรัตน์	การศึกษานุกรมวิชาของปลาในแม่น้ำยม	T_540057
7.	จรงจิต สุนัยรัตนภรณ์ (มก.) ประจิตร วงศ์รัตน์	อนุกรมวิชาของปลาไทยชนิดที่จัดไว้ในสกุล <i>Puntius</i> Hamilton, 1822	T_540060
8.	ชัยวุฒิ กรุดพันธ์ (มก.) ประจิตร วงศ์รัตน์	กายวิภาคศาสตร์เปรียบเทียบและการย้อนบรรยายลักษณะของปลา ในวงศ์ปลาเนื้ออ่อนที่พบในไทย	T_540059
9.	ภาสกร แสนจันแดง (มก.) ประจิตร วงศ์รัตน์	กายวิภาคศาสตร์เปรียบเทียบและการย้อนบรรยายลักษณะของปลา ในวงศ์ Bagridae ที่พบในประเทศไทย	T_540063
10.	เกรียงไกร สัตตะพันธุ์ (มข.) ปริศนา จริยวิทย์วัฒน์	การศึกษาคาโรไทป์ของปลาค้อ (สกุล <i>Schistura</i>) ใน จ. เชียงใหม่	T_542085
11.	มัลลิกา เจริญสุธาสินี (มวล.)	การป้องกันอาณาเขตในปลากัดป่า (<i>Betta splendens</i>)	R_144015
12.	อุทัยรัตน์ ณ นคร (มก.)	การศึกษาความแตกต่างทางพันธุกรรมของปลาสกุล <i>Clarias</i> และ <i>Prophagorus</i> ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิค Protein Electrophoresis และ RAPD-PCR	R_139030
13.	ประเสริฐ ทองหนู่น้อย (จุฬาฯ) ณัฐธารัตน์ ปภาวสิทธิ์	การจำแนกชนิดและการกระจายของปลาวัยอ่อนในบริเวณป่าชายเลน อ. สีเกา จ. ตรัง	T_540045
14.	สุพิชญา วงศ์ชินวิทย์ (มก.) อภิชาติ เดิมวิซชากร	การจำแนกชนิดและการแพร่กระจายของปลาวัยอ่อน บริเวณป่าชายเลน ในคลองหวาง จ. ระนอง	T_544024
15.	สันติ พ่วงเจริญ (มก.) อภิชาติ เดิมวิซชากร	องค์ประกอบและการแพร่กระจายของปลาวัยอ่อน ในบริเวณชายฝั่งจากปากคลอง กล้วยถึงแหลมหินทุ่ง กิ่ง อ. สุขสำราญ จ. ระนอง	T_544025
16.	กิตติพันธุ์ ทรัพย์คุณ (มอ.) พิมพ์พรรณ สิละวัฒนากุล	นิเวศวิทยาการกินอาหารของปลาในหนองทะเลสองห้อง จ. ตรัง	T_542092
17.	นวลจันทร์ สิงห์คราญ (จุฬาฯ) สุรพล สุตารา	องค์ประกอบชนิดของปลาในคลองที่ผ่านป่าชายเลนซึ่งเป็นผลจากการใช้ที่ดินชายฝั่ง บริเวณอ่าวตราด	T_541036
18.	สมชาย มหาภักย์กุล (จุฬาฯ) สุรพล สุตารา	ชนิด การกระจาย และสถานภาพของโลมา ในอ่าวไทยตอนใน	T_539035
19.	กฤษณ อินทรสุข (จุฬาฯ) สุรพล สุตารา	การกระจายและความหลากหลายของสัตว์ทะเลตามฤดูกาล ในแหล่งหญ้าทะเลที่อ่าวปัตตานี	T_541042
20.	โกวิท น้อยโคตร (มก.) วีรยุทธ์ เลหาะจินดา	ความหลากหลายชนิดของกบตัวเต็มวัย และลูกอ๊อด ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จ. จันทบุรี	T_543073
21.	จันทร์ทิพย์ อินธาระ (มก.) วีรยุทธ์ เลหาะจินดา	การศึกษาโครงสร้างปากที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกินอาหารของ ลูกอ๊อดบางชนิด	T_542062
22.	สุรพล อาจสูงเนิน (มก.) วีรยุทธ์ เลหาะจินดา	Morphology and Activity of Gonad in Median-Striped Burrowing Frog, <i>Kaloula mediolineata</i> in Different Seasons	T_543010*
23.	วารุณี เหลืองสกุลพงษ์ (มก.) วีรยุทธ์ เลหาะจินดา	นิเวศวิทยาการสืบพันธุ์และการเติบโตในระยะวัยอ่อนของกบ 4 ชนิดที่อาศัย ในระบบนิเวศน้ำไหล	T_542079
24.	เพลินพิศ ไชยชัยชาญกิจ (จุฬาฯ) วรวิทย์ จุฬาลักษณ์นากุล	การตรวจสอบโครโมโซมเพศของกบนา (<i>Rana rugulosa</i>) ด้วยเทคนิคการย้อมแถบสีโครโมโซม	T_542059

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
25.	พรณรงค์ สิริปิยะสิงห์ (จุฬาฯ) วรวิทย์ จุฬาลักษณ์นกุล	การสำรวจและการศึกษาการไอโทปีของคางคกสกุล <i>Bufo</i> ในประเทศไทย	T_542018
26.	ทัศนีย์ เอี่ยมมกมล (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	ขนาดประชากร โครงสร้างประชากร และการใช้พื้นที่ของงูโครง <i>Bufo asper</i> Gravenhorst, 1829 ในถ้ำธารลอดน้อย จ. กาญจนบุรี	T_544034
27.	อำพา เหลืองภิรมย์ (มช.)	การศึกษาเซลล์พันธุศาสตร์ของสัตว์และพรรณไม้บางชนิด ในเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน จ. สกลนคร และภาพลื่น	R_139010
28.	กัมปนาท ธาราภูมิ (มศ.)	การสำรวจชนิดสัตว์สะเทินน้ำ บริเวณป่าเต็งดำ จ. กาญจนบุรี	R_141035
29.	ธัญญา จันอาจ (อพวช.)	การศึกษาความหลากหลายชนิดของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และสัตว์เลื้อยคลานใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอาลา-บาลา จ. ยะลา และนราธิวาส	R_144016
30.	วิเชษฐ คนเชื้อ (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	ความหลากหลายของชนิด และการแบ่งปันการใช้ทรัพยากร ในกลุ่มสัตว์สะเทิน น้ำสะเทินบก บริเวณลำธารในป่าดิบแล้ง ศูนย์วิจัยสัตว์ป่าอะเซิงเทรา	T_539008
31.	ยอดชาย ช่วยเงิน (มก.) โอภาส ขอบเขตต์	ความหลากหลายของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานบริเวณอุทยาน แห่งชาติปางสีดา จ. สระแก้ว	T_541037
32.	เสาวนีย์ เสมาทอง (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	ฐานข้อมูลและการศึกษามอร์โฟเมตริกของเต่าและตะพาบ ในประเทศไทย	T_539009
33.	คันธรียา วัฏกลางกูร (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมของแหล่งวางไข่และสถานวิทยา ของเปลือกไข่เต่าหญ้า <i>Lepidochelys olivacea</i> จากธรรมชาติและจากบ่อเลี้ยง	T_540014
34.	นพดล กิตนะ (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	ภาวะสองรูปแบบทางเพศ และวงจรการสืบพันธุ์ในรอบปี ของตะพานน้ำ <i>Amyda</i> <i>cartilaginea</i>	T_539007
35.	วชิระ กิตติศักดิ์ (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	ผลของความชื้นต่ออัตราการฟัก และผลของชนิดอาหารต่ออัตราการเติบโตของ ลูกตะพานน้ำ <i>Amyda cartilaginea</i>	T_540013
36.	ปิยวรรณ นิยมวัน (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	ความหลากหลายของชนิด ลักษณะทางสถานวิทยาและประเภทของถิ่นที่อยู่อาศัย ของสัตว์วงศ์ตุ่นในประเทศไทย	T_541006
37.	คมศร เล่าหิระเสริฐ (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	ความหลากหลายของสัตว์ในวงศ์ตะกวด การแพร่กระจายและความแตกต่างทาง สถานวิทยาของสัตว์วงศ์ตะกวดในภาคใต้ของประเทศไทย	T_541005
38.	วริษฐา อังศิริจินดา (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	นิเวศวิทยาและสถานวิทยาของตะกวด <i>Physignathus cocincinus</i> ในประเทศไทย	T_541007
39.	อัญชลี เอมผล (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	สถานวิทยาและนิเวศวิทยาการหาอาหารของตุ๊กแกบ้าน <i>Gekko gecko</i> (Linnaeus, 1758)	T_544035
40.	วชิรญาณ ปาวงวัฒนา (จุฬาฯ) วรวิทย์ จุฬาลักษณ์นกุล	การศึกษาการไอโทปีของงู <i>Leiolepis belliana belliana</i> (Grey) ในเกาะเสมสาร และเกาะช้างเคียง จ. ชลบุรี	T_543032
41.	วัชรภรณ์ แก้วดี (จุฬาฯ) กัณธร ชีรคุปต์	การศึกษาประชากรของนกน้ำและการประเมินความเหมาะสมของควนขี้เสียน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ในการจัดตั้งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำแรมซาร์	T_541086
42.	นิกร สุวรรณภรณ์ (มอ.) เริงชัย ดันสกุล	ความหลากหลายชนิดพันธุ์นกในป่าไต่เทพ และควนหินลับ อ. สะบ้าย้อย จ. สงขลา	T_540006
43.	George A. Gale (มจร.)	การประมาณความหนาแน่นเบื้องต้นของนกหายากและนกใกล้สูญพันธุ์ 10 ชนิด ในป่าฝนเขตร้อนที่ราบต่ำซึ่งถูกรบกวนน้อย	R_143017
44.	โกเศศ รัตนะ (มอ.) เริงชัย ดันสกุล	ความหลากหลายของชนิดพันธุ์นกบริเวณป่าชุมชนลุงนอม จ. ยะลา และป่าต้นน้ำแม่น้ำเทพา จ. สงขลา	T_540077

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
45.	รศมีพร จิระเดชประไพ (มช.) นริทธิ์ สัตตสุวรรณ	การวิเคราะห์เสียงร้องสื่อสารของนกในวงศ์นกปรอดและวงศ์นกเอี้ยงบางชนิดใน จ. เชียงใหม่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	T_542025
46.	ศิริวรรณ นาคขุนทด (มก.) พิไล พูลสวัสดิ์	การศึกษาแบบอย่างเสียงร้องของนกกกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	T_541025
47.	กนิษฐา อู่ถาวร (มก.) พิไล พูลสวัสดิ์	การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการเลือกกินอาหารของนกเงือกที่อยู่ในพื้นที่อาศัยเดียว กันในช่วงฤดูผสมพันธุ์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จ. อุทัยธานี	T_542002
48.	กฤษณา ข่ายกวอด (มก.) พิไล พูลสวัสดิ์	ความต้องการทางนิเวศวิทยาของนกปรอดบางชนิด (Family: Pycnonotidae) ใน อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	T_541026
49.	เพชร ศรีสุเมธีกร (มร.) มณี อัครวานนท์	ความหลากหลายเชิงพันธุกรรมของนกขุนทองในประเทศไทย	T_541050
50.	มณี อัครวานนท์ (มร.)	ความผันแปรของกลุ่มประชากรนกขุนทองในธรรมชาติของประเทศไทย	R_142025
51.	วัลภา จุฬารัตน (มร.) มณี อัครวานนท์	การวิเคราะห์สารประกอบในอาหารของนกขุนทอง	T_541070
52.	พรชัย วงศ์वासนา (มร.) มณี อัครวานนท์	การศึกษาชีววิทยาประชากรของนกขุนทองในประเทศไทย	T_541049
53.	เสวย ศรีคำแท้ (มก.) โอภาส ขอบเขตต์	ชนิดและการใช้ประโยชน์ของนกในป่าเต็งรังและสวนป่ายุคาลิปดัส ในบริเวณโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ป่าหนองเต็ง-จักราช จ. นครราชสีมา	T_541038
54.	ภกวัต โพธิ์นาค (มก.) โอภาส ขอบเขตต์	ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของนกแอ่นกินรังตะโพกขาว (<i>Collocalia germani</i> Oustalet, 1878)	T_544008
55.	ปราโมทย์ รัตติ (มก.) โอภาส ขอบเขตต์	ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของนกแอ่นหางสีเหลี่ยม (<i>Collocalia maxima</i> Hume, 1878)	T_543061
56.	สหเทพ จันทรมล (มก.) อภิรักษ์ สุประเสริฐ	การศึกษาลักษณะทางจุลกายวิภาค และเนื้อเยื่อเคมี ของต่อมน้ำลายนกแอ่นกินรังตะโพกขาว (<i>Collocalia germani</i>)	T_544001
57.	วีณา เมฆวิชัย (จุฬาฯ)	ความหลากหลายทางชีวภาพและแนวทางการจัดการเพื่อการอนุรักษ์ไก่อฟ้า ในภาคเหนือตอนบน	R_142013
58.	ภัทรา พลับเจริญสุข (จุฬาฯ) วีณา เมฆวิชัย	การแปรผันทางพันธุกรรมของนกยูงไทย <i>Pavo muticus</i> ในภาคเหนือของประเทศไทย	T_542072
59.	สิริรักษ์ อารทการ (จุฬาฯ) วีณา เมฆวิชัย	นิเวศวิทยาการสืบพันธุ์ และการเข้าใช้พื้นที่เกษตรกรรมของนกยูงเขียว <i>Pavo muticus</i> Linnaeus, 1766 ที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง	T_543050
60.	ปิยมาศ การสมดี (จุฬาฯ) วีณา เมฆวิชัย	ความแปรผันทางพันธุกรรมของสายพันธุ์ไก่พื้นเมือง <i>Gallus domesticus</i> ของไทยโดยไม่โครแซทเทลไลต์ดีเอ็นเอ	T_541083
61.	บริพัตร ศิริอรุณรัตน์ (จุฬาฯ) วีณา เมฆวิชัย	ความแปรผันของลำดับนิวคลีโอไทด์บนไมโทคอนเดรียดีเอ็นเอภายในและระหว่าง ไก่ป่า <i>Gallus gallus gallus</i> และ <i>Gallus gallus spadiceus</i> ในประเทศไทย	T_541033
62.	ประมง เบกโซสง (จุฬาฯ) วีณา เมฆวิชัย	ความแปรผันของไมโครแซทเทลไลต์ดีเอ็นเอของไก่ป่าดุ่มแดง <i>Gallus gallus</i> <i>spadiceus</i> ในตอนเหนือและตอนใต้ของประเทศไทย	T_541043
63.	เพทาย พงษ์เพียรจันทร์ (มช.)	การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมของโคขาวลำพูน โดยใช้ไมโครแซทเทลไลต์ มาร์คเกอร์	R_140013
64.	รัตนวัฒน์ ไชยรัตน์ (มก.) อุทิศ ภูอินทร์	นิเวศวิทยาของกวางผา [<i>Nemorhaedus goral</i> (Hardwicke, 1825)] ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอมก๋อย จ. เชียงใหม่ และตาก	T_539020

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
65.	ธีรภัทร ประยูรสิทธิ (UMN) James Smith	การศึกษาการแบ่งแยกทางนิเวศของกระต่ายและวัวแดง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	T_540002*
66.	Antony Lynam (WCS)	การติดตามตรวจสอบนิเวศวิทยาของสัตว์บกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประเทศไทย	R_243001
67.	Warren Y. Brockelman (มหิดล)	Effects of Human Landuse on Faunal Abundance in Some Thai Forest Reserves	R_239002
68.	อนรรฆ พัฒนวิบูลย์ (UVIC) Philip Dearden	Wildlife Response to Habitat Fragmentation and Other Human Influences in Tropical Montane Evergreen Forests, Northern Thailand	T_540001*
69.	บุษบง กาญจนสาขา (กปม.)	การติดตามศึกษาความชุกชุมและการแพร่กระจายของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ใน พื้นที่ป่าคลองแสง จ. สุราษฎร์ธานี	R_142019
70.	ยงยุทธ ไตรสุรตน์ (AIT) อภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ	โครงการสำรวจและจัดทำแผนที่ลักษณะการกระจายของสัตว์ป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ. นครนายก สระบุรี ปราจีนบุรี และนครราชสีมา	T_539004
71.	สมโภชน์ ศรีโกสามาตร (มหิดล)	โครงการนำร่องเพื่อศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณป่าเต็งดำ จ. กาญจนบุรี	R_142030
72.	เยาวลักษณ์ ชัยมณี (กทช.)	ความหลากหลาย และวิวัฒนาการของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในประเทศไทย	R_140033
73.	อภิรดี ศรีภูมิ (จุฬาฯ) พรณี ชีโนรักษ์	การโอโตไทป์ของสัตว์บางชนิดในวงศ์เวอริดี	T_543039
74.	อดุลลักษณ์ สุวรรณเวช (มหิดล) Warren Y. Brockelman	การศึกษาทางพฤติกรรมของการบรรลุมารวัยของชะนีมือขาว (<i>Hylobates lar</i>) ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประเทศไทย	T_540018
75.	กัญญา อนุกุลธนากร (จุฬาฯ) สุจินดา มัลลย์วิจิตรนนท์	ลำดับนิวคลีโอไทด์ของยีนพาราไธรอยด์อีอาร์โมโนในลิงโลกใหม่และลิงโลกเก่า	T_542067
76.	โสฬส ศรีไสย์ (มหิดล)	การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน รอบป่าเต็งดำ	R_342001
77.	ยศ สันตสมบัติ (มช.)	ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พืชอาหารและยาในวัฒนธรรมการผลิตและวิถีชีวิตและกลุ่มชาติพันธุ์ทางภาคเหนือ ของประเทศไทย (เฟสที่ 1)	R_340007
78.	ยศ สันตสมบัติ (มช.)	ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น: การสร้างฐานข้อมูลด้าน และการ ศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการทรัพยากรชีวภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในเขตภาคเหนือตอนบน (เฟสที่ 2)	R_341017

กลุ่ม 6: การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	Nigel Hywel-Jones (ศษ.)	โครงการห้องปฏิบัติการด้านเชื้อรา	R_638006
2.	Nigel Hywel-Jones (ศษ.)	Collection and Isolation of Named Isolate of Insect Fungi From Thailand	R_643007
3.	เลขา มาโนช (มก.)	การเก็บรวบรวมและเก็บรักษาสายพันธุ์เชื้อราในดินและน้ำ	R_638004
4.	อรินทิพย์ ธรรมชัยพินัด (มก.)	การเก็บรวบรวมและเก็บรักษาสายพันธุ์ Actinomycetes ในดิน	R_639005
5.	ยุวดี ดาลาวนิช (ศษ.)	การตรวจหายีน Polyketide Synthase TypeI และ TypeII จาก Actinomycetes คัดแยกจากดินในประเทศไทย	R_640006
6.	Janet Jenifer Luangsa-ard (ศษ.)	A Phlogenetic Study of <i>Paecilomyces</i> and Related Genera	R_143008
7.	Patricia Looby Watts (ศษ.)	In Vitro Analysis of Insect Fungus Collection: A Cytotoxicity Study	R_642006
8.	ภัทราพร วงศ์วิฑูรยาพร (ศษ.)	การตรวจสอบเอนไซม์ที่มีประโยชน์ทางอุตสาหกรรมจากเชื้อจุลินทรีย์ที่พบในประเทศไทย	R_641004
9.	กัญญวิมล กี่ดิดกร (ศษ.)	การคัดหาสารแก้อักเสบจากสารสกัดจากธรรมชาติโดยใช้ Dermal Fibroblasts ของคน และเซลล์ของหนูที่ไม่มี Cyclooxygenase-1 หรือ -2	R_641007
10.	กัญญวิมล กี่ดิดกร (ศษ.)	การพัฒนาวิธีการคัดหาสารแก้อักเสบจากสารสกัดจากธรรมชาติให้เป็นวิธี Rapid Throughput	R_643004

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
11.	สุมาลี กำจรวงศ์ไพศาล (ศษ.)	การตรวจหาสารต้านมาลาเรียจากสารสกัดจากพืชและจุลินทรีย์ในประเทศไทย: การตรวจกับเชื้อมาลาเรียในจานทดลอง	R_643001
12.	ประสิทธิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (มหิดล)	การตรวจกรองสารที่ยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อวัณโรค	R_639002
13.	สำรี มั่นเขตต์กรณ์ (บูรพา)	การพัฒนา Cell line จากคนไข้ไทยที่เป็นมะเร็งเพื่อใช้ในการตรวจสอบ สารออกฤทธิ์ที่ต่อต้านมะเร็ง	R_640002
14.	วันชัย โพธาเจริญ (ศษ.)	การจัดตั้งศูนย์เก็บจุลินทรีย์เฉพาะชนิด ณ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและ เทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	R_640005
15.	วันชัย โพธาเจริญ (ศษ.)	การพัฒนาระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรจุลินทรีย์ ณ หน่วยปฏิบัติการเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ ศษ.	R_642004
16.	ยอดหทัย เทพธรรานนท์ (มหิดล)	โครงการห้องปฏิบัติการทรัพยากรชีวภาพ (เฟสที่ 1)	R_638005
17.	ยอดหทัย เทพธรรานนท์ (มหิดล)	โครงการห้องปฏิบัติการทรัพยากรชีวภาพ (เฟสที่ 2)	R_641005
18.	ยอดหทัย เทพธรรานนท์ (มหิดล)	การตรวจสอบหาสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากสารสกัดจากพืชและจุลินทรีย์ (เฟสที่ 1)	R_640003
19.	ยอดหทัย เทพธรรานนท์ (มหิดล)	การตรวจสอบหาสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากสารสกัดจากพืชและจุลินทรีย์ (เฟสที่ 2)	R_641006
20.	ยอดหทัย เทพธรรานนท์ (ศษ.)	การหาสารออกฤทธิ์ชีวภาพจากจุลินทรีย์ที่แยกได้จากประเทศไทย: โครงการคัดแยก ราจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อการตรวจหาสารออกฤทธิ์ชีวภาพ และการหาสารออกฤทธิ์ชีวภาพจากจุลินทรีย์	R_643005
21.	ประสาธ กิตตะคุปต์ (ศษ.)	การศึกษาองค์ประกอบเคมีและสารออกฤทธิ์ชีวภาพในพืช	R_643003
22.	วันชัย โพธาเจริญ (ศษ.)	Isolation and Identification of Yeasts for Bioresource Screening Program	R_644001
23.	สมศักดิ์ ศิริวิชัย (ศษ.)	Isolation of Fungi for the Bioresources Screening Programme	R_644002
24.	สมศักดิ์ ศิริวิชัย (ศษ.)	Collection and Isolation of Lichens Fungi for the Bioresources Screening Program	R_644003
25.	วิทยา มีวุฒิสม (มหิดล)	การตรวจกรองหาสารมีฤทธิ์ทางชีวภาพของราเอนโดไฟท์ในดินพืชสมุนไพรไทย	R_642003
26.	วัฒนา พันธุ์พืช (มหิดล) สุเทพ ไวยครุฑธา	สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากราเอนโดไฟท์ของพืชสมุนไพรไทย	T_542104
27.	ประพนธ์ โมพันดุง (มข.) พัชรีย์ แสนจันทร์	ผลกระทบของสารกำจัดแมลงศัตรูพืชต่อกิจกรรมของจุลินทรีย์ดินและลักษณะสมบัติ ของดินเกษตรกรรม	T_540066
28.	มาลี ตั้งระเบียนกุล (LARTC)	การคัดเลือกสายพันธุ์เชื้อราในการควบคุมเพลี้ยอ่อน	R_642002
29.	สุพัฒน์ คำไทย (มก.) ประเทือง พุ่มซ้อน	การผลิตเยื่อแบบอัลคาไลน์ซัลไฟต์และการฟอกเยื่อแบบปราศจาก สารคลอรีนจากไม้ตอง	T_544036
30.	เรวดี ชูช่วย (มก.) สุรพล วิเศษสรรค์	ประสิทธิภาพของสารสกัดจากตะไคร้หอม (<i>Cymbopogon winterianus</i> Jewitti) และสะเดา (<i>Azadirachta indica</i> var. <i>siamensis</i> Valeton) กับการเปลี่ยนแปลง ระดับเอนไซม์ทำลายพืชในเห็บสุนัข (<i>Rhipicephalus sanguineus</i> Latreille)	T_540065
31.	มณัญญา เพียรเจริญ (จุฬาฯ) จริยา เล็กประยูร	ผลของสารสกัดจากใบสาบเสือ <i>Chromolaena odorata</i> (L.) ต่อการเปลี่ยนแปลงระดับ เอนไซม์ขจัดพิษของหนอนใยผัก <i>Plutella xylostella</i> L.	T_539018
32.	อมรชัย ไตรคุณากรวงศ์ (จุฬาฯ) วันชัย ดีเอ็กนามกุล	องค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ต้านจุลชีพของน้ำมันระเหยจากพืชไทยในวงศ์ Asteraceae	T_540079*
33.	นิจศิริ เรืองรังษี (จุฬาฯ)	ความหลากหลายของพืชไทยในวงศ์ Labiatae, Lauraceae, Compositae และ Rutaceae ในการสร้างองค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันระเหย	R_639003
34.	ดาวจันทร์ ชูโชติ (จุฬาฯ) นิจศิริ เรืองรังษี	องค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันระเหยจากพืชไทยในวงศ์ Lamiaceae ของไทย	T_540080
35.	ชมกมล ออบลนุช (จุฬาฯ) นิจศิริ เรืองรังษี	องค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ในการต้านจุลชีพของน้ำมันระเหยจากพืชไทย ในวงศ์ Lauraceae	T_541008
36.	ปิยรัตน์ นาควิโรจน์ (จุฬาฯ) สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ	ความเป็นพิษของเมนทอล ไทมอล และน้ำมันสะเดาต่อไรศัตรูผึ้ง <i>Tropilaelaps</i> <i>clareae</i> และส่วนดกค้างในน้ำผึ้ง	T_539027

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
37.	สุรัชย์ สิริพิทักษ์รัตน์ (จุฬาฯ) สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ	การสำรวจหาประสิทธิภาพของสายพันธุ์ต่าง ๆ ของ <i>Bacillus thuringiensis</i> ในการควบคุมหนอนผีเสื้อกินใบฝิ่งขนาดเล็ก <i>Achroia grisella</i> และหนอนผีเสื้อกินใบฝิ่งขนาดใหญ่ <i>Galleria mellonella</i>	T_539024
38.	เฉลิมพล เกิดมณี (ศษ.)	โครงการอนุรักษ์พันธุ์พืชในสภาพปลอดเชื้อ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	R_639004
39.	โกวิท กิตติตระกูลญะนันท์ (มก.) สุริยา ดันติวิวัฒน์	การอนุรักษ์และขยายพันธุ์กล้วยไม้ เอื้องปากนกแก้ว โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	T_540004
40.	นราวัฒน์ พรหมศร (มอ.) คำคุณ กาญจนภูมิ	การเก็บรักษาและขยายพันธุ์กล้วยหิน (<i>Musa sapientum</i> Linn.) โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	T_544026
41.	ดวงรัตน์ เขียวชาวนวิทย์ (รพ.บางกระทุ่ม)	การพัฒนาการผลิตยาสมุนไพรในระดับอุตสาหกรรมในระบบสาธารณสุขมูลฐานในชนบท	R_639001

กลุ่ม 7: ชุดโครงการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน”

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	ชวลิต วิทยานนท์ (ปม.)	การวิจัยเพื่อแผนแม่บทการอนุรักษ์พรรณปลาของ จ. แม่ฮ่องสอน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	R_341016
2.	นริทธิ์ สิตะสุวรรณ (มช.)	การสำรวจชนิดของนกและพัฒนาศักยภาพของชุมชนตัวอย่าง เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จ. แม่ฮ่องสอน	R_341009
3.	ยศ สันตสมบัติ (มช.)	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการปรับตัวทางวัฒนธรรมและศักยภาพในการจัดการทรัพยากรชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ใน จ. แม่ฮ่องสอน	R_341003
4.	สมโภชน์ ศรีโกสามาตร (มหิดล)	จากโป่งถึงสัตว์ป่า จากอนุรักษ์สัตว์ป่าสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากรัฐสู่ประชาชน: กรณีศึกษาใน จ. แม่ฮ่องสอน	R_341015
5.	จิตราพรรณ พิสิก (มก.)	การสำรวจกล้วยไม้ป่าและวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขต อ. เมือง และ อ. ปางมะผ้า จ. แม่ฮ่องสอน	R_341001
6.	สุนัน มาสุรน (มก.)	ความหลากหลายของเฟิร์นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ. แม่ฮ่องสอน	R_341005
7.	อมรพันธุ์ นิมนันท์ (มส.)	การประสานงานเพื่อการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ จ. แม่ฮ่องสอน	R_341014
8.	อภิรัตน์ เอี่ยมศิริ (มช.) นริทธิ์ สิตะสุวรรณ	การประเมินความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดน จ. แม่ฮ่องสอน	T_541095

กลุ่ม 8: ชุดโครงการ “ทองผาภูมิตะวันตก”

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	สมศักดิ์ ปัญหา (จุฬาฯ)	รูปแบบความหลากหลายและความสัมพันธ์กับถิ่นที่อยู่อาศัยของชุมชนหอยทากบกบริเวณป่าทองผาภูมิ	R_244006
2.	อังศุมาลย์ จันทราปัดย์ (มก.)	ความหลากหลายของไรบริเวรหน้าดิน ในสภาพป่าธรรมชาติและป่าถูกรบกวน อ. ทองผาภูมิ	R_144020
3.	อังศุมาลย์ จันทราปัดย์ (มก.)	การใช้ประโยชน์สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากรากไม้ในป่า เขต อ. ทองผาภูมิ เพื่อใช้กำจัดศัตรูพืช	R_644002
4.	นฤมล แสงประดับ (มช.)	ความหลากหลายของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหน้าดิน ในลำธารอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ จ. กาญจนบุรี	R_144021
5.	จริยา เล็กประยูร (จุฬาฯ)	ความหลากหลายของแมลงมวนที่อาศัยในแหล่งน้ำบริเวณพื้นที่ป่าทองผาภูมิ	R_144018

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
6.	จริยา จันทร์โพแสง (มก.)	ความหลากหลายของ Stoneflies (Order Plecoptera) แมลงปอ (Order Odonata) และริ้นดำ (Family Simuliidae, Order Diptera) ในเขตป่าทองผาภูมิ	R_144019
7.	F.William. Beamish (มบ.)	แบบแผนของชุมชนของปลากับถิ่นที่อยู่อาศัยและการแตกแขนงชนิดใหม่ของปลา	R_244008
8.	วิเชษฐ์ คนชื้อ (จุฬาฯ)	ความหลากหลายของชนิดและนิเวศวิทยาประชากรของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และสัตว์เลื้อยคลานในถิ่นที่อยู่อาศัยธรรมชาติและที่ถูกกรบกว่น พื้นที่โครงการทองผาภูมิ 72 พรรษามหาราช	R_144017
9.	ทวีศักดิ์ บุญเกิด (จุฬาฯ)	ความหลากหลายและนิเวศวิทยาของเทอริโดไฟต์ในป่าธรรมชาติและป่าที่ถูกกรบกว่นในพื้นที่ทองผาภูมิตะวันตก	R_144024
10.	ปริญญนุช ดรมาศ (จุฬาฯ)	พรรณไม้ที่มีระบบท่อลำเลียงบริเวณในพรุพื้นที่ อ. ทองผาภูมิ ผังตะวันตก จ. กาญจนบุรี	R_144023
11.	โสพล ศิริไสย์ (มหิดล)	โครงการพัฒนาประชาคมท้องถิ่นในเขต อ. ทองผาภูมิ และ อ. สังขละบุรี จ. กาญจนบุรี	R_344002
12.	สุทธินันท์ จิตมณี (มช.) ชิตชล ผลารักษ์	ความหลากหลายของแมลงพื้นท้องน้ำในโครงการทองผาภูมิ	T_544039
13.	สุทธวรรณ สุพรรณ (มช.) ยุวดี พีรพรพิศาล	ความหลากหลายของสาหร่ายขนาดใหญ่และไดอะตอมพื้นท้องน้ำในโครงการทองผาภูมิ 72 พรรษา อ. ทองผาภูมิ	T_544040

กลุ่ม 9: ชุดโครงการ “ความร่วมมือกับประเทศฝรั่งเศส (ENRS)”

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	สมศักดิ์ ปัญญา (จุฬาฯ)	Biodiversity and Paleoenvironments of Cenozoic Faunas and Floras of Thailand.	R_144026
2.	วราวุธ สุธีธร (กทช.)	The Evolution of Mesozoic Biodiversity in Thailand.	R_144025
3.	พรพิมล รงคันพรัตน์ (มหิดล)	Molecular Ecology of Malaria Parasite (<i>Plasmodium falciparum</i> and <i>P.vivax</i>) populations and Their Vector Specificity in Thailand.	R_244007
4.	ปัทมาภรณ์ กฤตยพงษ์ (มหิดล)	Diversity, Distribution and Coevolution of <i>Wolbachia</i> Endosymbionts of Crustaceans.	R_144027
5.	จงพันธ์ จงรักมณี (มทส.)	Paleogeography of Permian Plants from Thailand: Implication for Plate Tectonics and Paleoclimate through Comparisons with Marine Faunal Data.	R_144028

กลุ่ม 10: นโยบายการบริหารจัดการ

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์ (ศษ.)	การเตรียมการจัดตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ	R_740006
2.	มาลี สุวรรณรัตน์ (สวิดา)	โครงการการจัดตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย	R_741002
3.	เลอสรณ์ ธนสุกาญจน์ (สทปจ.)	โครงการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน : การเข้าถึงทรัพยากรและการแบ่งปันผลประโยชน์	R_741001
4.	สุวารี ศรีบุญ (มหิดล) ภัทรบูรณ์ พิษณุไพบูลย์	การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	T_543040*
5.	เจริญ คัมภีรภาพ (EUR) Peter Malanczuk	The Bundles of Sui Generis System : The Case Study of Thailand	T_541010*
6.	มรกต ดันติเจริญ (ศษ.)	โครงการเตรียมการจัดตั้งหน่วยเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์แห่งชาติ	R_739001
7.	วันชัย โพธาเจริญ (ศษ.)	เครือข่ายศูนย์เก็บรักษาจุลินทรีย์แห่งประเทศไทย	R_744001
8.	เกษม คุณประดิษฐ์ (มหิดล)	การศึกษสถานภาพความหลากหลายชีวภาพในดินในประเทศไทย	R_744002
9.	สิตานนท์ เจริญพิพัฒน์ (สสท.)	การบริหารเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย	R_441010

กลุ่ม 11: ฐานข้อมูลและสารสนเทศ

ลำดับ	หัวหน้าโครงการ	ชื่อโครงการ	รหัสโครงการ
1.	วสันต์ จันทราภักดิ์ (มหิดล)	การจัดตั้ง Web site และสร้าง Home Page ของโครงการ BRT	R_441003
2.	กัณห์ธีร์ บุญประกอบ (มร.)	การจัดทำบัญชีและฐานข้อมูลไลเคนเพื่อการค้นคว้า	R_444002
3.	จุลเดช อร่ามศรี (ศษ.)	การจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับรายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง "การเก็บรวบรวมและจำแนกสายพันธุ์ไลเคน ในเขตป่าภูตืนสวนทราย อ. นาแห้ว จ. เลย" บนที่กึ่งใน CD-ROM	R_440001
4.	พวงเพ็ญ ศิริรักษ์ (มอ.)	การจัดหาตัวอย่างแมลงกลุ่มผีเสื้อสำหรับพิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยาภาคใต้	R_442003
5.	วิลาวลัย จรรย์ยานนท์ (สรภ.)	การจัดสวนพฤกษศาสตร์สถาบันราชภัฏ 36 แห่ง	R_442004
6.	มรกต ดันติเจริญ (ศษ.)	การแปลตำรับยาสมุนไพรจากหมอชาวบ้าน	R_442005
7.	Tim Flegel (มหิดล)	การสำรวจเห็ด (Macroscopic Fungi) ในประเทศไทย และการจัดทำคู่มือสำรวจเห็ดภาคสนาม	R_439001
8.	Tim Flegel (มหิดล)	การเก็บรักษาคุณภาพ และจัดทำฐานข้อมูล Fungal Herbarium ครั้งที่ I	R_442001
9.	Tim Flegel (มหิดล)	การเก็บรักษาคุณภาพ และจัดทำฐานข้อมูล Fungal Herbarium ครั้งที่ II	R_442006
10.	สมศักดิ์ ปัญหา (จุฬาฯ)	สนับสนุนการพิมพ์ผลงานวิจัยลงใน Malacological Review, Supplement 8 เรื่อง "The Micro Land Snails of Thailand and Some Parts of Malaysia and Vietnam"	R_443001
11.	นิตยา วงษ์สวัสดิ์ (SNF)	การจัดพิมพ์หนังสือชุด Thai Study in Biodiversity "คู่มือการทำวิจัยสัตว์ป่าภาคสนาม"	R_439002
12.	ธวัชชัย รัตนเลิศ (มช.)	การจัดเตรียมต้นฉบับหนังสือ "รายชื่อวัชพืชที่มีรายงานพบในประเทศไทย ฉบับปรับปรุงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2539"	R_439004
13.	ธวัชชัย รัตนเลิศ (มช.)	การจัดพิมพ์หนังสือชุด Thai Study in Biodiversity "รายชื่อวัชพืชที่มีรายงานพบในประเทศไทย ฉบับปรับปรุงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2539"	R_439008
14.	พิไล พูนสวัสดิ์ (มหิดล)	โครงการจัดพิมพ์หนังสือชุด Thai Study in Biodiversity "Proceedings of the 2 nd Hornbill Workshop"	R_441004
15.	เยาวลักษณ์ ชัยมณี (กทช.)	โครงการจัดพิมพ์หนังสือชุด Thai Study in Biodiversity "Plio-Pleistocene Rodents of Thailand"	R_441005
16.	Stephen Elliott (มช.) J. F. Maxwell	โครงการจัดพิมพ์หนังสือชุด Thai Study in Biodiversity "The Flora of Doi Suthep"	R_441002
17.	Kees C. Swennen (c/o มอ.)	โครงการจัดพิมพ์หนังสือชุด Thai Study in Biodiversity "The Molluscs of the Southern Gulf of Thailand"	R_442002
18.	ยศ สันตสมบัติ (มช.)	โครงการจัดพิมพ์หนังสือ "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการจัดการทรัพยากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน"	R_444001

รายชื่อโครงการฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพ

ลำดับ หัวหน้าโครงการ

ชื่อโครงการ

1. กมลทิพย์ กสิการ (รภ. นม.) โครงการประกวดร่มเงาแห่งพฤกษชาติในโรงเรียน
2. กมลทิพย์ กสิการ (รภ. นม.) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพ: ภูมิปัญญาของท้องถิ่นเพื่อการกินอยู่อย่างพอเพียง
3. กมลทิพย์ กสิการ (รภ. นม.) โครงการอบรมเยาวชน เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ: ภูมิปัญญาของท้องถิ่น
4. กรมป่าไม้ สัมมนาวิชาการ เรื่อง การวิจัยความหลากหลายด้านป่าไม้
5. กรรณิการ์ ปานคำรงค์ (รร. กพ.) โครงการฝึกอบรมเรียนรู้ป่าชายหาด
6. กัณห์ริย์ บุญประกอบ (มร.) Workshop on Lichen Taxonomy and Ecology
7. กัณห์ริย์ บุญประกอบ (มร.) สนับสนุนผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง Lichen Taxonomy and Ecology
8. กัณห์ริย์ บุญประกอบ (มร.) โครงการฝึกอบรมนานาชาติ เรื่อง "การวิจัยทางชีวภาพและนิเวศวิทยาเขตร้อนภาคสนาม"
9. กัลยา โสภณพนิช (รพพ.) ค่ายเยาวชนสู่ความเชี่ยวชาญจีโนมพระเกียรติ ครั้งที่ 28
10. กัลยา โสภณพนิช (รพพ.) โครงการค่ายเยาวชนสู่ความเชี่ยวชาญจีโนม
11. กัลยา โสภณพนิช (รพพ.) โครงการประสานจิตตคติชีวิตให้ชุมชน (ภาคเหนือ)
12. เกียรติศักดิ์ กล่อมสกุล (ยต.) โครงการเยาวชนพิทักษ์รักษาลำน้ำเพชร
13. คำนวน เจริญวงศ์ (NET) โครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าชุมชน
14. จรุงแสง ลักษณะบุญส่ง (มศ.) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
15. จารุพันธุ์ อินทรวัตร (รภ. สฎ.) โครงการฝึกอบรมเยาวชนทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
16. จิตราพรรณ พิลิก (มก.) โครงการฝึกอบรมชาวเขา เรื่อง การเพาะเมล็ดและปลูกกล้วยไม้
17. จีวีวรรณ หุตะเจริญ (กปม.) สนับสนุนนักศึกษาสถาบันราชภัฏเข้าร่วมฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษามลกระทบจากการทำลายป่าของชุมชนบนพื้นที่สูง
18. เฉลียว กวักคะติล (มหิดล) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เซลล์พันธุศาสตร์
19. ชวชูศรี ศรีภูมิ (รภ. อต.) โครงการค่ายเยาวชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
20. เดชา วิวัฒนาวิทยา (มก.) การสัมมนา เรื่อง "มดในประเทศไทย"
21. ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ (มมส.) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ความหลากหลายของพันธุ์ไม้ในป่าเต็งรัง และการใช้ประโยชน์จากป่าในเชิงอนุรักษ์
22. ทิพย์รัตน์ หาญสืบสาย (วลสย.) โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพแก่เยาวชนใน จ. พิษณุโลก
23. เทวินทร์ อัครศิลากุล (ACED) โครงการเยาวชนรักษ์ชีวภาพ
24. ธรรมศักดิ์ ยี่มิน (มร.) การเสวนาและสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การฟื้นฟูแนวปะการัง
25. นิลนาถ ชัยธนวิสุทธิ (จุฬาฯ) ค่ายอนุรักษ์ความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพในแนวปะการังบริเวณชายฝั่งทะเลของ จ. ชลบุรี สำหรับเยาวชนระดับมัธยมต้น ครั้งที่ 1
26. นุชนารถ จงเลขา (มช.) Workshop on Isolation of Fungi
27. บุษยา บุญนาค (มจร.) Workshop on Systematics and Preservation of Cyanobacteria
28. ประนอม จันทโรนัย (มช.) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาทางพฤกษานุกรมวิธาน
29. ประนอม จันทโรนัย (มช.) โครงการสนับสนุนการเดินทางไปสวีเดน และอังกฤษของ ดร.ประนอม จันทโรนัย
30. ประนอม จันทโรนัย (มช.) เชิญผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ (Dr. David A. Simpson) เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการวิจัยของสาขาพฤกษานุกรมวิธาน มช.
31. ปรีชา กลิ่นเกษร (มหิดล) ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดหมวดหมู่ และจำแนกชนิดเห็ดขนาดใหญ่
32. พวงเพ็ญ ศิริรักษ์ (มอ.) สนับสนุนบุคลากร (ศ. พวงเพ็ญ ศิริรักษ์) ไปศึกษาทบทวนพืชสกุลมหาหงส์ (*Hedydium*) วงศ์ขิง (*Zingiberaceae*) ณ ประเทศเดนมาร์ก
33. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Workshop on Hypocreales
34. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Workshop on Pyrenomycetous Ascomycota
35. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Regional Workshop on Study Design and Bioinformatics in Microbial Ecology
36. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Special Lecture on Fungal Diversity
37. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Tropical Rainforest Expedition Khao Yai National Park
38. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Workshop on 1st and 2nd Basidiomycetes
39. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Workshop on Microbiological Data Acquisition Management and Analysis
40. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Workshop on Mycology on the Internet/ Isolation and growth of Fungi in Axenic Culture
41. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.) Workshop on Mycorrhizas and Molecular Phylogeny of Fungi

ลำดับ หัวหน้าโครงการ

42. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.)
43. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.)
44. มรกต ดันติเจริญ (ศษ.)
45. ยนต์ มุลิก (มก.)
46. ยิ่งยง เทาประเสริฐ (รท. ชร.)
47. ยิ่งยง เทาประเสริฐ (รท. ชร.)
48. ยุทธศักดิ์ สังเกต (รท. กว.)
49. ยุวดี พิรพรพิศาล (มช.)
50. ยุวดี พิรพรพิศาล (มช.)
51. ยุวดี พิรพรพิศาล (มช.)
52. ยุวดี พิรพรพิศาล (มช.)
53. รุจ วัลยะเสวี (ศษ.)
54. วิศุทธิ์ เลียนจำนัญญ (BIOTHAI)
55. วินัย รอดจ่าย (ศษ.)
56. วิภูษิต มั่นทะจิตร (บูรพา)
57. วิภูษิต มั่นทะจิตร (บูรพา)
58. วีระชัย ณ นคร (อสพ.)
59. วีระชัย ณ นคร (อสพ.)
60. วีระชัย ณ นคร (อสพ.)
61. ศรีวรรณ ไชยสุข (รท. ชร.)
62. ศรีสะเกษ สมาน (พษส.)
63. ศรีสะเกษ สมาน (พษส.)
64. ศรีเสด็จ ชุมศรี (รท. ดทว.)
65. สมศักดิ์ สุขวงศ์ (RECOFTC)
66. สมศักดิ์ สุขวงศ์ (RECOFTC)
67. สมศักดิ์ สุขวงศ์ (RECOFTC)
68. สมศักดิ์ สุขวงศ์ (RECOFTC)
69. สมศักดิ์ สุขวงศ์ (RECOFTC)
70. สังวรรณ กิจทวี (มหิดล)
71. สำรวย ผัดผล (มธอ.)
72. สำลี ใจดี (มสพ.)
73. สิตานนท์ เจษฎาพิพัฒน์ (สสท.)
74. สิริบุษย์ ลามศรีจันทร์ (มก.)
75. สุจินดา ชนะภูมิ (มหิดล)
76. สุพจน์ แสงจันทร์ (ไก่เถื่อน)
77. สุไรกร เพิ่มคำ (มอ.)
78. สุรวดี วนาภรณ์ (รท. ชร.)
79. หรรษา จรรย์แสง (PMBC)
80. อังศุมลย์ จันทราบัตย์ (มก.)
81. อุทิศ กุญอินทร์ (มก.)
82. อุษา กลิ่นหอม (มมส.)
83. Tim Flegel (มหิดล)
84. Tim Flegel (มหิดล)
85. Tim Flegel (มหิดล)

ชื่อโครงการ

- โครงการค่ายส่งเสริมความรู้ให้กับวิทยากรระดับท้องถิ่น
- โครงการสนับสนุนการเดินทางมาเยือนไทยเพื่องานด้านวิชาการของ Dr.Tony Whalley
- โครงการสนับสนุนการเดินทางมาเยือนไทยเพื่องานด้านวิชาการของ Dr.Gary Joseph Samuels
- The 7th International Workshop on Taxonomy of Economic Seaweeds
- โครงการเครือข่ายชุมชนวิชาการราชภัฏด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (เฟสที่ 1)
- โครงการเครือข่ายชุมชนวิชาการราชภัฏด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (เฟสที่ 2)
- โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเยาวชนรักทะเลสาบแอมะซอน
- สนับสนุนนักศึกษา (นางสาวอุดมลักษณ์ สมพงษ์) ไปอบรมการวินิจฉัยสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน ณ ประเทศออสเตรเลีย
- สนับสนุนนักศึกษา (นายดริย เป็กทอง และนายประเสริฐ ไวยะกา) ไปอบรมเรื่องแพลงก์ตอนพืช และ Benthic Algae โดยเน้นเรื่องของไดอะตอมเป็นพิเศษ ณ ประเทศออสเตรเลีย
- สนับสนุนนักศึกษา (นายทัตพร คุณประดิษฐ์ และนายคมสัน เรืองฤทธิ์) ไปอบรมการวินิจฉัยสาหร่าย ณ ประเทศอังกฤษ
- สนับสนุนนักศึกษา (นายดริย เป็กทอง และนายทัตพร คุณประดิษฐ์) ไปอบรมและศึกษา เรื่อง ไดอะตอม ณ Natural History Museum กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- Workshop on Molecular Taxonomy of Cyanobacteria
- การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของเกษตรกรและชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ระดับประเทศ เรื่อง "ปลูกความหลากหลายให้ท้องถิ่น"
- การประกวดเล่าเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ จ. เพชรบุรี
- การเสวนาและสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการสำรวจและวิธีการประเมินสภาพแนวปะการัง
- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การติดตามระบบนิเวศแนวปะการังระยะยาว
- โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนักพฤกษศาสตร์ท้องถิ่น (Parataxonomist) รุ่นที่ 2
- โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนักพฤกษศาสตร์ท้องถิ่น (Parataxonomist) รุ่นที่ 3
- โครงการฝึกอบรมระยะสั้น การสอน และสาธิตวาดภาพเชิงวิชาการเกี่ยวกับ กล้วยไม้ นก และผีเสื้อ
- โครงการฝึกอบรมแกนนำนักสื่อความหมายทางธรรมชาติโดยใช้ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นสื่อ
- โครงการค่ายเยาวชนรักความหลากหลายทางชีวภาพลุ่มน้ำวัง
- โครงการอบรมเครือข่ายลำปางกับการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพท้องถิ่น
- โครงการธรรมชาติและธรรมชาติ
- โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และการใช้ทรัพยากรพรรณพืชอย่างยั่งยืน (ครั้งที่ 1)
- โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และการใช้ทรัพยากรพรรณพืชอย่างยั่งยืน (ครั้งที่ 2)
- โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และการใช้ทรัพยากรพรรณพืชอย่างยั่งยืน (ครั้งที่ 3)
- โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และการใช้ทรัพยากรพรรณพืชอย่างยั่งยืน (ครั้งที่ 4)
- โครงการสัมมนา เรื่อง การฟื้นฟูป่า: ถึงเวลาชุมชนมีส่วนร่วมแล้วหรือยัง?
- โครงการฝึกอบรมภาคฤดูร้อน เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ
- โครงการอบรมผู้นำเยาวชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- โครงการสัมมนาภูมิปัญญาไทยเรื่อง "ทางเลือกของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสียดิน"
- การจัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การใช้เทคนิคการกลายพันธุ์เพื่อสร้างความหลากหลายทางพันธุกรรมและการปรับปรุงพันธุ์พืชเศรษฐกิจ
- สนับสนุนบุคลากรเข้าฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง A Master Class in New Technologies for the Measurement of Biodiversity
- การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน
- สนับสนุนบุคลากรเข้าฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง International Pilot Course on Environmental Evaluation Using Insects as Indicators of Biodiversity
- โครงการฝึกอบรมเยาวชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชนกับการอนุรักษ์ทรัพยากรปะการังของไทย
- Workshop on Biology and Systematic of Acarid Mites Inhabitants of Stored Products
- การประชุมระดมความคิด เรื่อง การวิจัยระยะยาวทางนิเวศวิทยาในประเทศไทย
- โครงการฝึกอบรมเครือข่ายผู้นำการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ
- 1st National Foray
- Workshop on Collection and Cultivation of Fungi from the Field
- Workshop on Species Diversity of Macrofungi

อธิบายคำย่อ

กทธ.	กรมทรัพยากรธรณี
กป.	กรมประมง
กปม.	กรมป่าไม้
ไกเถื่อน	ชมรมอนุรักษ์ไกเถื่อน
คปด.	เครือข่ายป่าชุมชนภาคใต้
คฟอ.	โครงการความร่วมมือเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอันดามัน
จุฬาฯ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บูรพา	มหาวิทยาลัยบูรพา
พชส.	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
มก.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มช.	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มจ.	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มจร.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
มช.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มทส.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มท.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
มมบ.	มูลนิธิหมู่บ้าน
มมส.	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มร.	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มวล.	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
มศ.	มหาวิทยาลัยศิลปากร
มส.	สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
มหิดล	มหาวิทยาลัยมหิดล
มอ.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มชน.	มูลนิธิอีกเมืองน่าน
ยด.	กลุ่มยากับดา
รพพ.	มูลนิธิสถาบันราชพฤกษ์
รภ. ชม.	สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
รภ. ชร.	สถาบันราชภัฏเชียงราย
รภ. นม.	สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
รภ. พช.	สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
รภ. สฎ.	สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รภ. อด.	สถาบันราชภัฏอุดรธานี
รภ. พช.	สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
รร. กพ.	โรงเรียนเกาะแก้วพิทยาสรรค์ จ. สงขลา
รร. กว.	โรงเรียนโกสัมพีนคร จ. กำแพงเพชร
รร. ดทว.	โรงเรียนดอนท้าววิทยา จ. นครราชสีมา
วก.	กรมวิชาการเกษตร
วท.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
วลสย.	โครงการส่งเสริมเผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ความหลากหลายทางชีวภาพ
ศช.	ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
ศร.	กระทรวงศึกษาธิการ
คปป.	ศูนย์ประสานงานประชาคมจังหวัดน่าน
สจล.	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สชท.	สถาบันวิจัยชีววิทยาและประมงทะเล จ. ภูเก็ต
สทปจ.	สถาบันทรัพยากรสิ่งแวดล้อมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สธ.	สภาสถาบันราชภัฏ
สว.	มูลนิธิสืบนาคะเสถียร
สสท.	สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
อพวช.	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
อสพ.	องค์การสวนพฤกษศาสตร์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
ACED	สมาคมสร้างสรรค์ชีวิตและสิ่งแวดล้อม
AGRECO	โครงการพัฒนาระบบนิเวศเกษตรและอนุรักษ์พันธุ์พืช
AIT	สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
BIOTHAI	เครือข่ายสิทธิภูมิปัญญาไทย
EUR	Erasmus University, Rotterdam
LARTC	สถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตรลำปาง
NET	NET Foundation (มูลนิธิพัฒนาอีสาน)
RECOFTC	ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
SNF	มูลนิธิสืบนาคะเสถียร
UMN	University of Minnesota, USA
UVIC	University of Victoria, Canada
WFT	มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย
	ในพระบรมราชูปถัมภ์

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

